

Nota zienswijzen voorlopig ontwerp Omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030, Uitvoeringsprogramma 2021- 2025 en Stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats en gevel.

Na voorafgaande publicatie in het Hengelo's Weekblad en op de pagina van de gemeente Hengelo Beleid en regelgeving 'Ter inzage' heeft het ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie Hengelo en het daarbij behorende Uitvoeringsprogramma 2021 en 2025 en Stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats en gevel van 15 september tot en met 26 oktober 2021 ter inzage gelegen. Binnen de termijn van terinzagelegging zijn 301 zienswijzen ingediend door:

- 1. Indiener 1**
- 2. Indiener 2**
- 3. Vereniging Behoud Tweekelo, Burg. Stroinkstraat 341, 7547RH Tweekelo**
- 4. Indiener 4**
- 5. Indiener 5**
- 6. Indiener 6**
- 7. Indiener 7**
- 8. Indiener 8**
- 9. Indiener 9**
- 10. Indiener 10**
- 11. LTO Noord, postbus 240, 8000AE Zwolle**
- 12. Indiener 12**
- 13. Indiener 13**
- 14. Indiener 14**
- 15. Indiener 15**
- 16. Indiener 16**
- 17. Indiener 17**
- 18. Indiener 18**
- 19. Indiener 19**
- 20. Indiener 20**
- 21. Indiener 21**
- 22. Indiener 22**
- 23. Indiener 23**
- 24. Indiener 24**
- 25. Indiener 25**
- 26. Indiener 26**
- 27. Indiener 27**
- 28. Indiener 28**
- 29. Indiener 29**
- 30. Indiener 30**
- 31. Indiener 31**
- 32. Indiener 32**
- 33. Indiener 33**
- 34. Indiener 34**

- 35. **Indiener 35**
- 36. **Indiener 36**
- 37. **Indiener 37**
- 38. **Indiener 38**
- 39. **Indiener 39**
- 40. **Indiener 40**
- 41. **Indiener 41**
- 42. **Indiener 42**
- 43. **Gebr. Van Engelen B.V., Borne**
- 44. **Indiener 44**
- 45. **Jachtcombinatie De Hemmelhorst, 5^e Hemmelhorst 4, 7559 JV Hengelo**
- 46. **Indiener 46**
- 47. **Indiener 47**
- 48. **Indiener 48**
- 49. **INTERNOVI B.V. / INTERNOVI SERVICES B.V., Rientjesoven 10, 7621 HG BORNE**
- 50. **Indiener 50**
- 51. **Indiener 51**
- 52. **Indiener 52**
- 53. **Indiener 53**
- 54. **Indiener 54**
- 55. **Indiener 55**
- 56. **Indiener 56**
- 57. **Werkgroep Oele -/werkgroep Energie, Geurdsweg 54, 7554 PH Hengelo**
- 58. **Indiener 58**
- 59. **Indiener 59**
- 60. **Indiener 60**
- 61. **Indiener 61**
- 62. **Gemeente Borne, Borne**
- 63. **Indiener 63**
- 64. **Indiener 64**
- 65. **Indiener 65**
- 66. **Indiener 66**
- 67. **Indiener 67**
- 68. **Indiener 68**
- 69. **Indiener 69**
- 70. **Indiener 70**
- 71. **Indiener 71**
- 72. **Indiener 72**
- 73. **Indiener 73**
- 74. **Indiener 74**
- 75. **Indiener 75**
- 76. **Indiener 76**
- 77. **Indiener 77**
- 78. **Indiener 78**

- 79. Indiener 79**
- 80. Indiener 80**
- 81. Indiener 81**
- 82. Indiener 82**
- 83. Indiener 83**
- 84. Indiener 84**
- 85. Indiener 85**
- 86. Kienhuis Hoving, Enschede namens bewonersgroep Hengelo Noord deelgebied Stromen**
- 87. Indiener 87**
- 88. Indiener 88**
- 89. Indiener 89**
- 90. Indiener 90**
- 91. Wertheim advocatuur B.V., R.S. Wertheim namens Stichting Twickel**
- 92. Indiener 92**
- 93. Indiener 93**
- 94. Indiener 94**
- 95. Indiener 95**
- 96. Indiener 96**
- 97. Indiener 97**
- 98. Indiener 98**
- 99. Indiener 99**
- 100. Indiener 100**
- 101. Indiener 101**
- 102. Indiener 102**
- 103. Indiener 103**
- 104. Indiener 104**
- 105. Indiener 105**
- 106. Indiener 106**
- 107. Indiener 107**
- 108. Indiener 108**
- 109. Indiener 109**
- 110. Indiener 110**
- 111. Indiener 111**
- 112. Indiener 112**
- 113. Indiener 113**
- 114. Indiener 114**
- 115. Indiener 115**
- 116. Stichting Comité Wensink-Zuid, Borne**
- 117. Indiener 117**
- 118. Indiener 118**
- 119. Indiener 119**
- 120. Indiener 120**
- 121. Indiener 121**

- 122. Indiener 122**
- 123. Indiener 123**
- 124. Indiener 124**
- 125. Indiener 125**
- 126. Indiener 126**
- 127. Indiener 127**
- 128. Indiener 128**
- 129. Indiener 129**
- 130. Indiener 130**
- 131. Indiener 131**
- 132. Indiener 132**
- 133. Indiener 133**
- 134. Indiener 134**
- 135. Indiener 135**
- 136. Indiener 136**
- 137. Indiener 137**
- 138. Bedrijf B.J. Weernink, Burenweg 85, 7555 PV Hengelo**
- 139. Indiener 139**
- 140. Indiener 140**
- 141. Indiener 141**
- 142. Indiener 142**
- 143. Indiener 143**
- 144. Indiener 144**
- 145. Indiener 145**
- 146. Indiener 146**
- 147. Indiener 147**
- 148. Indiener 148**
- 149. Indiener 149**
- 150. Indiener 150**
- 151. Indiener 151**
- 152. Indiener 152**
- 153. Indiener 153**
- 154. Indiener 154**
- 155. Indiener 155**
- 156. Indiener 156**
- 157. Indiener 157**
- 158. Indiener 158**
- 159. Indiener 159**
- 160. Indiener 160**
- 161. Indiener 161**
- 162. Indiener 162**
- 163. Indiener 163**
- 164. Indiener 164**
- 165. Indiener 165**

- 166. Indiener 166**
- 167. Indiener 167**
- 168. Vrienden van Twickel**
- 169. Indiener 169**
- 170. Indiener 170**
- 171. Indiener 171**
- 172. Indiener 172**
- 173. Indiener 173**
- 174. Indiener 174**
- 175. Indiener 175**
- 176. Indiener 176**
- 177. Indiener 177**
- 178. Indiener 178**
- 179. Indiener 179**
- 180. Indiener 180**
- 181. Indiener 181**
- 182. Indiener 182**
- 183. Indiener 183**
- 184. Indiener 184**
- 185. Indiener 185**
- 186. Indiener 186**
- 187. Indiener 187**
- 188. Indiener 188**
- 189. Indiener 189**
- 190. Erve Klein Buren, Voetpad van Delden naar Borne 26, 7495VV Ambt Delden**
- 191. Indiener 191**
- 192. Indiener 192**
- 193. Indiener 193**
- 194. Indiener 194**
- 195. Indiener 195**
- 196. Indiener 196**
- 197. Indiener 197**
- 198. Indiener 198**
- 199. Indiener 199**
- 200. Indiener 200**
- 201. Indiener 201**
- 202. Rational Nederland, Twentepoort West 7, 7609 RD Almelo**
- 203. Indiener 203**
- 204. Indiener 204**
- 205. Indiener 205**
- 206. Indiener 206**
- 207. Indiener 207**
- 208. Indiener 208**
- 209. Indiener 209**

210. Indiener 210
211. Indiener 211
212. Indiener 212
213. Indiener 213
214. Indiener 214
215. Indiener 215
216. Indiener 216
217. Indiener 217
218. Indiener 218
219. Indiener 219
220. Indiener 220
221. Indiener 221
222. Indiener 222
223. Indiener 223
224. Indiener 224
225. Indiener 225
226. Indiener 226
227. Indiener 227
228. Indiener 228
229. Indiener 229
230. Indiener 230
231. Indiener 231
232. Indiener 232
233. Indiener 233
234. Indiener 234
235. Indiener 235
236. Indiener 236
237. Indiener 237
238. Indiener 238
239. Indiener 239
240. Indiener 240
241. Indiener 241
242. Indiener 242
243. Indiener 243
244. Indiener 244
245. Indiener 245
246. Indiener 246
247. Indiener 247
248. Indiener 248
249. Indiener 249
250. Indiener 250
251. Indiener 251
252. Indiener 252
253. Indiener 253

- 254. Indiener 254**
- 255. Indiener 255**
- 256. Wildbeheereenheid Twickel**
- 257. Vos & de Lange advocaten namens de Odin Groep, Postbus 1-48, 2990 AC Barendrecht**
- 258. Indiener 258**
- 259. Indiener 259**
- 260. Indiener 260**
- 261. Stichting duurzame en leefbare driehoek Hengelo, Delden, Borne**
- 262. Indiener 262**
- 263. Indiener 263**
- 264. Indiener 264**
- 265. Scholengroep Carmel Hengelo, Postbus 898 Sportlaan Driene 6 – 1, 7550 AW Hengelo**
- 266. Indiener 266**
- 267. Indiener 267**
- 268. Indiener 268**
- 269. Indiener 269**
- 270. Indiener 270**
- 271. Indiener 271**
- 272. Indiener 272**
- 273. Indiener 273**
- 274. Indiener 274**
- 275. Indiener 275**
- 276. Indiener 276**
- 277. Indiener 277**
- 278. Indiener 278**
- 279. Indiener 279**
- 280. Indiener 280**
- 281. Indiener 281**
- 282. Indiener 282**
- 283. Indiener 283**
- 284. Indiener 284**
- 285. Indiener 285**
- 286. Indiener 286**
- 287. Indiener 287**
- 288. Indiener 288**
- 289. Indiener 289**
- 290. Indiener 290**
- 291. Indiener 291**
- 292. Indiener 292**
- 293. Indiener 293**
- 294. Indiener 294**
- 295. Indiener 295**

296. Indiener 296

297. Stichting Duurzaam en leefbare driehoek Hengelo, Delden, Borne

298. Indiener 298

299. Indiener 299

300. Thales Nederland B.V., Postbus 42, 7550 GD Hengelo

301. Nijwa Groep B.V., Postbus 22 7460 AA, Rijssen

I INLEIDING

Aanleiding

In het Klimaat Akkoord zijn afspraken gemaakt om Regionale Energie Strategieën (RES) op te stellen die samen invulling geven aan de nationale opgave voor duurzame elektriciteitsopwekking en het verduurzamen van de gebouwde omgeving. De gemeente Hengelo dient in dit kader een bijdrage te leveren aan de opgave van de RES Twente (1,5 TWh) voor elektriciteitsopwekking via zon en wind.

In Hengelo zijn doelstellingen voor duurzame energieopwekking in Hengelo verankerd in het door de gemeenteraad op 27 september 2017 vastgestelde programma Nieuwe Energie Hengelo 2017-2023.

Om invulling te geven aan deze doelstellingen zijn in de omgevingsvisie Hengeloos Buiten zoekgebieden voor zon en wind opgenomen vanuit een integrale afweging voor alle thema's die spelen in het buitengebied. De omgevingsvisie is in co-creatief opgesteld met de bewoners van het Hengelose buitengebied en de stadsrand, onze (keten)partners en buurgemeenten opgesteld. De omgevingsvisie Hengeloos Buiten is op 7 oktober 2020 vastgesteld door de raad van de gemeente Hengelo.

Daarnaast heeft het adviesbureau Bosch & van Rijn (B&vR) een locatieonderzoek uitgevoerd om de zoekgebieden met elkaar te kunnen vergelijken.

Participatieproces

Om binnen de zoekgebieden tot zoeklocaties te komen heeft de gemeente Hengelo er een zorgvuldig participatieproces doorlopen met bewoners, stakeholders en bedrijven van de gemeente Hengelo en buurgemeenten die op verschillende momenten zijn betrokken.

Het participatieproces had vijf fases. Aan de hand van de participatieladder staat beschreven welke invloed de inwoners van Hengelo en buurgemeenten op dit proces hebben (gehad).

- Fase 1: Samen met de samenleving hebben we de thema's voor de omgevingsvisie bepaald die spelen in het buitengebied (trede participatieladder: cocreatie of coproductie). Uit gesprekken rond de omgevingsvisie zijn de zoekgebieden voortgekomen om zonne- en windenergie op te wekken. De belangrijkste punten die uit de omgevingsvisie kwamen:*
- Leg eerst alle daken vol met zonnepanelen*
  - Sluit aan bij de hoofdinfrastructuur van de snelwegen voor zon en wind*
  - Gebruik ook industrie- en bedrijventerreinen om duurzame energie op te wekken via zon en wind*
  - Langs stadsranden met bedrijvigheid om duurzame energie op te wekken met zon.*
- Hieraan is gevolg gegeven en deze zijn als zoekgebieden toegevoegd. Mensen hebben onder meer meegepraat tijdens gebiedsbijeenkomsten en een enquête.*
- Fase 2: De samenleving van heel Hengelo en de buurgemeenten is vervolgens in het najaar 2020 geïnformeerd met verschillende online en offline communicatiemiddelen. Tijdens die communicatie kwam aan de orde waarom we duurzame elektriciteit op willen wekken en waar we dat mogelijk willen maken (in de zoekgebieden). Dat gebeurde via de media, het Hengelo's Weekblad, via borden langs de kant van de weg, via sociale media en de website www.hengelo.nl/nieuwe-energie (trede participatieladder: informeren)*
- Fase 3: We hebben in deze fase (nov - dec 2020, jan 2021) de samenleving gevraagd om adviezen en ideeën, onder meer via digitale energiemarkten; waar, hoe en met wie willen we in de zoekgebieden duurzame energie opwekken en wat zijn daarvoor de voorwaarden? Daarnaast is door een onafhankelijk adviesbureau locatieonderzoek uitgevoerd waar opwek technisch/juridisch mogelijk is. Ook is er een enquête gehouden onder het Hengelo Panel. Door de coronalockdown hebben we deze bijeenkomsten digitaal moeten organiseren, met uitzondering van een aantal spreekuren in het stadhuis. (trede participatieladder: adviseren)*

- Fase 4: We hebben alle input van bewoners en de uitkomsten van de onderzoeken verwerkt in de Hoofddlijnen van het Omgevingsprogramma; van zoekgebieden naar zoeklocaties. Met deze hoofddlijnen zijn we in juni-juli en augustus 2021 nog een keer naar de samenleving gegaan met de Karavaan van de Nieuwe Energie. Daarnaast zijn er papieren en digitale nieuwsbrieven verstuurd naar Hengeloërs en inwoners van buurgemeenten. Tijdens de 'Karavaanhalttes' hebben inwoners in en rond de zoekgebieden informatie kunnen ophalen en hun mening kunnen geven. Ook kwam de Karavaan langs in de binnenstad. De reacties zijn verwerkt. Die hebben geleid tot een heroverweging in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma dat voor inspraak ter inzage is gelegd. (trede participatieladder: raadplegen)*
- Fase 5: Belangstellende hadden de gelegenheid om in de periode 15 september tot en met 26 oktober 2021 zienswijzen in te dienen. De gemeente geeft in deze Nota van Zienswijzen aan welke aanpassingen er op grond van de zienswijzen zijn aangebracht in het omgevingsprogramma Nieuwe Energie, het uitvoeringsprogramma en het Stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats en gevel. Belangstellenden hebben vragen kunnen stellen en opmerkingen kunnen maken over de zienswijzen tijdens een Statafelbijeenkomst. Alle zienswijzen worden afgewogen en waar nodig wordt het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma gewijzigd. Alle zienswijzen worden in een Nota van Zienswijzen toegelicht en gemotiveerd wat er mee is gedaan. (trede participatieladder: adviseren).*

Keuzes

Op basis van de reacties zijn er afwegingen gemaakt die zijn opgenomen in:

- *het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030,*
- *het Uitvoeringsprogramma en*
- *het Stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats en gevel.*

Om versnippering te voorkomen is ervoor gekozen om een paar gebieden om te vormen tot energiegebieden. Daarbij is de koppeling gelegd met de hoofdinfrastructuur van de snelwegen en gronden langs de stadsranden met industrie en bedrijvigheid, zoals reeds uit het participatieproces van de omgevingsvisie Hengeloos Buiten naar voren is gekomen. Het zoekgebied Woolde, waar de snelwegen A1 en de A35 elkaar kruisen en samenkomen met de infrastructuur van het spoor en de hoogspanningsleidingen, is gelegen langs de bedrijventerreinen Veldkamp en Westermaat. Dit gebied is opgenomen als één van de energiegebieden voor zonnenvelden en twee windturbines. Het zoekgebied tussen Nobian en Twence, gelegen aan de rand van het industrieterrein Twentekanaal Zuid, is een ander energiegebied voor zonnenvelden. Op Twentekanaal Zuid is tevens een zoeklocatie voor wind. In de overige zoekgebieden voor zon in het buitengebied staan we alleen maar kleinschalige zonnenvelden toe onder strikte voorwaarden.

Vervolgonderzoek naar effecten op de omgeving

De energietransitie-opgaven van de RES Twente hebben effect op de omgeving, de mensen en de natuur die er leven. Om de impact van zonnenvelden en windturbines op de omgeving in kaart te brengen zal er vanuit de RES Twente een milieueffectrapportage (MER) worden opgesteld. Hierbij zal ook de warmteopgave in de gebouwde omgeving (hoe gaan we van het aardgas af) worden meegenomen. We willen daarbij breder kijken dan alleen de milieueffecten. Ook andere omgevingseffecten worden betrokken. Dit wordt daarom ook wel een omgevingseffect rapportage (OER) genoemd. We betrekken hierbij de samenleving in een vroeg stadium.

De OER brengt de samenhang van de bijdrage van de RES Twente en de effecten op de omgeving in kaart, waardoor er een regionale afweging gemaakt kan worden hoe de bijdragen van de 14 Twentse gemeenten zich tot elkaar verhouden. Vóór dat de zoeklocaties voor wind worden vrijgegeven voor daadwerkelijke ontwikkeling (ontwikkellocaties) moet er eerst meer inzicht komen in alle effecten op de omgeving, zoals gezondheid, natuur, landschap en eventueel andere effecten. Door de zoeklocaties voor wind vast te stellen kunnen deze ingebracht worden in de OER en worden andere locaties, die we op grond van de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten niet wenselijke vinden, niet betrokken. Pas na afronding van alle onderzoeken zal de raad op basis van de uitkomsten, besluiten of zoeklocaties voor wind worden vrijgegeven als ontwikkellocaties als blijkt dat deze geen grote nadelige effecten hebben op de omgeving. Indien er een concreet windproject ontstaat, zal altijd middels akoestisch onderzoek, slagschaduwberekeningen en risicoberekeningen moeten worden aangetoond dat het aan de Nederlandse wetgeving voldoet. Indien uit het onderzoek blijkt dat het windproject niet aan de Nederlandse wetgeving voldoet, dan mag het niet worden gerealiseerd. Daarnaast worden ook de effecten van zonnenvelden op de omgeving daar waar gemeenten elkaar raken in kaart gebracht.

II SAMENVATTING VAN EN REACTIE OP DE ZIENSWIJZEN

1. Indiener 1

- a. Indiener wil geen windturbines en zonnepanelen rondom zijn woning, omdat die al beklemd wordt tussen de snelwegen en industrie.
- b. Is van mening dat dit slecht is voor de gezondheid en ervaart door de ontwikkelingen stress.

Reactie

- a. *De samenleving is continue in beweging en de opgaven die bij gemeenten zijn neergelegd door het Rijk voor duurzame elektriciteitsopwekking via wind en zon vragen om keuzes. Daarom zijn er bij het opstellen van de omgevingsvisie Hengeloos Buiten zoekgebieden aangewezen voor zon en wind. Daarbij is een integrale afweging gemaakt op basis van alle thema's die spelen in het buitengebied en de ruimtelijke kwaliteit. In het kader van de omgevingsvisie is een zorgvuldig participatieproces doorlopen met de samenleving uit het buitengebied en uit de stadsranden van Hengelo, (keten)partners en buurgemeenten. Vanaf begin 2019 konden geïnteresseerden meepraten over onder andere de doelstellingen van de gemeente voor duurzame energieopwekking. Ook voor het omgevingsprogramma is een zorgvuldig participatieproces doorlopen. Voor verdere toelichting verwijzen wij u naar de 'Inleiding'*
- b. *Wij begrijpen de zorg over de effecten van duurzame elektriciteitsopwekking op de omgeving. De gemeente werkt samen met de RES Twente om de effecten op de omgeving te onderzoeken. Zie bij Inleiding onder 'Effecten op de omgeving' welke stappen de gemeente Hengelo samen met Twentse gemeenten hiervoor neemt.*

2. Indiener 2

- a. Indiener maakt bezwaar tegen de plannen voor wind en zon in de oksel van de A1 en de A35, omdat haar woning in dit gebied staat waardoor de leefbaarheid sterk zal verminderen.
- b. Brengt de indirecte overlast onder de aandacht van wonen in een energiegebied voor wind en zon en de effecten die dat zal hebben op de leefbaarheid, zoals sociale isolatie, overlast door hangjongeren en criminele praktijken.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. a.*
- b. *Zie beantwoording bij 1. b.*

3. Vereniging Behoud Tweekelo, Burg. Stroinkstraat 341, 7547RH Tweekelo

- a. Indiener geeft aan dat het gebied niet bereid is om bij te dragen aan duurzame elektriciteitsopwekking voor het stedelijk gebied, waarvoor 15% van het Hengelose deel van Tweekelo als energielandschap wordt gezien. Dit om te voorkomen dat Tweekelo fungeert als wingewest voor de energiebehoefte van de steden. Tweekelo levert steeds meer land in voor stedelijke ontwikkeling en grootschalige infrastructuur en daar komt het energievraagstuk bij. De balans is fragiel en het gebied wordt steeds kleiner.
- b. Tweekelo heeft vanuit haar eigen verantwoordelijkheid en vanuit de wil om bij te willen dragen aan duurzame energie, de gemeente Enschede en gemeente Hengelo benaderd om mee te praten over de hoeveelheid energie die in het gebied opgewekt zou moeten worden tot 2030, rekening houdend met de evenredigheid aan oppervlakte en onder de voorwaarde dat het gebied financieel profiteert van duurzame elektriciteitsopwekking.
- c. Met Enschede is een samenwerking gezocht met het collectief Boekelo/Usselo/Tweekelo en een Intentieverklaring gesloten, waarbij de medewerking is toegezegd om 150 Terra Joule Duurzame Energie op te opwekken tot 2030.
- d. Tweekelo wil een intentieovereenkomst met als uitgangspunt dat:
  - Er een duidelijk afgebakende hoeveelheid energie wordt opgewekt, evenredig met de gebiedsoppervlakte.
  - Er een duidelijke regiefunctie is voor het gebied. Het gebied bepaalt waar én in welke vorm de energie wordt opgewekt.
  - Er een duidelijke winstdeling komt voor het gebied. Winst en participatie gaat niet alleen naar exploitant en grondeigenaar, maar ook naar alle bewoners van het gebied.
  - Er wordt samenwerking gezocht met de gemeente Hengelo om tot eenduidige afspraken te komen.
- e. In het verleden afgesproken verdeelsleutel van opgewekte energie op eigendommen van Twence betekent dat het Tweekelose landbouwgebied achter Twence, maar voor 24% meetelt voor de doelstellingen van de gemeente Enschede en het Enschedese deel van

- Twekkelo 4 keer zoveel grondgebied moeten inbrengen voor het realiseren van de doelstellingen, terwijl er géén publiekrechtelijke basis is voor deze verdeelsleutel. Deze grondclaim van Twence wordt niet als goede deal ervaren, omdat de realisatie van zonnevelden ten koste gaat van het landschap en het landbouwareaal van Twekkelo.
- f. Het in 2017 tijdelijk aangelegde 27 ha. zonneveld in het gebied achter de Boeldershoek is onlangs vastgelegd voor 25 jaar terwijl dit niet blijkt uit de tijdelijke vergunning. Het gebied Twekkelo participeert niet in en profiteert op geen enkele wijze van dit zonnepark, terwijl er wel 25 ha landbouwareaal is afgenomen voor industrieel zonnepanelencomplex.
  - g. De gemeente Hengelo hanteert een top-down werkwijze en wenst het gehele gebied Boeldershoek tussen het Nobian terrein en Twence ter grootte van ca. 29 ha. te ontwikkelen tot zonnepark en daarnaast een windmolen op het industrieterrein Twentekanaal Zuid. Dit gebied wordt door de gemeente Boeldershoek Oost of Boeldershoek Noord genoemd. Dit gebied is echter gewoon landbouwgrond in Twekkelo en betreft zo'n 15% van het grondgebied van Twekkelo dat ligt in de gemeente Hengelo en is 3 keer zo veel als de beoogde bijdrage voor de stad Enschede en dit wordt als disproportioneel gezien. Communicatie van de gemeente vindt plaats door een gebiedsbijeenkomst, waarvoor uitnodigingen op de dag van de bijeenkomst in de brievenbus worden gedaan. Over betrokkenheid en participatie van het gebied wil de gemeente pas praten nadat alle ruimtelijke en financiële kaders al zijn geschetst. Een toezegging van bestuurlijk overleg wordt niet nagekomen.
  - h. De gemeente Hengelo is voornemens om alvast het zonnepark in Twekkelo te financieren op basis van een 'speciale aanbieding' van Enexis. Zorgvuldig beleid gebaseerd op losse flodders en zonder respect voor Twekkelo.
  - i. Als klap op de vuurpijl, wordt ook het zoekgebied rondom de A35 door Rijkswaterstaat gepresenteerd als een unieke kans voor duurzame energie. Een zoekgebied dat veel verder gaat dan de snelwegzone zelf. Zo wordt weer een grote hap uit het grensgebied van Twekkelo genomen.
  - j. Het lijkt erop dat er met de gemeenten Enschede en Hengelo geen goede afspraken zijn te maken, met een duidelijke regiefunctie en een afgebakende hoeveelheid energieopwekking, terwijl de gemeentes zeggen samen te willen werken, maar ondertussen hun eigen willen doordrukken. De gemeentelijke overheid blijkt helaas geen betrouwbare samenwerkingspartner. Dit is jammer, omdat de ontwikkelingen rondom duurzame energie alleen succesvol te realiseren zijn op basis van open, transparante en gelijkwaardige samenwerking, waarvoor alle partijen nodig zijn, dat kan Twekkelo niet alleen.
  - k. Het lijkt erop dat er niet valt te praten over een eerlijker verdeelsleutel voor nieuwe opweklocaties van Twence ten behoeve van het gebied Twekkelo. Dit alles bovenop het feit dat er reeds voor meer dan 200.000 huishoudens aan 'duurzame' energie wordt opgewekt en Twekkelo de negatieve milieugevolgen ervaart. Al 85% van het verbrande afval op Twence is inmiddels afkomstig van buiten de regio en zelfs van buiten Nederland. Afval wordt geïmporteerd om hier omgezet te worden in duurzame energie, hoe duurzaam is dat? Twence is één van de grootste regionale uitstoters van onder andere CO₂, stikstof, PFAS en ultrafijnstof. Twence ontwikkelt zich meer en meer als grote vervuiler en schaadt de gezondheid van de omgeving onder het mom van duurzame energie-opwekker. Van een maatschappelijk belang van de verwerking van Twents afval is allang geen sprake meer.
  - l. De tariefstelling voor afval van Twence ligt onder een vergrootglas, maar de schade die Twence veroorzaakt, is voor de aandeelhouder een minstens zo relevant maatschappelijk vraagstuk en aandachtspunt. Met belangstelling volgt indiener dan ook het strafproces tegen Tata Steel dat omwonenden hebben aangespannen op grond van strafwetsartikel 173a, dat het opzettelijk verspreiden van schadelijke stoffen in de bodem, lucht of oppervlaktewater strafbaar stelt.
  - m. Nu de energietransitie leidt tot een 'groene kolonisatie' van het buitengebied, trekt indiener zich terug uit het proces. Uiteraard betreurt zij het dat haar inspanningen niet tot een meer constructieve samenwerking met de gemeentes hebben geleid. De leden hebben op 17 september unaniem besloten:
    - Dat er geen vervolg wordt gegeven aan de intentieovereenkomst met de gemeente Enschede
    - Dat Twekkelo met de aanwezigheid van Twence reeds meer dan genoeg heeft bijgedragen aan de energietransitie voor Hengelo en Enschede.
    - Te focussen op het energieneutraal maken van Twekkelo en haar erven.
    - Niet in te stemmen met verdere grootschalige energielandschappen in Twekkelo (met uitzondering van de opwek op daken en erven) en zich hiertegen te verzetten
    - Veel kritischer te worden ten aanzien van het bedrijf Twence en onder andere de negatieve milieugevolgen die het bedrijf veroorzaakt.

Reactie

- a. Zie beantwoording 1. a.
Om versnippering te voorkomen is er gekozen om energiegebieden aan te wijzen langs de infrastructuur van de snelwegen en de stadsranden met industrie- en bedrijventerreinen. Eén van die energiegebieden voor zon bevindt zich in Tweekelo tussen Nobian en Twence. Dit gebied heeft een industriële uitstraling waar zonnevelden goed bij aansluiten. Uit het locatieonderzoek komt naar voren dat het energiegebied een ruimte zal beslaan van ca. 20 hectare dat is 7 % van het Hengelose deel van Tweekelo.
- b. *In de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten is het gebied langs het industrieterrein Twentekanaal al als zoekgebied aangewezen. Bij dit proces zijn inwoners van Tweekelo en ketenpartners waaronder VBT betrokken. Om tot zoeklocaties te komen is een uitvoerig participatieproces doorlopen, waarbij indiener en inwoners, bedrijven en belanghebbenden betrokken zijn. Ook heeft er al in een vroegtijdig stadium een gesprek plaatsgevonden tussen VBT en een bestuurder van de gemeente Hengelo, waarin het VBT de wens kenbaar heeft gemaakt om tot een intentieovereenkomst te komen met Hengelo samen met de gemeente Enschede. VBT is zowel digitaal als telefonisch uitgenodigd om deel te nemen aan een energiemarkt om mee te praten over het omgevingsprogramma om van zoekgebied tot zoeklocatie te komen. Om te kunnen bepalen hoeveel het gebied aan kan is er aansluitend een locatie onderzoek uitgevoerd, mede om de zoekgebieden onderling met elkaar te kunnen vergelijken. Zowel uit participatieproces als het locatieonderzoek komt het zoekgebied bij Tweekelo naar voren als meest geschikt om te veranderen in een energiegebied. In het voorlopig ontwerp zijn randvoorwaarden opgenomen het gebied kan meeprofiteren van de duurzame elektriciteitsopwekking via financiële participatie en via een gebiedsfonds.*
- c. *De gemeente Enschede doorloopt een ander proces dan de gemeente Hengelo om invulling te geven aan de opgaven van elektriciteitsopwekking en deze processen lopen niet parallel. Hengelo heeft in cocreatie met de samenleving en vanuit een brede visie op het buitengebied via de omgevingsvisie Hengeloos Buiten zoekgebieden aangewezen en stelt daarna de zoeklocaties en de randvoorwaarden vast in de omgevingsvisie Nieuwe Energie. Enschede is echter eerst begonnen met het opstellen van een energievisie en stellen daarna pas een omgevingsvisie op voor het buitengebied. Enschede heeft een samenwerking gezocht met het collectief Boekelo/Usselo/Tweekelo en een Intentieverklaring gesloten, waarbij de medewerking is toegezegd om 150 Terra Joule Duurzame Energie op te wekken tot 2030. De gemeente Hengelo en gemeente Enschede zijn met elkaar in overleg over deze onderwerpen.*
- d. *De gemeente Hengelo is bereid om een intentieovereenkomst op te stellen waarin uitgangspunten kunnen worden opgenomen over inpassing, inzet en beheer van een gebiedsfonds en lokaal eigenaarschap, zoals opgenomen in het omgevingsprogramma. Waar duurzame elektriciteitsopwekking kan plaats kan vinden is reeds vastgelegd in de zoekgebieden die onderdeel vormen van de omgevingsvisie Hengeloos Buiten. In het voorlopig ontwerp zijn na een zorgvuldig doorlopen proces binnen de zoekgebieden zoeklocaties aangewezen. Deze zijn opgenomen in de voorkeursvolgorde.*
- e. *De aandeelhouders van Twence hebben afgesproken om de duurzame energie die op gronden van Twence wordt opgewekt toe te rekenen naar de aandeelhouders naar rato van hun aandelenpercentage. Dit is ook in de klimaatmonitor van Rijkswaterstaat vastgelegd. Daarom kan de opwek niet naar het gebied worden toegerekend. Zie de link <https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/dashboard-aandeelhouders-twence> Er zijn meer gebieden in Twente waar dit aan de orde is, zoals Hof van Twente en Borne.*
- f. *Op dit moment loopt er een aanvraag om de vergunning uit te breiden tot een periode van 25 jaar. Binnen deze procedure heeft iedere belanghebbende de mogelijkheid om bezwaren kenbaar te maken.*
- g. *Zie beantwoording bij 3.b. In de omgevingsvisie Hengeloos Buiten zijn gronden gericht op productie als zoekgebied zijn aangewezen. Het gebied grenzend aan industrieterrein Twentekanaal zuid is aangewezen als afweegbaar gebied voor zonnevelden. Voor de zoeklocatie voor wind zijn er in de omgevingsvisie Hengeloos Buiten voorwaarden opgenomen, waaronder industrie- en bedrijventerreinen. Alvorens deze zoekgebieden worden vrijgegeven als ontwikkellocatie is er verdiepend onderzoek nodig. Zie beantwoording bij 1.b.*
- h. *De raad van gemeente Hengelo heeft in 2017 al opdracht gegeven om eigen gronden in te zetten voor de energietransitie. Hiervoor hebben er verschillende onderzoeken plaats gevonden, waaronder een locatieonderzoek, een haalbaarheidsonderzoek en businesscaseberekening. De Boeldershoek is één van de kansrijkste locaties om te ontwikkelen. De gemeente Hengelo heeft in augustus 2021 een aanbidding gekregen voor*

het realiseren van een netaansluiting voor een zonneveld. Alvorens wordt overgegaan tot daadwerkelijke realisatie van een zonneveld moet eerst het omgevingsprogramma worden vastgesteld, waarin de voorwaarden worden vastgelegd waar energieprojecten aan moeten voldoen.

- i. Gemeente Hengelo verkent via een pilot 'Duurzaamheidsroute A35' van het ministerie van Economische Zaken hoe de gronden van het Rijk langs de A35 en A1 tot Frans op den Bult, afritten en aangrenzende percelen benut kunnen worden voor zonnevelden en windturbines, mede omdat uit het participatieproces voor de omgevingsvisie Hengeloos Buiten naar voren is gekomen dat snelwegen bij uitstek geschikt zijn om te veranderen tot energiegebied. Hengelo doet dit samen met Rijkswaterstaat, vijf andere Twentse gemeenten, de provincie Overijssel, Enexis en waterschap Vechtstromen. De deelnemende partijen zetten gronden in om samen met de gronden van het Rijk te ontwikkelen. We nodigen andere grondeigenaren uit om hun gronden langs de snelwegen ook in te brengen.
- j. We gaan graag met Twekkelo in gesprek over het opstellen van een gebiedsgericht omgevingsprogramma voor Twekkelo als één gebied 'Twekkelo als Groene Oase tussen Hengelo en Enschede'. Belangrijk onderdeel van het omgevingsprogramma wordt het goed op elkaar afstemmen van de gebiedsdoelen voor het Hengelose en het Enschede deel, deze vervolgens zoveel mogelijk te integreren tot samenhangende beleidsuitgangspunten voor heel Twekkelo en te vertalen in een pakket van maatregelen om de doelen te behalen. De gemeente werkt in een partnerrol samen met de gemeente Enschede en de VBT en betreft ook andere partijen zoals het waterschap, landgoedeigenaren enzovoort.
- k. Zie beantwoording bij e. De milieueffecten zijn geen onderdeel van het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma.
- l. Dit standpunt van indiener valt buiten de reikwijdte van het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma.
- m. Zie beantwoording bij j.

4. Indiener 4

- a. Maakt zich als burger zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen dicht bij woonwijken, woningen en bedrijven. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Het is bekend dat andere landen andere normen hanteren dan Nederland voor het beperken van milieueffecten van windturbines. Sommige landen hanteren afstanden; andere landen kennen net als Nederland geluidnormen. Het afwegingskader voor wind van de gemeente Hengelo is gebaseerd op de in Nederland geldende normen. Een windturbine mag bij een woning of een ander geluidgevoelig gebouw niet meer geluid veroorzaken dan de wettelijke norm (47 dB Lden = een jaargemiddelde norm voor de hele dag en 41 Lnight = de jaargemiddelde norm voor de nacht). Deze normen zijn vastgelegd in artikel 3.14a van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Ook de norm voor slagschaduw is op kwalitatieve waarden gebaseerd (grens aan de duur van slagschaduwhinder). De normen hiervoor zijn te vinden in de artikelen 3.12 en 3.13 van de Activiteitenregeling milieubeheer. Er is voor nu geen aanleiding om aan te nemen dat de Nederlandse normen onvoldoende bescherming bieden. Er zijn steeds meer zorgen over gezondheidsrisico's windmolens, daarom werken het RIVM en de GGD samen in het Expertisepunt Windenergie. Het nieuwe centrum is vooral bedoeld om de wetenschappelijke kennis over windturbines en gezondheid in de gaten te houden, en om mogelijk aanvullend onderzoek te doen. Als daar nieuwe inzichten uitkomen zal de gemeente Hengelo die overnemen.

5. Indiener 5

- a. Heeft als inwoner in een toekomstig energiegebied bezwaar vanwege de negatieve gezondheidseffecten, geluidsoverlast, verminderde veiligheid door risico op brand en ook het de effecten op het landschap zoals horizonvervuiling.
- b. Het zal daling van de woningwaarde mee brengen.
- c. De sociale effecten zoals afzondering, belemmering van bedrijfsuitvoering en een mogelijke voortzetting van het bedrijf door de kinderen. En alles wat nu nog niet te overzien is.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Ten gevolge van wijziging van de bestemming van het gebied kan een woning of bedrijf minder waard worden. Binnen 5 jaar nadat het deze bestemming onherroepelijk is geworden kan een verzoek om tegemoetkoming in schade worden ingediend bij het college van burgemeester en wethouders. Met inwerkingtreding van de Omgevingswet zal dit 'nadeelcompensatie' worden genoemd, voor schade die rechtmatig door de overheid wordt veroorzaakt. Schade en de omvang daarvan kunnen pas worden vastgesteld als duidelijk is welke gevolgen een besluit of activiteit voor de fysieke leefomgeving heeft. De schade sluit aan bij de situatie die werkelijk bestaat en niet meer bij de theoretische mogelijkheden.*
- c. *Zie beantwoording bij 1.b.*

6. Indiener 6

- a. Maakt zich zorgen over voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo, wellicht in Woolde op een afstand van nauwelijks 1000 meter van de woonwijk wat de gezondheidsschade door geluidsoverlast, laagfrequent geluid en slagschaduw, ook voor kinderen in de wijk. Het is een gezamenlijk taak van de raad en het college om de bevolking te beschermen tegen gezondheidsschade.
- b. Volgen de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten die unaniem adviseren om windturbines niet dichterbij woningen te plaatsen dan 10X de hoogte van de turbine, dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

7. Indiener 7

- a. In het omgevingsprogramma op pagina 17 punt 6 'Overige zoekgebieden in het buitengebied voor kleinschalige zonnevelden' is opgenomen dat: *alleen maar kleinschalige zonnevelden worden toegestaan die passen binnen het landschap en met betrokkenheid en acceptatie van omwonenden. Het ontwikkelen van zonnevelden komt alleen 'van onderop' en we kiezen in deze gebieden voor 100% lokaal eigenaarschap. Dat betekent dat energieprojecten, zoals een zonneveld, eigendom zijn van lokale bewoners en bedrijven. Van de benodigde acceptatie van de omwonenden is geen sprake.*
- b. Individueel wordt al een bijgedragen aan duurzaamheid in de vorm van een moderne geïsoleerde woning, een warmtepomp en een ruime hoeveelheid zonnepanelen, die privé zijn gefinancierd.

Reactie

- a. *Om aan te sluiten bij de waarde van het gebied is het belangrijk dat de bewoners in het gebied en omwonenden betrokken worden bij eventuele toekomstige energieprojecten en hier ook van mee kunnen profiteren. Als er geen acceptatie is bij bewoners in en rondom het gebied zullen er ook geen ontwikkelingen kunnen ontstaan.*
- b. *Het omgevingsprogramma Nieuwe Energie gaat alleen over het grootschalig opwekken van duurzame elektriciteit via wind en zon. Het verduurzamen van woningen maakt daar geen onderdeel van uit en draagt daar dan ook niet aan bij.*

8. Indiener 8

- a. Indiener heeft navraag gedaan naar ontwikkelplannen van de gemeente, alvorens gebruik te maken van het aanbod van gemeente Hengelo voor een 'Wijkerslocatie'. Er is toen aangegeven dat er de komende 25 jaar geen plannen waren voor ontwikkelingen in dit gebied, terwijl het bestuur van de gemeente hier binnen 10 jaar op terugkomt. Vanuit een oogpunt van behoorlijk bestuur vindt indiener het niet redelijk om binnen 10 jaar terug te komen op toezeggingen en mogelijk een zonnepark op deze plek te verwezenlijken, waardoor het uitzicht/woongenot zwaar worden aangetast.
- b. Afgelopen jaren hebben alle bewoners van de "Wijkerslocatie" op grote schaal zonnepanelen laten installeren, waardoor er nu al tegen de grenzen van de maximale capaciteit van het stroomnetwerk aangelopen wordt.
- c. Bij toename van het stroomaanbod door een zonneveld zal structurele aanpassingen aan het netwerk nodig zijn en de bewoners de opgewekte stroom niet/niet volledig terug kunnen leveren en mogelijk opgezaaid worden met hoge kosten om van het elektriciteitsnet gebruikt te kunnen blijven maken.
- d. Indiener verwijst naar de zienswijze onder 7 en onderschrijft de aangedragen argumentatie.

Reactie

- a. *Zie beantwoording 1. a.*
- b. *Voor de opgave van duurzame elektriciteitsopwekking via zon en wind moet het elektriciteitsnet verzwakt worden. Met netbeheerders is afgesproken dat zij ten behoeve van de bijdragen van gemeenten aan de regionale opgave van de RES Twente voor 2030 het elektriciteitsnet zullen verzwaken. Daarvoor moeten de netbeheerders wel weten waar deze ontwikkelingen komen.*
- c. *In woongebieden houden netbeheerders altijd capaciteit beschikbaar voor particuliere woningen om stroom te kunnen terug leveren.*
- d. *Zie beantwoording bij 7.b.*

9. Indiener 9

- a. Als bewoner in het zoekgebied Wolde zal de leefomgeving danig verslechteren en de leefbaarheid een stuk minder worden. Zowel windmolens als zonnepanelen zullen een dusdanige invloed hebben dat er een sociaal isolement zal plaatsvinden.
Er is kans dat een windmolen gezondheidsklachten kan veroorzaken en negatieve gezondheidseffecten kan hebben door geluidsoverlast. Tevens geven windturbines horizonvervuiling
- b. Het zal grote waardevermindering geven door het negatief effect.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1.b.*
- b. *Zie beantwoording bij 5.b.*

10. Indiener 10

- a. In het omgevingsprogramma op pagina 17 punt 6 'Overige zoekgebieden in het buitengebied voor kleinschalige zonnepanelen' is opgenomen dat: alleen maar kleinschalige zonnepanelen toe te staan die passen binnen het landschap en met betrokkenheid en acceptatie van omwonenden. Het ontwikkelen van zonnepanelen komt alleen 'van onderop' en we kiezen in deze gebieden voor 100% lokaal eigenaarschap. Dat betekent dat energieprojecten, zoals een zonnepaneel, eigendom zijn van lokale bewoners en bedrijven. Van de benodigde acceptatie van de omwonenden is geen sprake.
- b. Individueel wordt al een bijgedragen aan duurzaamheid in de vorm van een moderne geïsoleerde woning, een warmtepomp en een ruime hoeveelheid zonnepanelen, die privé zijn gefinancierd.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 7.a.*
- b. *Zie beantwoording bij 7.b.*

11. LTO Noord, postbus 240, 8000AE Zwolle

- a. Heeft kennisgenomen van het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma en is hier enthousiast over als integraal beleidskader en de gemaakte keuzes. Op de inhoud is er een eigen visie. Het verband tussen het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma en de omgevingsvisie Hengeloos Buiten wordt terecht geschetst en daarmee het beleid wat van de gemeente verwacht mag worden. Ziet in het omgevingsprogramma de beschrijving uit de omgevingsvisie Hengeloos Buiten niet voldoende terug om eerst de daken vol te leggen en landbouwgrond bij voorkeur niet in te zetten voor zonnepanelen. Dat kan beter tot zijn recht komen in zoekgebieden, locaties, inrichtingseisen en technische keuzes.
- b. Deelt de voorkeur om energieopwekking en infrastructuur te combineren. Langs wegen en sporen is volop restgrond te vinden die effectief ingezet kan worden en niet ten koste gaat van landbouwgrond. De kaart 3.3 zoekgebieden en -locaties neemt weliswaar de infrastructuur als middellijn maar neemt onvoorstelbaar grote hoeveelheden landbouwgrond mee. Zeker de gebieden aan de Noordoost kant kunnen niet geloofwaardig gelden als 'langs wegen'.
- c. Indien zonnepanelen met horizontale panelen onvermijdbaar zijn voor het behalen van de ambitie, vloeit uit de omgevingsvisie inrichtingseisen voor minimalisatie van de ruimteclaim. Dit kan door het aanhouden van kleinere inpassing en/of door die inpassing een landbouwbestemming te geven (bijvoorbeeld agroforestry met noten en fruit). In lijn met de tijdelijke bestemming is het dan logisch dat die grond de landbouwbestemming behoudt. Ook kan voor de inrichting gekozen worden voor Oost-West opstelling (dakjes). De gevolgen voor het bodemleven zijn per meter dan heviger maar in totaal minder. Brede paden in zonnepanelen ervaart indiener als 'uitsmeren van ellende'.
- d. Waar de RES een sterke focus kent op de bekende grootschalige technieken kan de gemeente in het gemeentelijk beleid een meer integrale aanpak kiezen met meer oog voor de snel voortschrijdende inzichten en innovaties, zoals bewezen techniek met verticale

panelen voor grootschalige opwek (in lijn met de eigen definitie daarvan) te combineren met behoud van de landbouwfunctie en het bodemleven. De businesscase van deze techniek wordt snel interessanter, doordat deze panelen op andere momenten pieken. Dit is netwerkvriendelijker, draagt meer bij aan continue beschikbaarheid van hernieuwbare opwek en levert een betere middenprijs op voor de opgewekte energie.

- e. In het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma wordt de toegevoegde waarde onderschat van kleinschalige windturbines en de afweging tot de bijdrage aan de volumeambitie. Terecht schetst gemeente in de inleiding dat energiebesparing de meest logische eerste trede moet vormen in de transitie (Trias Energetica). Kleine windmolens in combinatie met kleinschalige zon verdubbelen (door de meer continue beschikbaarheid) het aandeel wat bedrijven uit eigen opwek kunnen benutten. Dat geldt voor agrarische, evenals voor niet agrarische bedrijven. Een steviger inzet op de toepassing van windmolens tot een ashoogte van 35 meter is gewenst en levert ook nog eens een belangrijke bijdrage aan de netwerkcongestie. Als ondernemersorganisatie merkt indiener daar dan ook nog bij op dat - met het oog op de stijgende energielasten - hier tevens de lokale economie een goede dienst mee wordt bewezen.
- f. Urgenda schets in het rapport 'Tussen kolen & Parijs' de onzin van een grootschalige aanpak. Ze wijst op, en onderbouwt, de grote potentie van een meer kleinschalige aanpak. Niet in de laatste plaats met oog op draagvlak en lokale betrokkenheid.
- g. In lijn met bovenstaand rapport is indiener enthousiast over het programmaonderdeel Elk dak een Zonnedak. Hierbij is het wel nodig om richting bedrijven en eigenaren minder vrijblijvendheid in het beleid aan te houden. De landelijke werkgroepen belemmeringen en zon op daken hebben aangetoond dat veel belemmeringen in de praktijk niet bestaan of al opgelost zijn. Voor ieder dak is een technische oplossing. Het kan niet zo zijn dat de agrarische ruimte productiecapaciteit voor de transitie moet inleveren en de overige bedrijven alleen op vrijwilligheid aangesproken worden.
- h. In het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma mist het warmtedossier en blijft de kans rijkheid van biogas onbehandeld. Behoudens een kleine verwijzing in de inleiding komt dit aspect niet aan de orde in het te voeren beleid. Waar gemeente in de inleiding terecht een verband legt tussen het warmte- en het elektriciteitsdossier komt ons dit als onvolledig over.

Reactie

- a. *In het voorlopig ontwerp is een voorkeursvolgorde opgenomen hoe gemeente Hengelo invulling wil geven aan de doelstelling voor duurzame elektriciteitsopwekking via zon en wind. Daarin is ervoor gekozen om naast energiebesparing maximaal in te zetten op het benutten van daken, parkeerplaatsen en gevels om energie op te wekken met zonnepanelen. Hiervoor is een Stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats en gevel opgesteld. Echter de doelstellingen voor 2030 kunnen hier niet alleen mee ingevuld worden. Alle technieken zoals zonnevelden en windturbines zijn daarvoor ook nodig en het is onvermijdelijk dat die parallel worden gerealiseerd. Er zijn ook voorwaarden opgenomen met betrekking tot inpassing in het landschap.*
- b. *Er heeft inmiddels een verkenning plaatsgevonden via de pilot 'Duurzaamheidsroute A35' waar de zone van de A1 ook is ingebracht, om binnen het zoekgebied tot zoeklocaties te komen. De uitkomsten worden verwerkt in de kaart met zoeklocaties.*
- c. *Landbouwgronden die worden ingezet voor de energietransitie veranderen niet van bestemming. We streven ernaar om de ruimteclaim te minimaliseren. Uw overweging om te kiezen voor een Oost-West opstelling sluit daarbij aan. Voor de gebieden die zijn aangewezen als energiegebied kiezen we al voor maximale opwek. Voor de gebieden waar we alleen kleinschalige ontwikkelingen toestaan nemen we dit advies over in de afweging over zuid of oost-west opstelling.*
- d. *We nemen dit advies over en nemen dit op in het uitvoeringsprogramma. We bieden ruimte om hier ervaringen mee op te doen via een pilot.*
- e. *De omgevingsvisie Hengeloos Buiten biedt al ruimte om kleinere windturbines te plaatsen. Het omgevingsprogramma gaat alleen over hogere windturbines.*
- f. *In het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie is een voorkeursvolgorde opgenomen die aansluit bij het rapport 'Tussen kolen & Parijs' van Urgenda. Om versnippering te voorkomen is ervoor gekozen om twee gebieden te veranderen in energiegebieden. Deze gebieden grenzen aan de snelweg en een industrieterrein wat aansluit bij de visie van Urgenda.*
- g. *Een onderdeel van het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma bestaat uit een Stimuleringsplan voor zon op dak, parkeerplaats en gevel om hier maximaal op in te zetten. In de uitwerking wordt aanpak ontwikkeld die niet vrijblijvend is.*
- h. *Het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma gaat alleen over duurzame elektriciteitsopwekking via zon en wind. In de Transitievisie Warmte komt terug hoe*

woningen en gebouwen int de toekomst verwarmd worden bijvoorbeeld met biogas/groengas. In de RES Twente is dit een belangrijk thema om deze kansen te benutten. Hengelo sluit zich als partner in de RES Twente hierbij aan.

12. Indiener 12

- a. Maakt zich veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo over de 2 turbines die gepland in Woolde die op nauwelijks 800 meter van een woonwijk komen, vanwege gezondheidsschade, geluidsoverlast, laagfrequent geluid en slagschaduw. Ernstige gezondheidsrisico's, ook voor kinderen en ouderen in onze wijk.
- b. Volgen de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten, die adviseren windturbines niet dicht bij woningen te plaatsen dan 10x de hoogte van de turbine. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. Begrijpt niet dat er schone energie moet worden opgewekt, terwijl stoken van vervuilende, fijnstof uitstotende houtkachels toeneemt.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.
- c. De opgave voor het duurzaam opwekken van elektriciteit staat los van het gebruik van houtkachels. Vanaf 1 januari 2022 worden in Nederland de EU Ecodesign-richtlijn van kracht die geldt voor houtkachels.

13. Indiener 13

- a. Maakt zich als inwoner van Borne grote zorgen over de voorgenomen plannen van de gemeente Hengelo voor de plaatsing van twee mega windturbines (250 meter hoog) in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op ca. 1200 tot 1500 meter van de woonwijk. Dat de zoeklocatie Westermaat is geschrapt, stelt wel gerust. Indiener geeft aan voor het opwekken van groene energie te zijn en is zich ook bewust daar hier de nodige inzet voor nodig is. Vraagt zich af in hoeverre dat moet gebeuren door het plaatsen van windturbines op de aangewezen plekken, met een hoogte van 230 a 250 meter. Er is simpelweg geen ruimte voor een windturbine op de aangewezen plekken. De gemeente Hengelo gaat compleet voorbij aan de gezondheidsrisico's (voor mens en dier) en schade aan flora en fauna in samenhang met de realisatie van de turbines. En daarbij de gezondheidsschade die dit opleveren zijn bekend door o.a. geluidsoverlast, laagfrequent geluid en slagschaduw. Uit onderzoeken volgt bijvoorbeeld dat mensen die in de nabijheid van windturbines wonen, hinder ondervinden van het turbinegeluid, dat loopt van onhoorbaar laag geluid tot onhoorbaar hoog geluid. De windturbines die de gemeente wil plaatsen hebben grote wieken en produceren veel meer laagfrequente geluiden dan de kleinere turbines van jaren geleden. De plaatsing van de twee turbines brengt ernstige, tevens onaanvaardbare, gezondheidsrisico's met zich mee. Dat geldt niet alleen voor volwassenen, maar ook voor de vele kinderen in de wijk. Daarnaast is er nog veel onbekend: er zijn vele onderzoeken gaande. De schadelijke effecten van windturbines via www.windwiki.nl
- b. De koplopers in de EU op het vlak van windenergie hanteren strikte regels ten aanzien van het plaatsen van windturbines. Zowel de internationale richtlijnen als ook de adviezen van de Nederlandse specialisten adviseren om windturbines niet dicht bij woningen te plaatsen dan 10x de hoogte van de turbine. Dat is in de situatie van Hengelo, met een turbine van 250 meter hoog, een afstand van in ieder geval 2.5 kilometer. De in Nederland 'bestaande' regels zijn verouderd en zijn van toepassing op turbines die véél lager/kleiner zijn. Met de nieuwe, hoge en krachtige turbines, waaronder die van 250 meter hoog, is er logischerwijze meer overlast te verwachten, waardoor een grotere afstand tot woonwijken het uitgangspunt moet zijn.
- c. Twente is windluw en is een gebied met de laagste windopbrengsten in heel Nederland. In hoeverre gaan de windturbines rendement opleveren om aan de doelstellingen kunnen gaan voldoen, los van het feit dat er maar een aantal minuten per dag slagschaduw op een gevel mag zijn.
- d. De plaatsing van twee turbines in het Woolde is verspilling van overheidssubsidie
- e. Het reële risico dat de opgewekte stroom nergens naar toe kan vanwege gebrek aan netwerkcapaciteit!
- f. De waardevermindering van de woningwaarde. Uit diverse studies blijkt namelijk dat hogere turbines grote(re) negatieve effecten hebben op de waarde van de woningen in de omgeving van de windturbines, die door gemeente Hengelo gecompenseerd moeten worden.

- g. Hoe de energietransitie (regionaal) ingevoerd én uitgevoerd gaat worden in relatie tot de windturbines die Hengelo heeft gepland.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.
- c. *Het waait in Nederland harder dan in de buurlanden die niet aan zee liggen. Zelfs op een binnenlandlocatie als in Twente en Hengelo. In Twente en dus ook in Hengelo dragen windturbines voor een belangrijk deel bij aan de opgave van duurzame elektriciteitsopwekking. Tevens dragen windturbines bij aan een efficiënter gebruik van het elektriciteitsnet, waardoor er minder investeringen nodig zijn voor verzwaring. Daarom is er in de RES Twente 1.0 opgenomen dat de opgave voor duurzame elektriciteitsopwekking ingevuld gaat worden met 60% wind en 40% zon. Twentse gemeenten dragen allemaal bij om hier invulling aan te geven.*
- d. *Hoe lager de kostprijs van opgewekte groene stroom, des te lager de SDE++-subsidie. Aangezien windenergie een relatief lage kostprijs heeft is een subsidie op windenergie een kosteneffectieve manier van het ondersteunen van de energietransitie. Naar verwachting is windenergie de eerste technologie waarvan de kostprijs zo ver daalt dat in de toekomst geen subsidie meer nodig is.*
- e. Zie beantwoording bij 8. b.
- f. Zie beantwoording bij 5. b.
- g. *Gemeente Hengelo levert net als alle ander gemeenten in Twente een bijdrage aan de RES Twente. In de RES Twente die is vastgesteld door gemeenteraden, is opgenomen dat de opgave voor duurzame elektriciteitsopwekking wordt ingevuld met 60% wind en 40% zon. Dit wordt met name gedaan om te voorkomen dat de kosten voor het aanpassen van het elektriciteitsnet enorm zullen stijgen dat zich vervolgens zal vertalen in verhoging van de energierekening van inwoners. Om die ambitie te halen verkent iedere gemeente de mogelijkheden hoe ze hier invulling aan kan geven en betreft daarbij de samenleving. Er is afgesproken dat er in de RES Twente een Omgevingseffectrapportage (OER) wordt opgesteld die de regionale samenhang in kaart brengt. Via subregionale samenwerking vindt regionaal afstemming plaats over invulling van de opgave en ontwikkelingen langs de gemeentegrenzen. Dit als basis voor een zorgvuldige afweging op regionaal niveau. De gemeente Hengelo brengt de zoeklocaties voor wind in.*

14. Indiener 14

- a. Indiener is van mening dat gemeente Hengelo (door verkeerde landelijke politiek) wordt gedwongen een bijdrage te leveren aan de energietransitie en daardoor onverantwoorde keuzes moet maken die directe impact hebben op het welbevinden en de gezondheid van mens en dier in Hengelo en buurgemeentes. Wereldwijd is er wetgeving van kracht, en in de maak, die een minimale afstand van 10 keer de turbine-hoogte als minimale afstand tussen windturbines en wonen, werken en/of scholen hanteert. Voorbeelden zijn te vinden onder de link: [Duitsland deelstaat Beieren, Polen, Denemarken, Canada, Nieuw-Zeeland en Australië](#).
- b. Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat laagfrequent geluid en infrasonen trillingen slecht zijn voor de gezondheid van mens en dier. Volgens onafhankelijke artsen en medisch specialisten hebben windturbines negatieve impact op de gezondheid op de terreinen van [keel, neus en oor \(KNO\), cardiologie, endocrinologie, epidemiologisch, in de huisartspraktijk, kinderartsen, neurologisch, psychologisch en psychiatrisch](#) (www.windwiki.nl). Dit zou een onherroepelijke consequentie voor de besluitvorming in Nederland moeten zijn. Geen enkele bestuurder zou het in het hoofd halen om deze signalen in de wind te slaan om windturbines te plaatsen binnen een straal van 10 keer de turbine-hoogte een 'no-brainer'.
- c. Deze majeure ommissie van 10 keer turbine-hoogte afstand is op geen enkele wijze meegenomen in het Bosch & van Rijn locatieonderzoek. Ook ten tijde van dat onderzoek was dit een bekend criterium Bosch & van Rijn hebben alleen de willekeurig gekozen, en niet onderbouwde, afstanden van 500 en 1000 meter als variabelen in het onderzoek opgenomen. Ze zijn op geen enkele wijze gerelateerd aan de (relevante) hoogte van de voorgenomen turbines. De getallen 500 en 1000 zijn gekozen om te gebruiken als benchmark in dit onderzoek.
- d. Vindt het fundamenteel onjuist dat elke provincie en daarbinnen elke gemeente een "bijdrage moet leveren aan de energietransitie". Dit is een denkfout, die door de landelijke politiek is ontstaan. Voor de primaire levensbehoeften hebben we in Nederland eeuwenlang ervaring opgebouwd om de oogst en productie goed te organiseren. Daar waar de

omstandigheden optimaal zijn wordt voedsel (primaire levensbehoefte) geteeld. Mais in Twente, kaas in de Beemster, champignons in grotten in Limburg, mosselen in Zeeland, enzovoorts. En ook hebben we zware industrie bij de havens in Holland en bij de Maas in Limburg. De belangrijkste primaire levensbehoefte is drinkwater. Het drinkwater uit Hengelo, Borne, Delden en omgeving wordt gewonnen in een gebied tussen Goor en Markelo (Herikerberg). Niemand zou een voorstander zijn van het organiseren van de drinkwaterwinning per gemeente waarbij Hengelo water uit het Twentekanaal zou gaan zuiveren en Borne water uit de Bornsebeek geschikt voor gaat maken voor consumptie. Ik begrijp niet waarom de energiewinning per gemeente vormgegeven moet worden. Het is veel slimmer om dit landelijk of Europees in te richten. Nederland heeft een kust die uniek is voor windturbines en in Zuid-Europa kunnen zonnevelden veel efficiënter worden ingezet.

- e. Twente is een zeer windluw gebied. Het plaatsen van windturbines in Twente zal relatief weinig opbrengen. De opwekking van windenergie in Twente is zeer inefficiënt en daarmee ongewenst. Dat windturbines in Twente (en specifiek rondom Hengelo: het meest windluwe deel van windluw Twente) op termijn wellicht rendabel zijn is een kortzichtige redenering. Diezelfde windturbines, met dezelfde kosten en dezelfde impact op het milieu bij productie, zijn op andere plekken in Nederland vele malen meer rendabel.
- f. Tenslotte is indiener van mening dat als onverhoopt de opwekking van energie door wind in Twente toch doorgang moet vinden, de Twentse gemeentes samen moeten werken en op 1 of enkele plaatsen een windpark moeten organiseren, op ruim voldoende afstand van Twentse burgers (minimaal 10 keer turbine-hoogte)

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- c. *Het locatieonderzoek dat adviesbureau Bosch & van Rijn heeft uitgevoerd had als doel om de zoekgebieden met elkaar te kunnen vergelijken. Er is voor gekozen om voor wind een cirkel van 500 en 1000 meter te hanteren om de effecten van de zoeklocaties op de omgeving in kaart te brengen en deze onderling met elkaar te kunnen vergelijken. Het hanteren van een cirkel van tien keer tiphoogte zou niet bijdragen aan een betere vergelijking van de zoekgebieden.*
- d. *Om invulling te geven aan de doelstellingen uit het Klimaatakkoord van Parijs is er in Nederland een nationaal Klimaatakkoord opgesteld om de afgesproken doelen te halen. In het Interbestuurlijk Overleg hebben Interprovinciaal Overleg (IPO), Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en Unie van Waterschappen (UvW) een aanbod gedaan aan het Rijk om opwek van duurzame elektriciteit op land van 35 TWh voor 2030 en nog eens 35 TWh voor 2050 te willen realiseren, door regionale samenwerking via 30 Regionale Energiestrategieën. Dit is een button up werkwijze, waar gemeenten binnen iedere regio samenwerken met provincie en waterschappen om een aanbod te doen om bij te dragen aan de landelijke opgave.*
- e. *Zie beantwoording bij 13. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 1. b.*

15. Indiener 15

- a. Maakt zich als inwoner van Borne over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo vanwege gezondheidsschade door geluidsoverlast, laagfrequent geluid en slagschaduw en ernstige gezondheidsrisico's voor de kinderen in de wijk. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1200 tot 1500 meter van de straat. Dat de zoeklocatie Westermaat is geschrapt, stelt wel gerust.
- b. De koplopers in de EU op het vlak van windenergie hanteren strikte regels, even als de internationale richtlijnen en de adviezen van de Nederlandse specialisten om windturbines niet dicht bij woningen te plaatsen dan 10x de hoogte van de turbine. Dat is in de situatie van Hengelo, met een turbine van 250 meter hoog, een afstand van in ieder geval 2.5 kilometer. De in Nederland 'bestaande' regels zijn verouderd en zijn van toepassing op turbines die véél lager/kleiner zijn. Met de nieuwe, hoge en krachtige turbines, waaronder die van 250 meter hoog, is er logischerwijze meer overlast te verwachten, waardoor een grotere afstand tot woonwijken het uitgangspunt moet zijn.
- c. Twente is windluw en is een gebied met de laagste windopbrengsten in heel Nederland. In hoeverre gaan de windturbines rendement opleveren om aan de doelstellingen kunnen gaan voldoen, los van het feit dat er maar een aantal minuten per dag slagschaduw op een gevel mag zijn.
- d. De plaatsing van twee turbines in het Woolde is verspilling van overheidssubsidie

- e. Het reële risico dat de opgewekte stroom nergens naar toe kan vanwege gebrek aan netwerkcapaciteit!
- f. De waardevermindering van de woningwaarde. Deze waardevermindering zal volgens indiener in het geval de plannen van de gemeente Hengelo doorgaan, gecompenseerd moeten worden.
- g. Waarom moet de energiewinning per gemeente vormgegeven worden? Logischer is om dit landelijk, misschien zelfs wel Europees, in te richten. Hoe de energietransitie (regionaal) ingevoerd én uitgevoerd gaat worden in relatie tot de windturbines die Hengelo heeft gepland.
- h. Veel gemeenten trekken zich terug, willen eerst meer duidelijkheid, waarom Hengelo niet. Het zal gemeente niet zijn ontgaan dat er momenteel veel discussies zijn binnen Nederland (en Europa) over de plaatsing van windturbines en de gezondheidsrisico's.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b. Gemeente Hengelo volgt de Nationale lijn. Mochten de richtlijnen voor wind wijzigen zal Hengelo die overnemen.*
- c. *Zie beantwoording bij 13. c.*
- d. *Zie beantwoording bij 13 d.*
- e. *Zie beantwoording bij 8. b.*
- f. *Zie beantwoording bij 5. b.*
- g. *Zie beantwoording bij 14. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 13. g.*

16. Indiener 16

- a. Maakt zich veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 250 meter van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

17. Indiener 17

- a. Maakt zich veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen dicht op van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

18. Indiener 18

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 450 meter van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

19. Indiener 19

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1500 meter van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

20. Indiener 20

- a. Maakt zich als burger van Hengelo veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 450 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

21. Indiener 21

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

22. Indiener 22

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 200 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b. De zoeklocatie voor wind liggen hebben een grotere afstand tot de wijken in Borne.*
- b.
- c. *Zie beantwoording bij 4. b.*

23. Indiener 23

- a. Maakt zich als burger van gemeente Hof van Twente veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 200 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.

- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b. De zoeklocatie voor wind liggen hebben een grotere afstand tot de wijken in Hof van Twente.*
- b.
- c. *Zie beantwoording bij 4. b.*

24. Indiener 24

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1600 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

25. Indiener 25

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen veel te kort op woonwijken in Hengelo en Borne. Uit rapporten dat hiermee de gezondheid van mens dier en milieu die in de nabijheid leven ernstig kan worden aangetast.
- b. Gezien het nog relatief hoge aantal huishoudens en bedrijven in uw gemeente lijkt het indiener een stuk zinvoller om met hulp en subsidies huishoudens en bedrijven energiezuiniger te maken. Wat we niet nodig hebben hoeft ook niet te worden opgewekt.
- c. Geeft aan dat in Nederland alle energie die gebruikt wordt 80% naar bedrijven gaat en als huishoudens geen energie meer gebruiken de totale energievraag slechts 20% daalt. Adviseert om op zoek te gaan naar de plekken waar extreem veel energie verbruikt wordt en in gesprek te gaan met grote verbruikers over de mogelijkheden om energievraag te verminderen zonder dat dit de concurrentiepositie ernstig aantast.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma gaat niet over energiezuiniger maken van huishoudens en bedrijven. Echter dit is wel een heel belangrijk thema in de energietransitie om de opgave van duurzame energieopwekking niet groter te maken. Daarom is er in de voorkeursvolgorde opgenomen dat we maximaal inzetten op energie besparen. Het college heeft opdracht gegeven om een stimuleringsplan energie besparen op te stellen, boven op de acties die nu al worden uitgevoerd.*
- c. *Alle inwoners van Hengelo verbruiken jaarlijks samen ongeveer 106 Gigawatt uur (GWh) van het totale Hengelose elektriciteitsverbruik van 390 GWh. Dat is ongeveer 27% van het totale elektriciteitsverbruik. De rest wordt gebruikt door industrie, bedrijven etc. In het Stimuleringsplan energie besparen zal ook een aanpak voor bedrijven worden opgenomen om het energieverbruik van bedrijven terug te dringen.*

26. Indiener 26

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1500 meter van onze woonwijk en 500 van de werkplek. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

27. Indiener 27

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen dicht op woonwijken. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

28. Indiener 28

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

29. Indiener 29

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 2500 meter van onze woonwijken. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *De afstand van de woonwijk tot de zoeklocaties voor windturbines is voldoet aan de afstand die als richtlijn in de zienswijze wordt genoemd. Voor verdere onderbouwing zie beantwoording bij 4. b.*

30. Indiener 30

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 300 meter van de woning. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

31. Indiener 31

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op korte afstand van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

32. Indiener 32

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 2500 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 29. b.*

33. Indiener 33

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 700 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

34. Indiener 34

- a. Maakt zich als burger van Hof van Twente veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 400 tot 1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

35. Indiener 35

- a. Maakt zich als burger van de Bornsche Maten veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Dit is veel te dicht bij bewoond gebied. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. Wij denken overigens dat kernenergie een veel betere optie is dan al die windmolens. Ook al zouden de molens verder van bewoond gebied af komen te staan, het prachtige Twentse landschap wordt erdoor vervuild.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Besluitvorming over de toepassing van kernenergie gebeurt op nationaal niveau. Het bouwen van een kerncentrale kost ruim tien jaar en daarom is dit geen optie voor de opgave van 2030. Ook moeten er partijen bereid zijn om hierin te investeren. Er wordt op dit moment gekeken welke partijen, onder welke voorwaarden, geïnteresseerd zijn om in*

Nederland een nieuwe kerncentrale te bouwen. Het grootste nadeel van kernenergie is het radioactieve afval uit een centrale, maar ook het afval van uraniumwinning en het sloopaafval na sluiting van een kerncentrale zijn radioactief. Radioactieve straling vormt een groot risico voor de volksgezondheid en daar zijn nu ook nog geen alternatieven voor.

36. Indiener 36

- a. Maakt zich als burger van Hof van Twente veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 3 km van onze woonomgeving. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 29. b.*

37. Indiener 37

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 500 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

38. Indiener 38

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 200 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b. De zoeklocatie voor wind liggen hebben een grotere afstand tot de wijken in Borne.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

39. Indiener 39

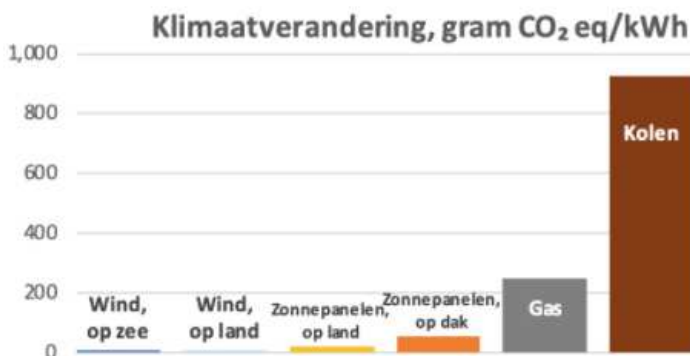
- a. Om een goede afweging te maken voor de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma en voor de te maken keuzes in de Transitievisie Warmte (TVW) is het noodzakelijk dat voor elke maatregel en/of scenario, een controleerbare CO₂ footprint-berekening gemaakt wordt en dat deze CO₂ footprint opgenomen wordt in de motivatie voor de voorgestelde maatregel. Anders kan het effect niet beoordeeld worden of en in welke mate de maatregel een bijdrage levert aan het terugdringen van de opwarming van de aarde.
- b. Daarbij alle maatregelen opnemen in een matrix met alle kenmerken van de maatregelen inclusief de CO₂ footprint.

Reactie

- a. *Wij begrijpen de overwegingen van indiener om voor de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma en de keuzes uit de transitievisie warmte te verbinden aan de CO₂ footprint, om inzichtelijk te maken wat deze maatregelen bijdragen aan het terugdringen van de opwarming van de aarde. Daarvoor worden al deze maatregelen genomen. Voor de bijdrage van Hengelo aan de RES Twente en de nationale opgave uit het Klimaatakkoord voor duurzame elektriciteitsopwekking wordt echter gerekend met Terrawattuur (TWh), Gigawattuur (GWh) en Kilowattuur (KWh). Dat is wat de gemeente*

Hengelo monitort. De TVW gaat over het aardgasvrij maken van gebouwen. Daarom wordt er derhalve in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma met deze waarden gerekend, naast het aantal hectares gronden, daken, parkeerplaatsen enz. dat nodig is om de doelstellingen te halen en hoogtes van windturbines. Zo wordt dit ook opgenomen in de cijfers van het jaarverslag, naast het percentage duurzame opwekking ten opzichte van het verbruik.

Het bouwen van windturbines en zonnepanelen geschiedt niet CO₂ neutraal. Bij de fabricage komt CO₂ vrij. Uit meerdere studies op basis van de ISO 14040 Levenscyclusanalyse (LCA)-methode blijkt dat de milieueffecten van een windturbine positief is ten opzichte van zonnepanelen op land, op dak, maar helemaal in vergelijking van gebruik van gas en kolen. De uiteindelijke besparing van CO₂-uitstoot zal dan ook vele malen hoger liggen dan de initiële bijdrage daaraan. Onderstaande tabel geeft de verhouding weer.

- b. In de uitwerking van het omgevingsprogramma Nieuwe Energie is de CO₂ footprint wel een goed instrument om inzichtelijk te maken waar Hengelo staat. Derhalve zullen wij onderzoeken of wij hier invulling aan kunnen geven.

40. Indiener 40

- Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1500 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- Verdere beantwoording bij 1. b.
- Zie beantwoording bij 4. b.

41. Indiener 41

- Maakt zich als burger van Hengelo veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Met name de voorgenomen locatie bij Twentekanaal Zuid, omdat deze locatie dicht tegen de woonwijk Tuindorp aanligt. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer. De zoeklocatie Twentekanaal Zuid voldoet hier niet aan.

Reactie

- Zie beantwoording bij 1. b.
- Zie beantwoording bij 4. b.

42. Indiener 42

- Vindt het onverantwoord dat er over twee mega windturbines in Hengelo wordt nagedacht. Gezien de laatste ontwikkelingen in Nederland kan Hengelo niet garanderen dat er geen gezondheidsklachten optreden of hinder voorkomen. Het is ondertussen bekend dat

windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.

- b. Windenergie is niet rendabel en kunnen alleen met subsidie worden gerealiseerd
- c. Kernenergie zou een echte oplossing kunnen bieden.
- d. De Small Modular Reactors (SMR) die weinig afval kennen, vrijwel geen CO₂-uitstoot, inherent veilig, weinig grondgebied nodig hebben en veel energieopbrengst per vierkante meter. Hiervoor is doorzettingsvermogen nodig omdat dit onderwerp politiek gevoelig ligt.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 13. c.*
- c. *Zie beantwoording bij 35. C. Ook kernenergie is niet realiseerbaar zonder subsidie*
- d. *Het bedrijf Urenco werkt samen met werkt in Groot-Brittannië en Canada al enige jaren aan een kleine modulaire kernreactor onder de naam U-Battery. In juli 2020 trok de Britse overheid 10 miljoen pond uit om Urenco te steunen in de ontwerpkosten. Dit is echter geen techniek om invulling te geven aan de opgave van 2030. Ondanks alle denkbare inspanningen is de verwachting dat (modulaire) kernreactoren op zijn vroegst rond 2035 een serieus aandeel in de Nederlandse energiemarkt zouden kunnen leveren, waarbij kernafval nog steeds om aandacht vraagt.*

43. Gebr. Van Engelen B.V., Borne

- a. Maakt zich als bedrijf in Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 800 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

44. Indiener 44

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1400 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

45. Jachtcombinatie De Hemmelhorst, 5^e Hemmelhorst 4, 7559 JV Hengelo

- a. Zijn al generaties lang wildbeheerders op de Hemmelhorst, gelegen en aangrenzend aan de bebouwde kom van Hengelo. De oppervlakte van het gebied is ca 190 hectare. Hierop berust het jachtrecht en het jachtgebruik van de gronden die het jachtgebied vormen. Dat draagt bij aan verbeteren van Biotopen, het redden van soorten dieren (ook niet jacht gerelateerd) het zo goed mogelijk schoonhouden van het terrein door plastic en rommel te verwijderen. Het aanspreken van huisdierhouders om honden aangelijnd te houden en katten niet vrij rond te laten lopen in de natuur. Tevens toezichthouden op vreemde gebeurtenissen (zoals drugsdumpingen of vreemd gedrag). De jagers spreken van beheer dat goed is voor de natuur en het gebied. Daarom is de Jachtcombinatie De Hemmelhorst een beheersgebied.
- b. Het beheersgebied is gelegen ten noorden van Hengelo dat beschikt over uitermate waardevolle Natuur: Door kleinschalige landbouw zijn er heel veel Wild- & Diersoorten. Zoals: Patrijs, Wulp, Kievit, Fazant, Eend, Scholekster, Grutto etc. maar ook de Veldleeuwerik, ijsvogel, eend, haas, ree doen het nu nog goed. Door de oprukkende woningbouwgebieden Dalmeden en Bornsche Maten komt de natuur enorm in de verdrinking. Door ontwikkeling van zonnevelden komt de natuur nog meer in de verdrinking, iets wat volgens indiener niet de bedoeling kan zijn.

- c. Het beheersgebied, vertegenwoordig juist prachtige Twentse Coulisselandschap met houtwallen, groene weides, kleine bossen, meanderende beken (Slangenbeek & Deurningerbeek) en kenmerkende solitaire bomen (veelal oude eiken). Hier passen velden met zonnepanelen niet tussen. Zo ligt de cultuurhistorische waarde volgens indiener als hoger dan bij de Hasseler Es.
- d. Door de oprukkende woningbouw (De Bornsche Maten & Dalmeden) wordt het buitengebied veelal gebruikt voor vrijetijdsbesteding: o.a. wandelen, hardlopen, fietsen of het uitlaten van de hond. Dit allemaal in het prachtige buitengebied de Hemmelhorst, Piepersveld & Dalmeden (Slangenbeek West en Noord). Het gebied leent zich niet voor het aanleggen van zonnepanelen/ zonnevelden.
- e. Een zonneveld heeft een verstorende werking op het beheersgebied. Het is niet acceptabel dat erop en rondom een zonnevelden gejaagd wordt, met een onderbreking of beperking tot gevolg. De natuur en natuurbeheerders worden gedupeerd en beperkt.
- f. Kleinschalige zonnevelden met zonnepanelen zijn niet rendabel blijkt uit verschillende onderzoeken.
- g. Verzoekt om geen kleinschalige zonnevelden met zonnepanelen toe te staan op het gebied Dalmedenweg/ Veergoorsdijk/ Krombekkenweg/ Hoftendiek/ Schalmedenweg/ Weerribben/ Dalmedenweg/ Piepersveldweg/ Gebied Slangenbeek West & Noord/ Dalmeden (gemeente Hengelo).

Reactie

- a. *Het is bekend dat jachtbeheer een belangrijk bijdrage levert aan natuurbeheer als maatschappelijke taak.*
- b. *Zie beantwoording bij 1. a.*
- c. *Uit het locatie onderzoek komt naar voren dat het gebied een kleinschalig karakter heeft qua schaal en maat, met een cultuurhistorische waarde. Het gebied scoort in het locatieonderzoek echter minder dan de Hasseler Es. Daarom is dit gebied niet afgevalen voor de opgave van 2030. Juist in een coulisselandschap met houtwallen kunnen kleinschalige zonnevelden goed worden ingepast. Maar deze zullen alleen ontwikkeld worden met acceptatie van inwoners en omwonenden van het gebied.*
- d. *Zie beantwoording 1. b.*
- e. *1. b.*
- f. *Kleinschalige zonnevelden laten een mindere rendabel business case zien dan grotere zonnevelden en daarom minder interessant voor projectontwikkelaars. Er is voor dit gebied echter gekozen voor 100% lokaal eigenaarschap, zodat het gebied mee kan profiteren wat ten gunste komt van de business case. Verder kan er een koppeling gelegd worden met zon op dak en op erf, waardoor ontwikkelingen kunnen renderen.*
- g. *Zoals genoemd bij c. geeft het locatieonderzoek geen aanleiding om in dit gebied geen zonnepanelen toe te staan.*

46. Indiener 46

- a. Maakt zich als ondernemer van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 800 meter van ons bedrijf. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

47. Indiener 47

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1200 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*

- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

48. Indiener 48

- a. Maakt zich als burger van Hof van Twente veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk en de gemeenteraad en het college gezamenlijk een taak hebben in het beschermen van de bevolking tegen gezondheidsschade
- b. Dat ernstige gezondheidsrisico's die optreden na plaatsing van deze gigantische turbines er weinig aan te doen is, omdat de wetgeving weinig mogelijkheden biedt om dit achteraf te stoppen.
- c. Maak zich zorgen dat de windmolens bij Hengelo een precedent vormen voor andere gemeenten in de nabijheid, zoals Borne en Hof van Twente.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Door vooraf alle effecten op de omgeving in kaart te brengen, met eventuele risico's van windturbines wordt voorkomen dat er ontwikkelingen plaatsvinden die niet meer zijn terug te draaien.*
- c. *Zie beantwoording bij 13. g. Er is geen sprake van precedentwerking.*

49. INTERNOVI B.V. / INTERNOVI SERVICES B.V., Rientjesoven 10, 7621 HG BORNE

- a. Maakt zich als ondernemer van Borne/Hengelo veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 650 meter van het bedrijf. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. Hebben zich gevestigd op de Veldkamp vanwege de door gemeente Hengelo/Borne verstrekte informatie dat dit een A-locatie park is en vandaar met hoge grondkosten. Het pand is onder architectuur (verplichting) gebouwd met voorzijde richting A1. Worden nu geconfronteerd met mega windturbines voor het pand, waarbij aan de voorzijde van het gebouw moeten blinderen om normaal te kunnen blijven werken.
- d. Stellen gemeente Hengelo aansprakelijk als dit het geval zal zijn
- e. Vinden de informatievoorziening slecht, zowel vanuit de gemeente, als vanuit parkmanagement en vragen zich af waarom ondernemingen niet zijn geïnformeerd.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Windturbines kunnen slagschaduw veroorzaken. Er zijn in Nederland wettelijk milieunormen vastgelegd die de geluid- en slagschaduweffecten maximeren. Deze normen zijn niet bedoeld om alle hinder te voorkomen, maar zijn een belangenafweging tussen het beperken van hinder enerzijds en het mogelijk maken van opwek van duurzame energie anderzijds. Om te voldoen aan de wettelijke norm voor slagschaduw wordt de windturbine stopgezet om overmatig hinder te voorkomen.*
- d. *Zie beantwoording bij 5. b.*
- e. *Bij het opstellen van de omgevingsvisie Hengeloos Buiten en het omgevingsprogramma Nieuwe Energie heeft er een zorgvuldig participatieproces plaatsgevonden (zie bij inleiding bij participatieproces) Hierover is via verschillende kanalen gecommuniceerd. Er hebben meerdere bijeenkomsten plaatsgevonden voor inwoners, stakeholder en bedrijven tijdens de verschillende fasen van het proces. Uitnodigingen om hier aan deel te nemen zijn via de gebruikelijke communicatiekanalen uitgezet, maar ook die van buurgemeenten. Daarnaast zijn er 2 keer 13.000 fysieke nieuwsbrieven verspreid onder inwoners en bedrijven in een ruime straal rondom de zoekgebieden. Ook is er via de nieuwsbrief van Economische Zaken van de gemeente Hengelo verschillende keren aandacht besteed aan dit thema. Zowel de lokale als de regionale krant hebben verschillende artikelen geplaatst, waarin uitvoerig is ingegaan op de plannen van de gemeente Hengelo hoe in 2030 duurzame elektriciteit wordt opgewekt. Iedere inwoner, bedrijf of maatschappelijke partner had kennis kunnen nemen van deze informatie.*

50. Indiener 50

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 750 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. De natuur heeft de afgelopen jaren rondom Borne al erg veel schade opgelopen, door de aanleg van de snelweg en een extra rondweg aan de zuidwestelijke kant van Borne. De indiener is van mening dat er niet meer natuur mag wijken!!

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *De samenleving verandert en de afgelopen decennia volgen ontwikkelingen elkaar steeds sneller op. Er zijn veel opgaven waar ruimte aan gegeven moeten worden en die impact hebben op onze leefomgeving, waaronder extreme regenval, hittestress, windhozen enz. op te vangen moeten er maatregelen genomen worden. Dat doen we enerzijds door de omgeving aan te passen om de effecten op te vangen, maar ook om extremen te voorkomen door duurzame elektriciteit op te wekken, juist om de samenleving in Nederland en de natuur te beschermen.*

51. Indiener 51

- a. Maakt zich als burger van Hof van Twente veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 400-1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

52. Indiener 52

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 400-1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

53. Indiener 53

- a. Maakt zich als burger Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

54. Indiener 54

- a. Maakt zich als burger Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk. Dit komt nog bovenop de plannen van Wind voor Buren om bij knooppunt Buren eveneens 2 zeer grote windturbines te realiseren.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. De RES Twente geeft ruimte om alternatieven voor windturbines aan te dragen, bijvoorbeeld door veel meer zon op daken te realiseren en veel meer nog in te zetten op energiebesparing middels isolatie van woningen en bedrijven.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Om in invulling te geven aan de bijdrage van de gemeente Hengelo aan de RES Twente wordt al maximaal ingezet om zon op dak, parkeerplaatsen en gevels te realiseren. Hiervoor is een stimuleringsplan zon op dak opgesteld. Dit is alleen niet genoeg om de doelstellingen te halen, daarom zijn er ook windturbines en zonnevelden nodig. Verduurzamen van woningen is geen onderdeel van het omgevingsprogramma. Aangezien energiebesparen wel een belangrijk onderdeel van de energietransitie is heeft het college van de gemeente Hengelo opdracht gegeven om een Stimuleringsplan energie besparen op te stellen, boven op de acties die hiervoor worden uitgevoerd.*

55. Indiener 55

- a. Maakt zich als burger Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

56. Indiener 56

- a. Is eigenaar van een landgoed dat valt onder de Natuurschoonwet en is dagelijks bezig met het optimaliseren van gronden, met als doel die voor de toekomst veilig te stellen voor een stuk prachtige natuur. Daarmee is een erkende keten (RVO) van particuliere gronden gecreëerd, waar behoud van versterken van aanwezige natuurwaarden voorop staat. Er is een aantal jaren geïnvesteerd om de Deurningerbeek te laten meanderen zoals vroeger, met aan beide zijden royale stroken natuur. Daarmee is de groene zone in het gebied compleet gemaakt. Kortom, in het gebied tussen de Piepersveldweg en Slangenbeek Noord wordt erdoor zowel bewoners als Waterschap alles aan gedaan om de natuur het behoud te geven waar het om vraagt. En dat wordt gewaardeerd, door zowel haar bewoners als haar bezoekers. Is geschrokken van de plannen van de gemeente Hengelo om de groene uitloper Slangenbeek Noord en West te gronde te richten door zonnevelden, waardoor het nooit meer haar originele karakter terugkrijgt.
- b. Vraagt of deze plannen over 50 jaar nog steeds een goed idee waren als het gebied is veranderd in een zonnepark?

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 45. c – d – e.*
- b. *Mocht er binnen het zoekgebied Slangenbeek Noord en West initiatieven ontstaan die voldoen aan de strikte voorwaarden zoals opgenomen in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma en het uitvoeringsprogramma Nieuwe Energie dan zal er een tijdelijke bestemmingsvergunning worden verstrekt. Dit zal nooit langer zijn dan voor 25 jaar. Tevens is er een opruimplicht opgenomen, om de kwaliteit van het gebied niet aan te tasten na het opruimen van een zonnenveld.*

57. Werkgroep Oele -/werkgroep Energie, Geurdsweg 54, 7554 PH Hengelo

- a. Willen afspraken maken over het zoekgebied Beckum-Oele verankeren en maken graag gebruik van de mogelijkheid die het omgevingsprogramma biedt om afspraken te verankeren in een overeenkomst.
- b. Vragen zich af hoe het beleid van de gemeente Hengelo zich verhoudt in combinatie met omliggende gemeenten aangaande de RES.
- c. Wat betekent concreet kleinschalige zonnevelden.
- d. Willen duidelijkheid hebben over wat wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap, lokaal grondbezit, of dient de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen te worden.
- e. Willen bevestigd zien dat agrarische grondgebieden die gebruikt worden voor zonnevelden hun agrarische bestemming blijven behouden
- f. Vragen wat de consequentie is als de windturbines niet gerealiseerd kunnen worden en bij het niet halen van de doelstellingen voor 2030 die geforceerd gerealiseerd gaan worden via zonne-energie, ook als dat ten koste gaat van de leefbaarheid van het gebied. Hoe concreet is de energieladder daarin.
- g. Vragen zich af wat er met de zienswijzen op het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma worden gedaan, omdat de zienswijzen op de omgevingsvisie Hengeloos Buiten werden afgedaan met 'we dienen ons aan de RES te houden'.
- h. Willen de randvoorwaarden die zij naar aanleiding van het participatieproces hebben voorgelegd aan de gemeente Hengelo bevestigd zien en vastleggen zodra het omgevingsprogramma Nieuwe Energie door de gemeenteraad wordt vastgesteld in december 2021. Zien daarin graag de randvoorwaarden opgenomen:
  - Zonneparken moeten worden opgenomen in het landschap;
  - Afstand tot aan een verblijfsgebied en of woning minimaal 250 meter;
  - Zonnevelden dienen te worden voorzien van een natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap;
  - Ter plaatse van de zichtlijnen vanuit verblijfsgebieden dient een afrastering geplaatst te worden middels een dichte houtwal;
  - Hoogte van de natuurlijke afrastering dient gelijk of hoger te zijn dan de opstelling van de zonnepanelen;
  - Geen zonnepanelen aan de "Oeler" zijde van de zichtwal Oele. Zuidzijde/Westzijde van de zichtwal Oele komt niet in aanmerking als zoeklocatie voor zonnepanelen.
- i. Willen gesprekspartner blijven voor de gemeente, maar willen daarmee niet aangegeven achter de plannen te staan. Zijn zich bewust dat ze moeten bijdragen aan de realisatie van de RES (Regionale Energie Strategie Twente); echter alleen onder voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap naar rato bijdraagt en alternatieve maatregelen zijn bekeken.

Reactie

- a. *In Beckum/Oele is al een energiewerkgroep die zelf het initiatief heeft genomen om binnen het zoekgebied Beckum een bijdrage te leveren aan de doelstellingen van de gemeente. Daarvoor zijn randvoorwaarden opgesteld waar initiatieven aan moeten voldoen, zoals de verdeling van lokaal eigendom. Voor de zoekgebieden Beckum/Oele, Slangenbeek-Noord en Slangenbeek-West streven we naar eigenaarschap van het gebied. De gemeente wil na vaststelling van het omgevingsprogramma afspraken maken met het gebied waaraan initiatieven moeten voldoen onder welke voorwaarden.*
- b. *Gemeente Hengelo levert net als alle ander gemeenten in Twente een bijdrage aan de RES Twente. In de RES Twente die is vastgesteld door gemeenteraden, is opgenomen dat de opgave voor duurzame elektriciteitsopwekking van 1,5 TWh wordt ingevuld met 60% wind en 40% zon. Dit wordt met name gedaan om te voorkomen dat de kosten voor het aanpassen van het elektriciteitsnet enorm zullen stijgen dat zich vervolgens zal vertalen in verhoging van de energierekening van inwoners. Om die ambitie te halen verkent iedere gemeente de mogelijkheden hoe ze hier invulling aan kan geven en betreft daarbij de samenleving. Er is afgesproken dat er in de RES Twente een Omgevingseffectrapportage (OER) wordt opgesteld die de regionale samenhang in kaart brengt. Via subregionale samenwerking vindt regionaal afstemming plaats over invulling van de opgave en ontwikkelingen langs de gemeentegrenzen. Dit als basis voor een zorgvuldige afweging op regionaal niveau. Voor de bijdrage aan de RES Twente gaat Hengelo uit van de eigen doelstellingen om 40% van het energieverbruik voor 2030 duurzaam op te wekken. Het buitengebied van Hengelo is beperkt en bij de afwegingen hoe invulling gegeven wordt aan deze doelstelling zijn alle technieken nodig, waaronder zon op dak, parkeerplaatsen en gevels, windturbines en zonnevelden. Hoe deze technieken zich tot elkaar verhouden ten opzichte van de zoekgebieden en zoeklocaties is onderzocht. In de voorkeursvolgorde is hiermee rekening gehouden. De opgave voor 2030 kan binnen de zoekgebieden ingevuld worden.*

- c. *Onder kleinschalige zonnevelden gaan we ervan uit dat deze ingepast kunnen worden binnen de landschappelijke perceelgrootte en passend binnen het landschapstype. Ten behoeve van het inpassen van zonnevelden in de landschapstypen is berekend wat de gemiddelde landschappelijke perceelgroottes van deze landschapstypen zijn. Hiervoor verwijzen wij naar de tabel in het locatieonderzoek bijlage A op pagina 14. Bij het ontwikkelen van energieprojecten is dat leidend.*
- d. *Bij lokaal eigenaarschap wordt ervan uitgegaan dat energieprojecten in lokaal eigendom worden ontwikkeld in een vorm van eigendoms participatie, ofwel mede-eigendom van de omgeving. Daarvoor hoeft de investering niet geheel uit het gebied te komen, maar kunnen er middelen geleend worden b.v. via Energiefonds Overijssel.*
- e. *Voor het realiseren van energieprojecten wordt een tijdelijke bestemmingsvergunning afgegeven. Dit zal nooit langer zijn dan voor 25 jaar. De bestemming van de gronden verandert niet en na het bereiken van de levensduur van het zonneveld en wordt deze opgeruimd en hebben de gronden de oorspronkelijke bestemming. Tevens is er een opruimplicht opgenomen, om de kwaliteit van het gebied niet aan te tasten na het opruimen van een zonneveld.*
- f. *In het coalitieprogramma van het college is opgenomen dat de gemeenten Hengelo twee windturbines wil realiseren. Die leveren een belangrijke bijdrage aan de doelstellingen voor 2030. Als die niet gerealiseerd kunnen worden zal dit gecompenseerd moeten worden via zonne-energie. Het technisch onderzoek en locatie onderzoek van B&V laten zien dat dit haalbaar is. Door de mogelijkheden voor zon op dak, parkeerplaatsen en gevels en de energiegebieden maximaal te benutten kan circa driekwart van de doelstellingen ingevuld worden. Het benutten van de gronden van het rijk dragen daar ook aan bij. De rest van de doelstellingen moet binnen de overige zoekgebieden in het buitengebied worden ingevuld. Jaarlijks monitort de gemeente het tempo van uitgifte van vergunningen voor de te ontwikkelen locaties. Mocht blijken dat de doelstellingen niet gehaald worden zal er bijgestuurd moeten worden. In dat geval moet de raad daarover een besluit nemen.*
- g. *De zienswijzen worden gewogen en waar dit aan de orde is wordt het omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030 aangepast. In de omgevingsvisie Hengeloos Buiten zijn al besluiten genomen die vastgesteld zijn door de raad. Alleen als er beargumenteerd afgeweken dient te worden van de omgevingsvisie Hengeloos Buiten, wordt dit verwerkt in de omgevingsvisie voor heel Hengelo. De afspraken uit de RES Twente blijven bestaan, met dien verstande dat de raad heeft gevraagd om de bijdrage van Hengelo aan de RES Twente in verhouding te brengen met de doelstellingen uit het programma Nieuwe Energie.*
- h. *Voor de zoekgebieden Beckum/Oele, Slangenbeek-Noord en Slangenbeek-West streven we naar 100 % eigenaarschap van het gebied. De gemeente wil na vaststelling van het omgevingsprogramma Nieuwe Energie afspraken maken met het gebied over voorwaarden waar initiatieven aan moeten voldoen. Met de energiewerkgroep Oele die zelf al het initiatief heeft genomen om binnen het zoekgebied Beckum/Oele een bijdrage te leveren, kan een overeenkomst worden gesloten over de bijdrage aan de doelstellingen. In overleg met de werkgroep Oele/werkgroep energie kunnen er afspraken worden gemaakt over de randvoorwaarden die de werkgroep heeft opgesteld. Deze kunnen worden vastgelegd in een gebiedsovereenkomst.*
- i. *In de voorkeursvolgorde heeft de gemeente Hengelo keuzes gemaakt waar en hoe Hengelo invulling geeft aan de doelstellingen die leidend zijn voor inzet van de Hengelose gemeenschap.*

58. Indiener 58

- a. *Maakt zich als burger Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1300 meter van onze woonwijk Kerkedennen/Letterveld. En direct grenzend aan het Twickel landgoed. Het huidige cultuurlandschap zal ernstig verstoord worden met mede als gevolg minder toerisme en dus minder inkomsten. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.*
- b. *Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.*

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

59. Indiener 59

- a. Maakt zich als burger Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1500 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk. Maar denk ook aan het gevaar van brekende rotorbladen als deze op hol slaan en van loskomend ijs tijdens de wintermaanden.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

60. Indiener 60

- a. Maakt zich als burger van Hengelo en de Woolder ES de zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1150 meter en 800 meter van dichtbij gelegen boerderijen. Daarnaast staat een windturbine gepland bij Twentekanaal Zuid, ook dichtbij bewoond gebied. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw. Raad van State onderzoekt momenteel gezondheidsrisico's, maar ook in het buitenland waar men meer ervaring heeft met windturbines bij bewoond gebied zijn gezondheidsrisico's aangetoond, ook voor kinderen. Plaatsing van windturbines in Woolde /Twickel zorgt daarbij ook nog voor schade aan het milieu, flora en fauna.
- b. Geeft aan dat windturbines in een windluw gebied, zoals Twente zullen lang niet zoveel op brengen als aan de kust.
- c. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- d. Windturbines zijn minder duurzaam dan gedacht en vormen geen oplossing voor betaalbare energie.
- e. Noemt als alternatief aardwarmte, opwekking van warmte uit compost (bio meiler), waterstof kernfusie.
- f. Geeft aan dat er een voorkeursrichting besproken is in een gespreksnotitie van Gedeputeerde Staten (sept 2021) dat men denkt aan het centraliseren van windturbines in parken bij Almelo/Vriezenveen en in de buurt van Holten en het noorden van Overijssel.
- g. Kan deze voorkeursrichting niet koppelen aan de voorstellen voor Woolde/Twickel.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 13. c.*
- c. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- d. *Windturbines wekken stroom op zonder de lucht te vervuilen, zonder het klimaat te belasten en zonder grondstoffen uit te putten. Wel komt er wat CO₂ vrij bij het bouwen, onderhouden en afbreken van de turbine, maar na 3 tot 6 maanden draaien heeft een turbine die hoeveelheid CO₂-uitstoot al bespaard. Tijdens de hele levensduur van een windturbine, 20 jaar, produceert deze tot 80 keer zoveel energie als er nodig is om er één te bouwen, volgens Milieu centraal <https://www.milieucentraal.nl/klimaat-en-aarde/energiebronnen/windenergie/>.*
- e. *Aardwarmte is een goed alternatief voor het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving en valt buiten de reikwijdte van het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma, net als warmte uit compost. Daarvoor wordt een Transitie Visiewarmte wordt opgesteld. Waterstof is een energiedrager, waarvoor elektriciteit nodig is om dit duurzaam op te wekken, elektriciteit die ook weer duurzaam opgewekt moet worden. Tevens is het niet efficiënt in de productie en het omzetten van waterstof naar elektriciteit en transport. Er gaat 30% van de energie verloren bij de opwek en 40% om van waterstof weer elektriciteit te maken. Het is wel een goed alternatief voor het verduurzamen van de industrie, lucht- en scheepvaart en het vrachtverkeer. Voor kernenergie zie beantwoording bij 35. c.*
- f. *Indiener loopt vooruit op de besluitvorming in PS. De provincie is onderdeel van RES-Twente. Via de RES 1.0 hebben alle gemeenten de verantwoordelijkheid genomen om bij te dragen aan de opwek van 1,5 TWh aan elektriciteit door middel van zonnepanelen en*

windturbines. Daar heeft de provincie mee ingestemd. De gespreksnotitie "Panorama's omgevingsvisie Overijssel" is bedoeld als discussiestuk ter voorbereiding op de Provinciale omgevingsvisie. De provincie geeft daarin aan waar mogelijkheden zijn voor winenergie en onder welke voorwaarden.

- g. Gedeputeerde Staten heeft een windladder opgesteld om invulling te geven aan motie Jonker 'Handreiking windmolens & windladder' en op 16 november 2021 aangeboden aan Provinciale staten. De treden die daarin zijn opgenomen sluiten aan bij de zoeklocaties voor wind in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.

Trede 1 Concentratie gebieden	Zoekgebied Woolde is onderdeel van concentratie gebied langs A35
Treden 2 Langs infrastructuur	Zoekgebied Woolde ligt langs infrastructuur van snelwegen, spoor en hoogspanningsleidingen
Trede 3 Bakens bij industrieterreinen	Zoekgebied industrieterrein Twentekanaal sluit aan bij deze trede
Trede 4 Solitair	Niet van toepassing in Hengelo

61. Indiener 61

- a. Maakt zich als burger Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van onze woonwijk Kerkedennen/Letterveld. En direct grenzend aan het Twickel landgoed. Het huidige cultuurlandschap zal ernstig verstoord worden met mede als gevolg minder toerisme en dus minder inkomsten. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

62. Gemeente Borne, Borne

- a. Spreken waardering uit voor de voortvarende wijze waarop de gemeente Hengelo haar bijdrage wenst te realiseren en dat ze voorstander zijn van een regionaal locatiebeleid voor grote windturbines alvorens individuele gemeenten zoeklocaties aanwijzen. Kan zich niet vinden in het aanwijzen van zoeklocaties voor wind op eigen gemeentelijk grondgebied in het kwetsbare Twentse landschap met achterliggend doel om versnippering van duurzame energieopwekking te voorkomen. Deze argumentatie biedt geen enkele garantie dat daarmee versnippering op het hogere Twentse schaalniveau voorkomen wordt.
- b. Adviseren daarom om de twee zoeklocaties voor grote windturbines nu nog niet in het Omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030 vast te stellen en besluitvorming daarover aan te houden, totdat we in RES-verband beschikken over een vastgesteld regionaal locatiebeleid voor windturbines.
- c. Willen erop wijzen dat de zoeklocaties voor wind dienen te voldoen aan de vereisten van een Plan-MER, bij eventuele vergunningprocedures, na definitief vaststellen van het Omgevingsprogramma. Daarbij zal het initiatief om in RES-verband een regionale omgevingseffect rapportage op te stellen, wellicht van dienst zijn.

Reactie

- a. In de omgevingsvisie Hengeloos Buiten zijn zoekgebieden vastgesteld voor wind vanuit een integrale afweging met alle thema's die spelen in het buitengebied. Uit het cocreatie participatieproces zijn er randvoorwaarden meegegeven die in het opstellen van een omgevingsprogramma Nieuwe Energie zijn meegewogen (zie toelichting bij inleiding). Er is een voorkeursvolgorde gekozen om binnen de zoekgebieden voor zon en wind tot zoeklocaties te komen. De input uit het participatieproces en een locatieonderzoek waarin alle gebieden met elkaar zijn vergeleken vormen de basis van de keuzes. Om versnippering van energieprojecten transformeren we twee zoekgebieden tot energiegebieden, voor de opwek van zonnevelden en/of windturbines. Windturbines kunnen een belangrijke bijdrage kan leveren aan de doelstellingen van de gemeente Hengelo voor duurzame elektriciteitsopwekking. Daarmee voorkomen we dat er in de overige zoekgebieden in het buitengebied versnippering ten gevolge van zonnevelden ontstaat. In die gebieden staan we alleen kleinschalige ontwikkelen toe. Omdat windturbines effect hebben over

gemeentegrenzen heen, moeten eerst deze effecten op de omgeving in kaart gebracht worden en de samenhang met overige windturbines in Twente, waarvoor de nodige onderzoeken moeten plaatsvinden. Hiervoor wordt een OER opgesteld door de RES Twente.

- b. Wij nemen uw advies over en verwerken door in het omgevingsprogramma op te nemen dat de gemeente de zoeklocaties voor wind nu nog niet vrijgeeft als ontwikkellocatie, maar deze inbrengt bij de RES Twente voor het opstellen van een omgevingseffectrapportage (OER) waar een plan-milieueffectrapportage (MER) onderdeel van uitmaakt.*
- c. Pas als de uitkomsten uit de OER bekend zijn, waar een plan-MER onderdeel van uit maakt, er een regionaal proces is doorlopen om tot een regionale afweging te komen. Daarin werken we samen in sub-regio's en nodigen u daarvoor uit. Zodra alle effecten op de omgeving bekend zijn en er een regionale afweging is gemaakt, neemt de raad een besluit of ze de zoeklocaties vaststellen als ontwikkellocaties. Zie verdere informatie bij de inleiding.*

63. Indiener 63

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap naar rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Duurzame elektriciteitsopwekking van particulieren (minder dan 45 zonnepanelen) draagt tot 7 TWh bij aan de nationale opgave. Als die is ingevuld wordt het meerdere naar de regio/gemeenten toegerekend. Daarom telt dit niet mee in de lokale opgave. Particuliere daken met zonnepanelen draagt wel aan bij dat het elektriciteitsverbruik niet verder stijgt of zelfs daalt. Indirect telt het daardoor wel mee. Daarom zet de gemeente Hengelo in het Stimuleringsplan zon op dak ook maximaal in op het stimuleren van particuliere huiseigenaren om zonnepanelen te plaatsen. Dit wordt verder uitgewerkt in een plan van aanpak.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*

- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *De netcapaciteit zal bij de realisatie van energieprojecten meewegen. Mede voor kleinere energieprojecten zal de afstand tot het elektriciteitsnet bepalend zijn of een zonneveld financieel haalbaar is. Binnen de RES Twente worden afspraken gemaakt met de netbeheerders over beschikbare netcapaciteit, zodat de regionale opgave gerealiseerd kunnen worden.*
- i. *Zie beantwoording bij 57.h.*

64. Indiener 64

- a. Maakt zich als burger Borne, wonende in de wijk Wensink, zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

65. Indiener 65

- a. Maakt zich als burger Borne, wonende in de wijk Wensink, zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

66. Indiener 66

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- d. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- e. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- f. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- g. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- h. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet

meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?

- i. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afsterking die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- d. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- g. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- h. *Om invulling te geven aan de doelstellingen voor duurzame elektriciteitsopwekking zijn er landelijk afspraken gemaakt dat de opgave voor 2030 via de RES-sen ingevuld moeten worden via zonnepanelen (meer dan 15 KW) en windturbines op land. In het coalitieprogramma is opgenomen dat de gemeenten Hengelo twee windturbines wil realiseren. Die leveren een belangrijke bijdrage aan de doelstellingen voor 2030. Als die niet gerealiseerd kunnen worden zal dit gecompenseerd moeten worden via zonne-energie. Het technisch onderzoek en locatie onderzoek van B&vR laten zien dat dit haalbaar is. Door de mogelijkheden voor zon op dak, parkeerplaatsen en gevels en de energiegebieden maximaal te benutten kan circa driekwart van de doelstellingen ingevuld worden. Het benutten van de gronden van het rijk dragen daar ook aan bij. De rest van de doelstellingen moet binnen de overige zoekgebieden in het buitengebied worden ingevuld. Jaarlijks monitort de gemeente het tempo van uitgifte van vergunningen voor de te ontwikkelen locaties. Mocht blijken dat de doelstellingen niet gehaald worden zal er bijgestuurd moeten worden. In dat geval moet de raad daarover een besluit nemen. Alternatieven tellen alleen mee voor de regionale bijdrage als het gaat om grootschalige installaties (>15 KW). Kleinere installaties dragen wel bij aan het verminderen van de energievraag. De gemeente Hengelo geeft ruimte via pilots om ervaring op te doen met alternatieve technieken.*
- i. *Zie beantwoording bij 57.h.*

67. Indiener 67

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling. Daarnaast wordt terug levering niet gestimuleerd door een lage prijs.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen,

ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.

- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d. Met de stijgende energieprijzen wordt het steeds aantrekkelijker om als particulier te investeren in duurzame elektriciteitsopwekking.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

68. Indiener 68

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*

- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

69. Indiener 69

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

70. Indiener 70

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

71. Indiener 71

- a. Geen zonnevelden in Beckum-Oele.

Reactie

- a. *Zie beantwoording 1.a.*

72. Indiener 72

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.

- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.
- k. Indiener geeft aan dat er voor hem meer urgentie ligt bij het bouwen van 40 woningen in Beckum.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*
- k. *Ook de gemeente heeft de urgentie voor woningbouw in Beckum onderkent. Dat is de reden dat de gemeente het initiatief vanuit Beckum faciliteert om woningbouw te realiseren op een voetbalveld en daar met partijen afspraken over heeft gemaakt. De voorbereidingen voor woningbouw op dit voetbalveld zijn bezig. Daarnaast wordt gewerkt aan een gebiedsgericht omgevingsprogramma voor Beckum, waarin duidelijk moet worden wat (naast de woningen op het voetbalveld en eventueel duurzame energieopwekking) nog toegevoegd zou moeten worden.*

73. Indiener 73

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit

gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.

- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

74. Indiener 74

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven

kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.

- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

75. Indiener 75

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?

- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

76. Indiener 76

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap naar rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*

- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

77. Indiener 77

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

78. Indiener 78

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon,

waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.

- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

79. Indiener 79

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?

- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

80. Indiener 80

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet

meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?

- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

81. Indiener 81

- a. Geen zonnepanelen

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1.a.*

82. Indiener 82

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*

- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

83. Indiener 83

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

84. Indiener 84

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

85. Indiener 85

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.

- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnenvelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnenvelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnenvelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnenvelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. H.*
- j. *Zie beantwoording bij 57.h.*

86. Kienhuis Hoving, Enschede namens bewonersgroep Hengelo Noord deelgebied Stromen

- a. Indiener geeft aan dat de leden van de Bewonersgroep Hengelo Noord, niet tegen het opwekken van duurzame hernieuwbare energie te zijn. De leden zijn groot voorstander van het verduurzamen van woningen en kochten om die reden van de gemeente Hengelo een bouwkaavel aan de Weerribben en omgeving om die vervolgens met een energie neutrale woning te bebouwen en waar nodig van zonnepanelen te voorzien. De bewonersgroep heeft een website gelanceerd waarmee ze omwonenden en andere geïnteresseerden informeert: <https://www.groengrasgeenzwartglas.nl/>.
- b. In het Voorlopig ontwerp Omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030 (hierna: ONE) wordt ingezet op het opwekken van elektriciteit via zonnepanelen en windturbines. Voor de opwekking van elektriciteit zijn zoekgebieden aangewezen. Eén van die zoekgebieden is het gebied Slangenbeek- Noord. De Bewonersgroep vindt dat gebied niet geschikt voor het realiseren van een kleinschalig zonnenveld. De leden van de Bewonersgroep nog maar net hun woningen aan De Weerribben hadden betrokken toen de gemeente Hengelo de eerste plannen voor een zonnenveld in Slangenbeek Noord ontvouwde. Die plannen druisen in tegen wat de leden van de groep is beloofd bij de aanschaf van hun kavels, namelijk dat zij blijvend in het groen zouden komen te wonen. Een zonnenveld voldoet daar niet aan, ook al wordt het landschappelijk ingepast.
- c. Hadden de leden bij de aanschaf van hun kavels geweten dat de gemeente voornemens is hun woonomgeving aan te wijzen als locatie voor een zonnenveld, dan hadden zij van de aankoop afgezien dan wel hadden zij de kavels tegen een lagere prijs gekocht. In 2015 zijn de kavels nog herwaardeerd op een hogere kavelprijs, juist vanwege het blijvend groene uitzicht. Bij die herwaardering was de gemeente Hengelo nauw betrokken en het resultaat

van de herwaardering was dat vanuit de Weerribben blijvend zicht op een groene omgeving zou blijven, waar met een zonneveld permanent afbreuk wordt gedaan.

- d. In het ONE geeft de gemeente aan dat zij wil vasthouden aan de zonneladder, alleen ontbreekt het aan duidelijke en harde beleidsvoornemens op grond waarvan het college eigenaren van daken gaat dwingen hun daken voor zonnepanelen beschikbaar te stellen.
- e. Een routekaart voor zon op daken mist, zodat niet duidelijk is hoe het college de zonneladder gaat toepassen. De door de raad zelf vastgestelde ladder wordt onvoldoende benut. Als voorbeeld noemt de Bewonersgroep het rapport 'Van kolen tot Parijs' van de Stichting Urgenda. Dat rapport staat boordevol met alternatieven voor het plaatsen van zonnepanelen in een veldopstelling. Niet alleen daken, maar ook gevels en boarding langs sportvelden komen voorbij. Die laatste kan eenvoudig met sportverenigingen via subsidie en/of huurcontracten worden afgesproken. De ladder kan en moet dus veel beter worden toegepast. Zonder dat dat bekend is kan de raad niet overgaan tot het aanwijzen van een zonneveld in Slangenbeek-Noord. Zou hij dat doen, dan handelt hij in strijd met de eigen zonneladder, maar ook met de ladder die is vastgelegd in de Omgevingsverordening van de provincie Overijssel en de daarop gebaseerde (beleids)regels. Bij het vaststellen van de ONE heeft de raad met de regels van de provincie rekening te houden.
- f. Het ONE wijst Slangenbeek-Noord aan als mogelijk locatie voor een zonneveld. Met de komst van dat veld wordt inbreuk gemaakt op de heersende flora en fauna. De Bewonersgroep is van mening dat niet tot aanwijzing van Slangenbeek-Noord had kunnen worden overgegaan zonder eerst onderzoek te doen naar de (milieu)effecten en de effecten voor de directe (fysieke) leefomgeving van aanwonenden. Zij verwachten schade aan de natuur in hun directe leefomgeving en hun gezondheid.
- g. Het ONE spreekt over participatie. De Bewonersgroep is niet duidelijk wat daaronder wordt verstaan en hoewel het hun directe leefomgeving aangaat hebben zij niet het gevoel dat er naar hen geluisterd wordt. Dat is niet wat zij onder participatie verstaan. Alle initiatieven die de gemeente ontplooit onder de noemer van 'participatie' (karavaan, zienswijze, digitale bijeenkomsten) geven hen het gevoel dat zij geen invloed op de besluitvorming hebben.
- h. In het ONE staat dat er bij een zonneveld zoals dat mogelijk wordt aangewezen in Slangenbeek- Noord, sprake moet zijn van maatschappelijk draagvlak en 100% lokaal eigenaarschap. De Bewonersgroep zit niet te wachten op een zonneveld bij hen voor de deur, dus het maatschappelijk draagvlak is er niet. Dat geldt evenmin voor het lokaal eigenaarschap. De Bewonersgroep voelt er niets voor om (mede)eigenaar te worden van het zonneveld dat hun woonomgeving negatief beïnvloedt. Dat houdt in dat er voor dit veld geen maatschappelijk draagvlak is. Nu de ONE dat draagvlak wel vereist, houdt het ontbreken ervan in dat er voor het zonneveld geen ruimte is. De Bewonersgroep zal niet in een initiatief participeren. Daarmee ontbreekt niet alleen het maatschappelijk draagvlak, maar ook de vereiste (financiële) uitvoerbaarheid.
- i. Verder ontbreekt in het ONE een duidelijke visie en afstemming op en met initiatieven in de buurgemeenten. In het ONE wordt wel gesproken over afstemming en clustering, maar hoe die plaatsvindt en wat daarvan het resultaat is, volgt niet uit het stuk. Het voornemen is er wel, maar het resultaat niet. Dat is des te belangrijker, omdat Slangenbeek-Noord grenst aan de gemeenten Borne en Dinkelland die elk hun eigen beleid hebben met daarin opgenomen zoekgebieden. De Bewonersgroep zit niet te wachten op een clustering bij Slangenbeek-Noord en al helemaal niet op een ondoordachte opeenstapeling van velden in die buurt.
- j. Het ONE geeft geen blijk van de technische ontwikkelingen op het terrein van wind- zonne-energie. Door vooruitgang in de techniek is er steeds minder oppervlakte nodig en kunnen lichtere oplossingen worden gebouwd. Door aanpassing van regelgeving, bijvoorbeeld door het gemeentelijk beleid voor vergunningvrij bouwen te verruimen, wordt het plaatsen van zonnepanelen op daken eenvoudiger.
- k. De Bewonersgroep heeft de indruk dat zonnepanelen op particuliere woningen niet worden meegerekend terwijl dit substantieel kan bijdragen.
- l. Toevoeging van een zonneveld moet mogelijk zijn in verband met de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk. Het ONE zegt daar rekening mee te houden, maar een analyse van de capaciteit afgezet tegen de mogelijkheden van aangewezen locaties ontbreekt.

Reactie

- a. *Het verduurzamen van woningen behoort tot het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving, waarvoor een Transitievisie warmte wordt opgesteld. Het omgevingsprogramma waarvoor de zienswijze is ingediend gaat over het opwekken van duurzame elektriciteit via grootschalige zon en wind installaties (>15 KW).*
- b. *Zie beantwoording bij 1. a.*
- c. *Zie beantwoording bij 5.b.*

- d. *Zie beantwoording bij 11. a.*
- e. *In het omgevingsprogramma is een voorkeursvolgorde opgenomen hoe in Hengelo duurzame elektriciteit wordt opgewekt in 2030. De zonneladder gebaseerd op provinciale beleidsregels, vormt de basis van de keuzes in de voorkeursvolgorde en sluit aan bij het rapport van Urgenda 'Tussen kolen & Parijs'*
- f. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- g. *Er is een zorgvuldig participatieproces is doorlopen naar mening van de gemeente dat bijna 2 jaar heeft geduurd (zie inleiding onder participatieproces). Op verschillende momenten en niveaus hebben mensen kunnen meepraten en – denken. In de participatieladder van Edelenbos en Monnikhof hebben we de niveaus weergegeven. In het begin van het participatieproces is het hoogste niveau bereikt: coproductie of cocreatie. We hebben online als offline mensen proberen te bereiken. Ook hebben we geprobeerd om zoveel mogelijk meningen op te halen, zoals van het Hengelo Panel. Tijdens de Karavaan konden mensen zich opgeven voor een tijdslot en er gelegenheid om tijdens de bijeenkomsten een nieuw tijdslot te boeken. Daarnaast was een telefonisch of persoonlijk gesprek met een medewerker ook altijd een mogelijkheid. De reacties uit het participatieproces hebben geleid tot de keuze van de gemeente zoals opgenomen in de voorkeursvolgorde in het omgevingsprogramma Nieuwe Energie. Ook een zienswijze indienen is een vorm van inspraak waar inwoners en andere belangstellenden gebruik van kunnen maken. Alle zienswijzen worden verwerkt in een Nota van zienswijzen, met en onderbouwing hoe hier mee omgegaan wordt.*
- h. *Zie beantwoording bij 7. a.*
- i. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- j. *Het Stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats en gevel geeft richting hoe daken maximaal benut kunnen worden. Na vaststellen door de raad zal die vertaald worden in een routekaart met 2030 als tussenstap om in 2050 100% van de energie die we verbruiken duurzaam om te wekken. Er wordt ruimte geboden aan nieuwe technieken door de inzet van pilots.*
- k. *Zie beantwoording bij 6. d.*
- l. *Zie beantwoording bij 63. h.*

87. Indiener 87

- a. *Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.*
- b. *Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.*
- c. *Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.*
- d. *Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.*
- e. *Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?*
- f. *Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.*
- g. *Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.*
- h. *Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.*
- i. *Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet*

meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?

- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

88. Indiener 88

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*

- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

89. Indiener 89

- a. Zijn tegen het plaatsen van zonnepanelen en windturbines in het zoekgebied Woolde en Twickel
- b. Zijn van mening dat dit ten nadele gaat van de natuur die verstoort gaat worden en dat windturbines overlast veroorzaken, zoals de geluidsoverlast van de wieken.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. a.*
- b. *Zie beantwoording bij 2. b.*

90. Indiener 90

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

91. Wertheim advocatuur B.V., R.S. Wertheim namens Stichting Twickel

- a. Indiener geeft aan dat de gronden in het zoekgebied Woolde grotendeels eigendom zijn van Stichting Twickel en aansluiten bij de rest van het landgoed van Stichting Twickel binnen het grondgebied van de gemeente Hof van Twente. Voor de plaatsing van windturbines is mogelijk de toestemming van Stichting Twickel nodig.
- b. Is van mening dat windturbines in Woolde, zeker als die hoger zijn dan 150 meter, niet goed in te passen zijn in het Twentse cultuurlandschap. Zij vormen een aantasting van het landgoed en de beleving van het landschap. De economie van het gebied is voor een groot deel afhankelijk van het toerisme. De belangen van Stichting Twickel en de economische belangen van het toerisme moeten meegewogen worden in vervolgonderzoeken
- c. Indiener geeft aan dat er niet wordt ingegaan op de beperkingen die de provinciale (beleids)regelgeving mogelijk stelt. Zo wordt niet ingegaan op de gebiedskenmerken uit de provinciale omgevingsverordening (NL.IMRO.9923.Verordening2017-GV0 op ruimtelijkeplannen.nl). Ook op de hoogtebeperkingen voor Luchthaven Twente uit die verordening en de regels rondom radarverstoringengebieden uit de Regeling algemene regels ruimtelijke ordening (Rarro) wordt ten onrechte niet ingegaan. Er zullen voorts ondergrondse elektriciteitskabels moeten worden aangelegd door gronden van Stichting Twickel, terwijl daarover nog geen overeenstemming is bereikt. Indiener stelt bovendien de vraag of die kabels niet interfereren met de voorkeurstracés voor buisleidingen van nationaal belang voor het vervoer van gevaarlijke stoffen in de zin van het Rarro
- d. Verder geeft indiener aan dat de zoeklocatie voor wind BT Twentekanaal weliswaar iets verder van gronden van Stichting Twickel ligt, maar dat de afstand niet groot is. Ook hier geldt dat (hoge) windturbines niet passen in het landschap en afbreuk doen aan het toerisme als economische drager van het gebied. Tevens geldt dat voor de aanleg van een ondergrondse elektriciteitskabel richting het zoekgebied die door gronden van Stichting Twickel lijkt te gaan, nog geen overeenstemming met Stichting Twickel is bereikt.
- e. Is van mening dat het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma afwijkt van het vigerende bestemmingsplan en geeft aan dat het vanwege de locatiekeuze in kleinschalig cultuurlandschap niet op de instemming van Stichting Twickel kan rekenen. Is van mening dat het inzetten van kostbare open ruimte en landbouwgrond voor de productie van duurzame energie een laatste stap is.
- f. Indiener hekelt het feit dat de bandbreedte en schaalgrootte van de ruimtelijke claim niet nader gemotiveerd en geconcretiseerd worden. Indiener stelt dat gemeente zonder enige ruimtelijke ordening of kwaliteitseisen te stellen de zoekgebieden ernstig laat verrommelen.
- g. Geeft aan dat het voorlopig ontwerp niet aansluit bij de provinciale omgevingsverordening en de provinciale instapeisen, waarbij zonnepanelen het liefst gecombineerd worden met de bebouwde omgeving, waarbij wel wordt voorzien dat de hernieuwbare energieopgave ook buiten de bebouwde omgeving gerealiseerd kan worden.
- h. Merkt op dat maximale inspanningen verricht moeten zijn voor de realisatie van zon op daken in de bebouwde omgeving.
- i. Indiener zou graag in het omgevingsprogramma opgenomen zien dat dit voorwaarden schept voor een kwaliteitsimpuls en verbetering in de haarvaten van het elektriciteitsnet. Dit kan zorgen voor een aanzienlijke versnelling in de verzwaring van aansluitingen voor het elektriciteitsnet. Momenteel bedragen wachttijden inmiddels bijna een jaar. Daarbij is er naar de mening van indiener volstrekt onvoldoende aandacht voor kleinschalige decentrale opslag van elektriciteit via een smart-grid, op een bedrijventerrein of in de wijk. Het net wordt hierdoor minder zwaar belast. Dat vraagt om regie en afstemming met netbeheerders over hun wettelijke taak. Een duidelijke ruimtelijke orderingsvisie helpt om opslag te ontwikkelen, faciliteren en stimuleren. Hetzelfde geldt voor decentrale oplaadmogelijkheden voor vervoersmiddelen die zowel elektriciteit van het net kunnen trekken als kunnen leveren.
- j. Indiener mist de maximale inspanning om zon op daken te verwezenlijken en reikt de suggestie aan om lokale regelgeving op te nemen om zon op dak en groene daken voor waterberging te stimuleren. Is van mening dat het bedrijventerrein Campus Westermaat ruimte moet worden geboden om zonnecarports en kleinschalige windturbines te realiseren.
- k. Het tijdelijk karakter van energieprojecten kan naar het oordeel van indiener alleen gewaarborgd worden door bij aanvang afspraken te maken over het leeg en ontruimd opleveren van een terrein inclusief aangebrachte leidingen bij het einde van het contract. Daar past ook een financiële zekerstelling bij. Indiener stelt dat het aan te bevelen is om naast de opstalrechten die afgesloten worden, de gemeente ook aan te merken als zakelijk rechthouder van een kwalitatieve verplichting met zakelijke werking om de afspraken rondom tijdelijkheid te borgen.
- l. Stelt voor om voor de inrichting van zonnevelden een rangschikking volgens de Natuurschoonwet 1928 te volgen en na de termijn van 25 jaar als dusdanig achter te laten.

De voorwaarden die gesteld worden aan oppervlakte en omzoming van landbouwterreinen bieden een goede borging voor de inrichting van zonnevelden natuurterreinen, een goede borging.

- m. Wijst op de landelijke bepalingen voor windturbines uit het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer die in bepaalde gevallen niet meer mogen worden toegepast, omdat deze milieubeoordeling vereist. Geeft aan dat het lijkt dat er ten onrechte van uit wordt gegaan dat de Europese richtlijnen geen gevolgen hebben. Deze richtlijnen stellen echter dat er sprake is van een windpark bij 2 of meer windturbines in de zin van de bedoelde Europese richtlijnen.
- n. Concludeert dat de locatie Woolde de voorkeur heeft om de twee windturbines te ontwikkelen, waardoor dit windturbinepark dus in principe de nieuwe landelijke windturbinebepalingen moet afwachten. Een andere optie is dat het gemeentebestuur zelf normen vaststelt wat alleen kan onder de strikte voorwaarden die de ABRS in haar uitspraak noemt.
- o. In de nieuwe windturbinenormen, of zij nu op landelijk of op lokaal niveau worden vastgesteld, vragen om aandacht voor biodiversiteit, bevolking, gezondheid van de mens, fauna, flora, bodem, water, lucht, klimaatfactoren, materiële goederen, cultureel erfgoed, met inbegrip van architectonisch en archeologisch erfgoed, landschap en de wisselwerking tussen bovengenoemde elementen.
- p. Indiener verzoekt om een goede landschappelijke inpassing op basis van de provinciale gebiedskenmerken, die recht doet aan het karakter van landgoed Twickel en geen afbreuk doet aan de grote waarde van het landgoed, ook voor de economie en het toerisme. Er geeft aan dat er ook voldaan moeten worden aan de eisen die Europese regelgeving en milieubeoordeling van duurzame-energieprojecten.

Reactie

- a. *In het voorlopig ontwerp Omgevingsprogramma zijn zoeklocaties opgenomen, waar binnen de gemeente Hengelo ruimte wordt geboden om windturbines te realiseren. Voor het ontwikkelen van deze locaties is medewerking nodig van de grondeigenaar.*
- b. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- c. *In deze fase zien wij geen belemmeringen vanuit provinciale (beleids)regels, net als de hoogtebeperkingen voor Luchthaven Twente en effecten op de ondergrond. Hiervoor zijn verdiepende onderzoeken nodig. Voor het aanleggen van kabels in gronden die in privé-eigendom zijn zal toestemming van de eigenaren nodig zijn. Indien met de grondeigenaar geen minnelijke overeenstemming kan worden bereikt, kan de initiatiefnemer (TenneT) een procedure starten op grond van de Belemmeringenwet privaatrecht teneinde een gedoogverplichting te laten opleggen.*
- d. *Zie beantwoording bij 1. b. Voor het aanleggen van kabels in gronden die in privé-eigendom zijn zal toestemming van de eigenaren nodig zijn. Als de initiatiefnemer van een project deze toestemming niet krijgt, zal een alternatief kabeltracé gevolgd moeten worden.*
- e. *Voor de opwekking van duurzame elektriciteit via zon en wind zijn zoekgebieden vastgesteld in de omgevingsvisie Hengeloos Buiten, waarbij een integrale afweging is gemaakt van alle thema's die spelen in het buitengebied. De zoekgebieden worden t.z.t. in het omgevingsplan opgenomen worden. Het omgevingsplan vervangt in de toekomst de bestemmingsplannen. Om de doelstellingen voor duurzame elektriciteitsopwekking voor 2030 te kunnen halen zijn alle technieken nodig, waaronder ook zonnevelden. De zoekgebieden voor zon sluiten aan bij de zonneladder van de provincie Overijssel. Zie verder ook beantwoording 1. a.*
- f. *Zie beantwoording bij e. Verder is er een locatieonderzoek uitgevoerd met bijbehorende landschapsonderzoek dat de basis vormt voor de gemaakte keuzes voor de zoeklocaties. In het locatieonderzoek is opgenomen wat de draagkracht binnen de zoekgebieden is en de ruimte claim. In het landschapsonderzoek wordt op basis van ruimtelijke kwaliteit bepaald hoe energieprojecten ingepast kunnen worden passend binnen het landschap, juist om verrommeling tegen te gaan. Bovendien zal bij het verlenen van een vergunning voor een project een toets aan de goede ruimtelijke ordening uitgevoerd worden.*
- g. *Het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma, uitvoeringsprogramma en het stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats en gevel, met de daarin opgenomen voorkeursvolgorde en afwegingskaders sluiten aan bij de provinciale zonneladder.*
- h. *Zie beantwoording bij 11. a.*
- i. *Dit punt nemen we over.*
- j. *Zie beantwoording bij 11. g. Verder kent de gemeente Hengelo ook een regeling 'Groene pet' om de aanleg van groene daken te stimuleren. Met Westermaat Campus is de gemeente in gesprek over duurzame elektriciteitsopwekking.*

- k. *In het uitvoeringprogramma is opgenomen dat er voor energieprojecten een bestemmingsvergunning wordt afgegeven voor maximaal 25 jaar, waarna het energieproject geruimd moet worden. Om te garanderen dat het project ook daadwerkelijk verwijderd kan worden, dient een financiële zekerheid gesteld te worden die getoetst wordt bij vergunningverlening.*
- l. *Voor zonnevelden hanteren wij in het omgevingsprogramma de principes uit de 'handreiking zonnevelden' van de provincie Overijssel, die stelt dat 20% van de locatie benut moet worden voor inpassing. De gemeente Hengelo hanteert daarbij de Hengelose maat om afhankelijk van het gebied af te wegen hoe zonnevelden worden ingepast.*
- m. *Het afwegingskader voor wind van de gemeente Hengelo is gebaseerd op de in Nederland geldende normen. Daarnaast zal er een omgevingseffectrapportage (OER) worden opgesteld vanuit de RES Twente, waar een plan-milieueffectrapportage (MER) onderdeel vanuit maakt. Hengelo brengt de zoeklocaties voor wind in. Ook andere (mogelijke) windlocaties voor wind worden daarin mee genomen om de regionale samenhang in kaart te brengen. De uitkomsten die daaruit voortvloeien leveren input om regels op te nemen in het omgevingsplan om zo te voldoen aan de landelijke richtlijnen naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State. Zie voor verdere informatie bij de inleiding.*
- n. *Uitgaande van mogelijke andere windlocaties in de nabije omgeving van de 2 zoeklocaties voor wind in het Woolde zou er sprake zijn van een windpark volgens de uitspraak van de Raad van State. Zie verdere beantwoording bij m.*
- o. *Ondanks dat de zoeklocaties voor wind in Hengelo afzonderlijk geen windpark in de zin van de wet vormen, wordt er wel rekening gehouden met ontwikkelingen in buurgemeenten. Derhalve neemt Hengelo deel aan het project om regionaal een plan-MER op te stellen als onderdeel van een OER. Zie voor beantwoording bij 1. b.*
- p. *In het Besluit milieueffectrapportage, gebaseerd op de Europese richtlijn inzake milieu-effectbeoordelingen, is een windturbinepark gedefinieerd als een park met 3 of meer windturbines. Dit is in de zoeklocaties voor wind in zoekgebied Woolde niet aan de orde. Desalniettemin brengt Hengelo uit een oogpunt van zorgvuldigheid de zoeklocaties wel in voor het opstellen van een OER. Aan de hand van de uitkosten wordt er een afweging gemaakt of deze locaties worden vrijgegeven als ontwikkellocatie. Zie beantwoording bij 1. b.*

92. Indiener 92

- a. *Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.*
- b. *Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.*
- c. *Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.*
- d. *Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.*
- e. *Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?*
- f. *Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.*
- g. *Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.*
- h. *Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.*

- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.
- b. Zie beantwoording bij 57. b.
- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.
- e. Zie beantwoording bij 57. c.
- f. Zie beantwoording bij 57. e.
- g. Zie beantwoording bij 57. d.
- h. Zie beantwoording bij 63. h.
- i. Zie beantwoording bij 66. h.
- j. Zie beantwoording bij 57. h.

93. Indiener 93

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.
- b. Zie beantwoording bij 57. b.
- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.

- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
Zie beantwoording bij 57. h.

94. Indiener 94

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

95. Indiener 95

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.

- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

96. Indiener 96

- a. Indiener heeft nieuws gevolgd over omgevingsprogramma Nieuwe Energie en in het bijzonder de zoektocht van gemeente Hengelo voor plaatsing van windturbines trokken de aandacht. Voelt zich samen met het gezin benadeeld als de windturbines bij de A1-A35 worden geplaatst. Op een afstand ongeveer 1200 meter verwacht indiener nadelige effecten van slagschaduw, geluidshinder en laagfrequent geluid. Wat kan leiden tot gezondheidsschade, zoals slaap- en concentratieproblemen maar ook hartklachten, depressiviteit en mentale klachten.
- b. Heeft naar aanleiding van alle onderzoeken en kritische artikelen en onderzoeksinstituten, zoals RIVM een locatie bezocht met meerdere windturbines op een afstand van 2,7 km. Het geluid van de windturbine was duidelijk te horen, ondanks een tussenliggende bos, een N-weg en van een landbouwmachine dat continu over de akkers raast. Met ashoogte van 125 meter, rotordiameter 149 meter en wieklengte van 74,5 meter hadden ze een tiphoogte van 200 meter (bron; website www.zuidenwind.org). Indiener geeft aan dat tijdens het bezoek op een bewolkte dag er geen sprake was van slagschaduw, maar wel van geluid dat het gevoel gaf naast een vliegtuig te staan dat maar niet wil opstijgen of landen.

Deze ervaring maakte duidelijk dat windturbines niet dicht bij woonwijken moeten komen, zodat mensen zo min mogelijk last hebben van de negatieve gevolgen. Vraagt daarom rekening te houden met minimumafstanden die ook in andere landen worden gehanteerd, en daarvoor een minimale afstand van 10x de tiphoogte aanhouden. Helaas geldt in Nederland (nog) geen minimaal aan te houden afstand (bron: nwea.nl).

- c. Maakt zich zorgen wat dit doet met de huizenprijzen.
- d. Adviseert windturbines te bezoeken, zoals de Haliade-X of de windturbines in Heibloem om te ervaren hoe hoog ze zijn, hoeveel geluid ze produceren.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 5. b.*
- d. *Dit advies wordt overgenomen in het uitvoeringsprogramma.*

97. Indiener 97

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afsterking die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*

j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

98. Indiener 98

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

99. Indiener 99

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden.

Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.

- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

100. Indiener 100

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven

kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.

- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

101. Indiener 101

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?

- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

102. Indiener 102

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*

- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

103. Indiener 103

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

104. Indiener 104

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden.

Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.

- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

105. Indiener 105

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven

kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.

- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

106. Indiener 106

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?

- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

107. Indiener 107

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*

- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

108. Indiener 108

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

109. Indiener 109

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden.

Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.

- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.
- b. Zie beantwoording bij 57. b.
- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.
- e. Zie beantwoording bij 57. c.
- f. Zie beantwoording bij 57. e.
- g. Zie beantwoording bij 57. d.
- h. Zie beantwoording bij 63. h.
- i. Zie beantwoording bij 66. h.
- j. Zie beantwoording bij 57. h.

110. Indiener 110

- a. Maakt zich als inwoners van Hengelo zorgen over voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo, wellicht in Woolde op een afstand van nauwelijks 1300 en 1800 meter van de woonwijk wat de gezondheidsschade door geluidsoverlast, laagfrequent geluid en slagschaduw, ook voor kinderen in de wijk.
- b. Volgen de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten die unaniem adviseren om windturbines niet dicht bij woningen te plaatsen dan 10X de hoogte van de turbine, dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

111. Indiener 111

- a. Indiener verwijst naar het webinar 'De Groene Rekenkamer' over windturbines op land die in strijd zijn met het Europees recht en de vermijdbare medische gevolgen
- b. Stelt voor om beleid zodanig aan te passen om burgers te beschermen en het voorzorgbeginsel te hanteren.
- c. Urgenda geeft aan geen windmolens meer op land.
<https://www.nu.nl/economie/6141404/urgenda-wil-minder-productie-van-groene-energie-in-de-vrije-natuur.html?redirect=1>
- d. Vraagt waarom goedkeuring wordt gegeven aan ontbrekende milieueffectrapportages en effecten windturbines (250m hoog) op gezondheid, welzijn en ontwikkelingsmogelijkheden kinderen

- e. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid en slagschaduw

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- b. *Zie beantwoording 1. b.*
- c. *Urgenda geeft in haar rapport 'Tussen kolen & Parijs' aan dat windturbines en zonne-energie elkaar aanvullen en windturbines nodig zijn, naast zonnepanelen. Mede vanwege effectief en efficiënt gebruik van het elektriciteitsnetwerk. Als voorbeeld locaties worden bedrijventerreinen en langs snelwegen genoemd. Daar sluiten de zoeklocaties van Hengelo elkaar aan. Urgenda gaat uit van gemiddeld 4 à 5 windturbines per gemeente voor de doelstellingen voor 2030. Het is een gemiddelde; niet elke gemeente hoeft dat aantal te halen. De een wat meer, de ander wat minder, afhankelijk van de ruimte die er is.*
- d. *Zie beantwoording bij 1.b.*

112. Indiener 112

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 900 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

113. Indiener 113

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 900 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

114. Indiener 114

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 600 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

115. Indiener 115

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1200 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

116. Stichting Comité Wensink-Zuid, Borne

- a. Indiener maakt zich zorgen, na kennis te hebben genomen van mensen die zich grondig in de materie hebben verdiept, over uw voornemen, verwoord in het voorlopig ontwerp, windmolens te laten plaatsen in Woolde. Met name opmerkingen over gezondheidsrisico's ten gevolge van trillingen. De prevaleerende westenwind die kan lijden tot geluidsoverlast in de wijk. Verzoekt bij de besluitvorming over het Omgevingsprogramma rekening te houden met de mogelijk schadelijke gevolgen van de plaatsing van windmolens in het beoogde gebied voor het leefklimaat in onze wijk, gelegen tegen Woolde aan.
- b. Onderkent dat er gezocht moet worden naar alternatieve energiebronnen, maar vindt het onbegrijpelijk dat iedere gemeente het soms schaarse groen deels te vullen met windmolens en zonnevelden.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*

117. Indiener 117

- a. Indiener verzoekt bij besluitvorming over het omgevingsprogramma rekening te houden met de mogelijke schadelijke gevolgen van de plaatsing van windmolens in het beoogde gebied voor het leefklimaat in de wijk gelegen tegen Woolde. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op 1200 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

118. Indiener 118

- a. Maakt zich als burger van Hengelo veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

119. Indiener 119

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

120. Indiener 120

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland

in Woolde. Deze komen dicht op onze gemeentegrens en onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.

b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

121. Indiener 121

- a. Maakt zich als burger van Hengelo veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

122. Indiener 122

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen veel te dicht bij woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

123. Indiener 123

- a. Maakt zich als burger van Hof van Twente veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 700 meter van onze woonwijk. Dit komt boven op het particuliere initiatief van Wind voor Buren die twee windturbines willen realiseren. Volgens wetgeving zijn bewoners binnen tien keer de tiphoogte belanghebbenden in geval van de plannen van gemeente Hengelo 2500 meter betrokken moeten worden. Is van mening dat gemeente Hengelo in gebreke is gebleven om hem persoonlijk te informeren over deze desastreuze plannen voor onze leefomgeving! De gedragscode is hier al met voeten getreden.
- b. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- c. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- d. Twente is als regio aangemerkt als windluw gebied. Een windturbine zal hier nooit effectief en efficiënt kunnen draaien. De inmiddels is bekend dat windturbines draaien enkel op subsidie, wat hier ook het geval zal zijn. Het plan is gebaseerd op 39% van de omzet op subsidie. Indiener geeft aan windenergie onbetrouwbaar te vinden en dient altijd vergezeld te gaan van een kolen- of gasgestookte centrales. De subsidie die naar dit plan gaat is in feite alleen bedoeld om het project rendabel te maken.
- e. Mist energiereductie in het omgevingsprogramma b.v. via een grootschalige isolatieprogramma's voor woningen, reductie van alle openbare verlichting.
- f. Ook binnen de RES is ruimte voor alternatieven en zijn windturbineplannen inmiddels door vele verstandige gemeenten stopgezet.

Reactie

- a. *Voor de ontwikkelfase voor windturbines zijn volgens de gedragscodes voor wind kaders opgenomen over betrekken omwonenden en belanghebbenden. Gemeente Hengelo heeft echter geen proces doorlopen om een windturbine te ontwikkelen, maar een proces om beleidskader op te stellen over hoe, waar en met wie ze in 2030 duurzame energie wil opwekken via wind en zon. Omwonenden binnen 10x tiphoogte worden wel aangemerkt als belanghebbend. Dit betekent dat zij bij een eventueel beroep tegen een vergunning van een windturbine ontvankelijk zijn. Dit brengt echter geenszins een plicht tot het persoonlijk informeren met zich mee bij het opstellen van dit omgevingsprogramma. Voor meer informatie zie beantwoording 1. a.*
- b. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- d. *Zie beantwoording bij 13. c.*
- e. *Zie beantwoording bij 25. b.*
- f. *Zie beantwoording bij 13. g.*

124. Indiener 124

- a. *Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op 2000 meter van onze woonwijk. Daarnaast staan ze direct naast het natuurgebied aan de rand van het unieke domein van Twickel. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.*
- b. *Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.*

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

125. Indiener 125

- a. *Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen nauwelijks op 1000 meter van onze wijk 't Wensink Zuid in Borne. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.*
- b. *Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.*
- c. *Stelt alternatieven voor zoals carports over haar parkeerplaatsen geluidsschermen van de snelweg vervangen kunnen worden door schermen met zonnepanelen. Wil graag meedenken over andere alternatieven.*

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Gemeente wil maximaal gebruik maken van daken, parkeerplaatsen en gevels om zonnepanelen te plaatsen. Daarom is er een stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats en gevel opgesteld om dit te bevorderen. Ook neemt gemeente Hengelo deel aan een pilot van het ministerie van Economische Zaken en Rijkswaterstaat om gronden langs snelwegen te benutten. Desalniettemin zijn er ook windturbines nodig. Als die niet gerealiseerd kunnen worden, zullen er meer zonnevelden in het buitengebied gerealiseerd moeten worden. In de toekomst komen er mogelijk nog andere alternatieven bij, maar voor nu moeten we de opgave invullen met bekende technieken, waarvan we zeker weten dat we onze doelstellingen halen voor 2030.*

126. Indiener 126

- a. *Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.*
- b. *Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.*

- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

127. Indiener 127

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?

- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnenvelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnenvelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnenvelden in het landschap en natuurlijke afrostering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

128. Indiener 128

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnenvelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet

meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?

- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

129. Indiener 129

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.
- k. Buurtschap Oele moet indien de zonnepanelen geplaatst worden mee kunnen profiteren van de energieopbrengst.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*

- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*
- k. *In dit gebied staan we allen energieprojecten toe die gerealiseerd worden met 100% lokaaleigendom.*

130. Indiener 130

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.
- k. Over woningbouw wordt al jaren gepraat zonder dat er iets gebeurt en dit ineens snel geregeld kan worden?
- l. Is het geen optie om daken van schuren vol te leggen met zonnepanelen zodat de groene weilanden daar niet voor gebruikt gaan worden?

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*
- k. *Zie beantwoording bij 72. k.*

l. Zie beantwoording bij 11. a.

131. Indiener 131

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

132. Indiener 132

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden.

Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.

- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnenvelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnenvelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnenvelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnenvelden in het landschap en natuurlijke afsterking die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

133. Indiener 133

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnenvelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven

kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.

- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

134. Indiener 134

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?

- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

135. Indiener 135

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*

- i. Zie beantwoording bij 66. h.
- j. Zie beantwoording bij 57. h.

136. Indiener 136

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 900 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

137. Indiener 137

- a. Indiener maakt zich zorgen over de mogelijke plaatsing van 2 mega windturbine binnen 500 meter van onze woning en bedrijf baart ons veel zorgen.
Dat gaat niet alleen ten koste van het woongenot dat sterk achteruit: de zoeklocaties voor de windturbines in het zoekgebied Woolde betekent dat ons enige vrije uitzicht zal verdwijnen. Wij vrezen voor de geluidsoverlast, slagschaduw en knipperende lichten van de windturbine en boven alles voor het effect dat deze windturbines zullen veroorzaken op onze gezondheid.
- b. Deze gezondheidsrisico's zijn nu nog onvoldoende bekend. Internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten adviseren windturbines niet dicht bij woningen te plaatsen dan 10x de hoogte van de turbine.
- c. Ook voor de plannen voor het plaatsen van zonnepanelen vrezen wij voor een daling van de veiligheid in onze omgeving, denkend aan brand en sociale afzondering door de nieuwe infrastructuur. Wij hopen dat u ook aandacht heeft voor een veilige en gezonde leefomgeving.
- d. De plannen voor het plaatsen van de windturbines hebben nu al een negatief effect op de waarde van onze woning en de plannen voor de voortzetting van ons bedrijf door onze kinderen. Daarnaast geven deze onzekerheden voor onze toekomst ons persoonlijk stress en gezondheidsklachten.
- e. Zijn laat bij het project betrokken en informatie die ons is beloofd, wordt vertraagd opgestuurd. Wij vrezen dat de communicatie in het vervolgtraject niet veel beter wordt. Hoe kan de gemeente garanderen dat een initiatiefnemer ons hierbij betrokken zal houden?
- f. Leest in het uitvoeringsprogramma Nieuwe Energie over mogelijke uitkoop. Indiener woont al generaties in dit gebied en wenst niet te verhuizen.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.
- c. Zie beantwoording bij 1. b.
- d. Zie beantwoording bij 5. b.
- e. Dit wordt niet herkend. Er is een zorgvuldig participatieproces doorlopen dat gefaseerd heeft plaatsgevonden. Inwoners in het buitengebied zijn uitgenodigd om deel te nemen aan het co-creatieproces voor het opstellen van de omgevingsvisie Hengeloos Buiten. Inwoners in de zoekgebieden hebben een persoonlijke uitnodiging ontvangen via een brief om deel te nemen aan energiemarkten om mee te denken over het opstellen van het omgevingsprogramma Nieuwe Energie. Aangezien het indiener niet gelukt is om hierbij aanwezig te zijn is indiener persoonlijk geïnformeerd bij elke stap in het proces via een ambtenaar. Aangezien indiener in één van de energiegebieden woont is indiener persoonlijk geïnformeerd via huisbezoeken of telefonisch door een ambtenaar. Ook heeft er verschillende keren afstemming plaatsgevonden met een. Verder is de wethouder op bezoek geweest om de situatie te bespreken en is het omgevingsprogramma inclusief bijbehorende documenten bij indiener afgegeven. In de vervolgfase zal er contact onderhouden worden eventuele vragen te bespreken.
- f. De gemeente Hengelo gaat in overleg met indiener om de mogelijkheden van uitkoop te bespreken.

138. Bedrijf B.J. Weernink, Burenweg 85, 7555 PV Hengelo

- a. Indiener maakt zich zorgen over mogelijke plaatsing van een windturbine binnen 500 meter van het bedrijf. Er is nog veel onduidelijk over gezondheidseffecten van windturbines bij mensen en weten niet wat de komst van de windturbines voor de gezondheid van het vee gaat hebben.
- b. Indiener geeft aan dat het omgevingsprogramma Nieuwe Energie de plannen voor overdracht van het bedrijf aan de kinderen op halt zet en dit tevens forse waardedaling van het bedrijf en de bedrijfswoning tot gevolg kan hebben.
- c. Zijn laat bij het project betrokken en informatie die is toegezegd werd vertraagd opgestuurd. Wij vrezen dat de communicatie in het vervolgtraject niet veel beter wordt. Hoe kan de gemeente garanderen dat een initiatiefnemer ons hierbij betrokken zal houden?

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 5. b.
- c. Zie beantwoording bij 137. e.

139. Indiener 139

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.
- b. Zie beantwoording bij 57. b.
- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.
- e. Zie beantwoording bij 57. c.
- f. Zie beantwoording bij 57. e.
- g. Zie beantwoording bij 57. d.
- h. Zie beantwoording bij 63. h.

- i. Zie beantwoording bij 66. h.
- j. Zie beantwoording bij 57. h.

140. Indiener 140

- a. Maakt zich als burger van Hengelo zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Er is nog veel onduidelijk over gezondheidseffecten van windturbines zoals geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en maken zich zorgen om de gezondheid. Is bang voor een toenemende daling van de veiligheid, wanneer de het gebied nog verder leegloopt. Denkend aan brandveiligheid, afzondering en sociale veiligheid en dat de windmolens een onbelemmerd uitzicht zal wegnemen.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

141. Indiener 141

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.
- b. Zie beantwoording bij 57. b.
- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.
- e. Zie beantwoording bij 57. c.
- f. Zie beantwoording bij 57. e.
- g. Zie beantwoording bij 57. d.

- h. Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. Zie beantwoording bij 57. h.*

142. Indiener 142

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's door windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, die geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder "kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak" en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om te voorkomen dat hierdoor de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Gaat dit over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. Zie beantwoording bij 57. h.*

143. Indiener 143

- a. Indiener maakt zich als inwoner van Hengelo zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Woolde. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op 1600 meter van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Vanuit diverse wetenschappelijke disciplines wordt de ongerustheid geuit over de negatieve effecten die de turbines veroorzaken. Er is geen enkele getalsmatige onderbouwing

gegeven waarom de turbines wel in Woolde geplaatst kunnen worden en nog op een kortere afstand dan door de EU vastgesteld.

- c. Mist in de afweging een onderbouwing met betrekking tot de negatieve effecten van bijvoorbeeld laagfrequente trillingen op de gezondheid en het levensklimaat van bewoners en de impact op de natuur. Hierdoor heeft het voornemen tot het plaatsen van de turbines een experimenteel karakter met als inzet de gezondheid van de bewoners en het leven in de natuur. Door de hierdoor ontstane onvoorzienigheid is het niet uitgesloten dat er aanspraken ontstaan richting de gemeente.
- d. Het is bekend dat turbines slaapdeprivatie kunnen veroorzaken. De medische gevaren en gevolgen hiervan zijn uitvoerig gedocumenteerd, slaapdeprivatie en apneu worden steeds meer gezien als veroorzakers van zich langzaam ontwikkelende en niet herstelbare ziektebeelden zoals hart- en hersenklachten waaronder Alzheimer.
- e. Is er al onderzocht of de negatieve gevolgen van de turbines verzekeraar zijn? Dit kan een goede indicatie zijn of verzekeringsmaatregelen de risico's wel aanvaardbaar en beheersbaar achten.
- f. De noodzaak van het plaatsen van de turbines niet is aangetoond. Het betreft slechts een commercieel initiatief van een grondeigenaar dat zijn negatieve en onvoorzienbare gevolgen zal hebben op een grote groep bewoners. Zelfs meerdere gemeentegrenzen overschrijdend.
- g. Is er sprake van harmonie bij de inzichten van de betrokken gemeentes
- h. Indiener is van mening dat de plannen geen respect tonen voor het karakter van de omgeving en ook geen respect voor de eigenaren van woningen van nieuwe wijken. Het is immers de vraag of deze mensen een woning gekocht zouden hebben indien de turbines al aanwezig waren.
- i. Mist een onderbouwing van afweging naar proportionaliteit en subsidiariteit in relatie tot het zakelijke initiatief en de te verwachten negatieve effecten op de directe omgeving voor mens en natuur.
- j. Vraagt of er is gekeken naar alternatieven die voor de bewoners minder ingrijpend/ belastend zijn, zoals bijvoorbeeld het inkopen van energie (participatie) bij turbines die op een andere locaties staan waar er geen- of minder negatieve effecten zijn te verwachten.
- k. Mist een vorm van escalatie beheersing, als de turbines schadelijke effecten hebben op mens en dier. Wie draait er voor de kosten op, de bewoners, de gemeente die dan ook al schade hebben geleden?
- l. Indiener is van mening dat in besluitvorming over windturbines meegewogen moet worden dat de afgelopen jaren besluitvorming over verschillende thema's negatieve effecten heeft op de leefbaarheid en veiligheid in de wijk de Woolder Es. Noemt als voorbeeld, rijden van een lege bus om de 30 minuten door de wijk, lichtvervuiling afkomstig van bedrijven op het gezondheidspark, het constante geraas van de A1, een centrum voor psychisch kwetsbare personen, waaronder forensische tbs-cliënten.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *In het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie zijn zoeklocaties opgenomen voor windturbines, waarbij uit is gegaan van de wettelijke belemmeringen. Pas in de ontwikkelfase als het type windturbine bekend is kan er een getalsmatige onderbouwing gegeven worden. Verder zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- d. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- e. *Windturbines worden al decennialang gebouwd en moeten daarbij voldoen aan verschillende certificering en verzekeringen. Er is geen enkele aanleiding om te verwachten dat dat in dit geval niet mogelijk zou zijn.*
- f. *Windturbines dragen bij aan efficiëntie van het elektriciteitsnet en leveren een substantiële bijdrage aan de opgave. De zoeklocaties voor wind gemeente Hengelo zijn onderdeel van een zoneringskaart, waarin is opgenomen waar duurzame elektriciteit opgewekt kan worden om invulling te geven aan de doelstellingen van de gemeente Hengelo voor 2030. Het betreft geen commercieel initiatief.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- h. *Zie beantwoording bij 1. a.*
- i. *Zie beantwoording 1. b.*
- j. *Zie beantwoording 1. a.*
- k. *Zie beantwoording 5. b.*
- l. *Zie beantwoording bij 178. d.*

144. Indiener 144

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

145. Indiener 145

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.

- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

146. Indiener 146

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.

- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

147. Indiener 147

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*

- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

148. Indiener 148

- a. Indiener is eigenaar van een Natuurschoonwet (NSW) landgoed en doet er samen met andere landgoedeigenaren alles aan om een stuk authentiek Twents landschap in stand te houden en is van mening dat zonnepanelen en windmolens thuishoren op industrieterreinen.
- b. Realisatie van grote zonneweiden is een veel te forse ingreep in het Twentse landschap en landbouwgrond niet opgeofferd moeten worden aan energieproductie
- c. Is van mening dat de energietransitie in een veel groter verband regionaal moet worden gezien regionaal, landelijk of zelfs internationaal.
- d. Betreffende windenergie participeren in windmolens op zee.
- e. Plaats zonnepanelen daar waar ze geen nadelige invloed hebben op het landschap of het woon- en leefgenot aantasten.
- f. De beperkingen van het huidige netwerk voor elektriciteit is een extra reden om de energietransitie in een veel groter verband te bezien.
- g. Vanwege de beperkte bijdrage die windmolens en zonnepanelen kunnen leveren aan de totale energiebehoefte moet er volgens indiener meer ingezet worden op alternatieven als kernenergie en waterstof.

Reactie

- a. *In de voorkeursvolgorde van het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma is gekozen daken, parkeerplaatsen, gevels te benutten voor zonnepanelen en op bedrijven en industrieterreinen en langs snelwegen en stadsranden met bedrijven- en industrieterreinen te benutten voor energieopwekking met zonnepanelen en windturbines. Om de doelstellingen te halen zijn er zoekgebieden in het buitengebied gedefinieerd na een zorgvuldig doorlopen proces. Zie beantwoording bij 1. a.*
- b. *Zie beantwoording onder 11. a.*
- c. *Zie beantwoording onder 57. b.*
- d. *In het nationale Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt hoe duurzame elektriciteit in 2030 wordt opgewekt. Daarvoor worden er nationaal al windturbines op zee gerealiseerd. Via de 30 RES-regio's moet er daarnaast nog 35 TWh opgewekt worden via zon en wind. Daarmee Nederland invulling geeft aan het Klimaatakkoord van Parijs.*
- e. *Zie beantwoording bij 11. a.*
- f. *Zie beantwoording bij 8. c.*
- g. *Zie beantwoording bij 35 c. Waterstof is een energiedrager en geen energiebron, waarvoor elektriciteit nodig is om te maken. Om dit duurzaam te doen is er nog meer duurzame elektriciteitsopwekking nodig.*

149. Indiener 149

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnenvelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden.

Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?

- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

150. Indiener 150

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.

- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.
- b. Zie beantwoording bij 57. b.
- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.
- e. Zie beantwoording bij 57. c.
- f. Zie beantwoording bij 57. e.
- g. Zie beantwoording bij 57. d.
- h. Zie beantwoording bij 63. h.
- i. Zie beantwoording bij 66. h.
- j. Zie beantwoording bij 57. h.

151. Indiener 151

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.
- b. Zie beantwoording bij 57. b.
- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.
- e. Zie beantwoording bij 57. c.

- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

152. Indiener 152

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

153. Indiener 153

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.

- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Sprekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

154. Indiener 154

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.

- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Sprekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

155. Indiener 155

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Sprekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.

- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

156. Indiener 156

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

157. Indiener 157

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

158. Indiener 158

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Sprekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

159. Indiener 159

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit

gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.

- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

160. Indiener 160

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven

kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.

- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

161. Indiener 161

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Sprekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?

- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

162. Indiener 162

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Sprekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*

- h. Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. Zie beantwoording bij 57. h.*

163. Indiener 163

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. Zie beantwoording bij 57. h.*

164. Indiener 164

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.

- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

165. Indiener 165

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?

- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

166. Indiener 166

- a. Indiener is van mening dat er onder geen enkel beding windturbines geplaatst kunnen worden.
- b. De afstand tot het woongebied is veel te klein.
- c. Stelt gemeente Hengelo aansprakelijk mochten er toch windturbines komen voor 2030.
- d. Slagschaduw, geluidshinder, zelfs geluid dat niet zomaar te horen is kan bijdrage aan een ongezonde leefomgeving. We hebben een grondrecht dat wij in Nederland gezond moeten kunnen leven.

Reactie

- a. *Zie beantwoording 1.a.*
- b. *Zie beantwoording onder 4. b.*
- c. *Zie beantwoording onder 5. b.*
- d. *Zie beantwoording onder 1. b.*

167. Indiener 167

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden.

Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?

- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.
- b. Zie beantwoording bij 57. b.
- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.
- e. Zie beantwoording bij 57. c.
- f. Zie beantwoording bij 57. e.
- g. Zie beantwoording bij 57. d.
- h. Zie beantwoording bij 63. h.
- i. Zie beantwoording bij 66. h.
- j. Zie beantwoording bij 57. h.

168. Vrienden van Twickel

- a. Indiener staat achter de doelstellingen van de RES Twente om in 2030 de helft van het huidige elektriciteitsverbruik duurzaam op te wekken met wind- en zonne-energie. Is echter van mening dat er voor de voorkeur van de gemeente Hengelo om voor 2030 twee hoge windturbines te plaatsen in het gebied waar de A1 en de A35 bij elkaar komen, verdiepende onderzoeken moeten plaatsvinden om de effecten op omliggende wijken in kaart te brengen en ook de effecten op het retentiegebied 'Het Woolde' dat voor een groot deel onderdeel is van landgoed Twickel.
- b. Stelt voor om in het omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030 op te nemen dat goede landschappelijke inpassing op basis van aanwezige gebiedskenmerken noodzakelijk zijn en betrek daarbij externe expertise van bijvoorbeeld een landschapsarchitect, Stichting Twickel en landschapsadviesbureau.
- c. Doet aanbeveling om de provincie of zelfs beter de Rijksoverheid goede criteria te ontwikkelen voor de landschappelijk inpasbaarheid van hoge windturbines (50 meter en hoger).
- d. Naar aanleiding van de uitspraak van 30 juni 2021 van de Raad van State waarin voor windparken met 3 of meer windturbines een plan-MER wordt geëist doet indiener de aanbeveling om ook voor dit gebied een plan-MER op te stellen, hoewel dit strikt genomen niet van toepassing is op de Hengelose situatie. Echter dit plan ligt vlak bij een kwetsbaar natuurgebied, bewoonde gebieden in Borne en Hengelo en het particuliere initiatief Wind voor Buren om twee windturbines te realiseren.
- e. Serieus rekening te houden met de mogelijke negatieve gezondheidsinvloeden op omwonenden en vraagt aandacht voor informatievoorziening naar inwoners, bedrijven en belanghebbenden.
- f. Vraagt aandacht voor de aanleg van de noodzakelijke hoogspanningsleidingen door kwetsbare natuur van Twickel er alles aan gedaan moet worden om deze natuur te ontzien en te beschermen en dat hierover goed overleg plaats vindt tussen TenneT, Stichting Twickel.

Reactie

- a. Zie beantwoording onder 1. b.

- b. *Dit advies is overgenomen in het uitvoeringsprogramma 2021-2025, waarbij externe expertise algemeen is opgenomen.*
- c. *Zie beantwoording bij 60. g.*
- d. *Zie beantwoording 1. b.*
- e. *Zie beantwoording 1. B*
- f. *Dit nemen wij voor kennisgeving aan.*

169. Indiener 169

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

170. Indiener 170

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.

- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Sprekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

171. Indiener 171

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.

- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

172. Indiener 172

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.

- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

173. Indiener 173

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

174. Indiener 174

- a. Maakt zich als inwoner van Hengelo en werkend in Woolde zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines en geplande zonnevelden in Woolde. Deze komen op nauwelijks 500 meter van ons woonhuis en melkveebedrijf.
- b. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk. Ze tasten het landschap aan vanwege industriële uitstraling terwijl het gebied nu in gebruik is door natuur en landbouw en voor uitloop van burgers uit Hengelo en Borne. Het grenst aan het gebied waar een particuliere initiatief Wind voor Buren twee windturbines wil realiseren, waardoor je deze beide plannen kunt zien als een windmolenpark. Windmolens kunnen gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid en slagschaduw en zijn ook een gevaar voor de dieren in het retentiegebied, waar zich vele verschillende soorten vogels worden gespot.
- c. Zonnepanelen op landbouwgronden is doodzonde. De landbouwgronden zijn nodig voor de productie van ons voedsel. Zonnepanelen plaatsen op landbouwgrond betekend achteruitgang van de kwaliteit van de grond. De micro-organismen krijgen minder kans waardoor er minder organische stof wordt geproduceerd. Ook neemt de grond dan minder CO2 op door de bedekking van de zonnepanelen op de grond.
- d. Indiener zal met deze plannen van zowel bij zonnepanelen als windmolens grond verliezen voor hun melkveebedrijf. Dit past niet bij de maatschappelijke wens om de landbouw nog verder te verduurzamen en aan lokale kringlooplandbouw te doen waarvoor extra grond nodig is. Heeft al jaren gronden moeten inleveren in Woolde voor woningbouw, industrie, wegen en natuur, waarmee een toekomst voor potentiële bedrijfsopvolger onder druk staat.
- e. Is van mening dat er naar andere vormen van energieopwekking moet worden gekeken, zoals zonne-energie op daken en parkeerplaatsen, waardoor er minder agrarisch gronden opgeofferd hoeft te worden. Elk dak kan geschikt gemaakt worden, waarmee indiener ervaring heeft sinds 2015 en zelfvoorzienend zijn door zonnepanelen.
- f. Er moet meer ingezet worden op energiebesparing.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 11. a en 246. m.*
- d. *Nederland is een dichtbevolkt en economisch welvarend land. De energie die nodig is om de economie draaiende te houden moet duurzaam opgewekt en getransporteerd worden. Daardoor ontstaat er een conflict tussen verschillende functies. Voor zon- en windenergie geldt hetzelfde. Om de aarde leefbaar te houden, zullen we de energie heel snel moeten gaan opwekken met hernieuwbare energiebronnen. Daardoor ontstaat er ook druk op de landbouw en veeteelt. Dat is onvermijdelijk. Om dat te kunnen reguleren, hebben we een voorkeursvolgorde opgesteld. Zie ook beantwoording bij 11. a.*
- e. *Zie beantwoording bij 11. g.*
- f. *Zie beantwoording bij 54. c.*

175. Indiener 175

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.

- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

176. Indiener 176

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?

- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

177. Indiener 177

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.

- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

178. Indiener 178

- a. Maakt zich als burger van Hengelo zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen nauwelijks 1000 meter aan de rand van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. Ziet het participatieproces als propaganda, trekt de kwaliteit ervan in twijfel, omdat er in het proces geen verschil is gemaakt tussen randbewoners en centrumbewoner en is van mening dat er sprake is van nalatigheid, doordat niet alle bewoners dezelfde informatie hebben ontvangen. Trekt de politieke overwegingen in twijfel en mist een gedegen risicoanalyse van de consequenties van zo'n besluit.
- d. Neemt het klimaat serieus en is overtuigd dat de natuurlijke bronnen en daarmee de aarde worden uitgeput, vindt besluitvormingsprocessen kortzichtig m.b.t. windmolens. Vindt dat de Woolder Es de laatste jaren fors is verwaarloosd, door de druk op de wijk door toenemende drukte op de spoorlijn, het geraas van het verkeer over de snelwegen, een nieuwe uitgang voor verkeer op de toch al heel drukke Woolderesweg t.b.v. het Seahorse complex, een complex voor Beschermd Woonvorm met ongeveer 30 bewoners, de overlast van de waterzuivering, lege bus die om de 30 minuten door de wijk raast.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Bij besluitvorming over keuzes die grote impact hebben op de samenleving wordt de samenleving betrokken. Over duurzame elektriciteitsopwekking via zon en wind bestaan verschillende ideeën. Via een uitgebreid participatieproces hebben we inwoners, bedrijven en belanghebbenden betrokken en de reacties meegewogen bij het opstellen van het omgevingsprogramma (zie bij inleiding bij participatieproces). Daarnaast heeft adviesbureau Bosch & van Rijn een locatieonderzoek uitgevoerd waarin de verschillende gebieden met elkaar worden vergeleken. Gedurende dit proces is de raad regelmatig geïnformeerd. Daarna is er een tussen stap gemaakt en hebben we de hoofdlijnen van het omgevingsprogramma opgesteld, waar inwoners, bedrijven en belanghebbenden van de gemeente Hengelo en buurgemeenten op konden reageren. De uitkomsten van het participatieproces en de resultaten van de onderzoeken zijn verwerkt in het voorlopig ontwerp Omgevingsprogramma 2021-2030, Uitvoeringsprogramma 2021-2025 en Stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats en gevel. Deze heeft ter inzage gelegen en was het mogelijk om zienswijzen in te dienen. Deze zijn verwerkt in de Nota van zienswijzen. Uiteindelijk neemt de raad hierover een besluit. Voor verdere informatie verwijzen wij naar de inleiding onder participatieproces.*
- d. *Nederland is een dichtbevolkt en economisch welvarend land. Consumptiegoederen moeten worden geproduceerd en vervoerd. De energie die daarvoor nodig is moet ook worden opgewekt en getransporteerd. Het autobezit is hoog. Al dat soort activiteiten brengen enige*

mate van hinder met zich mee. Om dat te kunnen reguleren, hebben we ervoor gekozen om activiteiten te bundelen. Bedrijven mogen zich niet willekeurig vestigen, maar alleen op een bedrijventerrein. Tussen de potentieel hinder gevende activiteiten (snelwegen, spoorwegen, bedrijventerreinen, windturbines, etc.) en woongebieden moet enige afstand worden aangehouden om overmatige hinder te voorkomen. Bovendien moet er aan normen worden voldaan: voor snelwegen en spoorwegen gelden geluidproductieplafonds, voor het bedrijventerrein Westermaat geldt een geluidzone en elk afzonderlijk bedrijf of windturbine moet aan milieunormen voldoen. Die afstand en die normen moeten er voor zorgen dat het goede woon- en leefklimaat in woongebieden niet onevenredig wordt verstoord. De geluidproductieplafonds en de geluidzone zorgen er voor dat het geluid van die bronnen niet toeneemt. Door die clustering, de afstand die wordt aangehouden en de regelgeving/normstelling is er in het Woolde, waaronder Woolderes, naar ons oordeel sprake van een goed woon- en leefklimaat. Het gebied in de oksel van de A1 en de A35 is nu nog agrarisch gebied, maar vanwege de nabijheid van de snelwegen, het spoor, de hoogspanningsleidingen en de bedrijventerreinen is de uitstraling echter niet landelijk. Daarom is dit gebied aangewezen als energielandschap. Dat sluit aan bij de industriële omgeving en het past bij het de clustering van functies. Dit mag echter niet leiden tot een onevenredige verstoring van het woon- en leefklimaat.

179. Indiener 179

Indiener stelt in zijn zienswijze 204 vragen, waar in veel gevallen citaten uit voorlopig ontwerp, toelichting en/of onderbouwing aan voorafgaan. Gelet op de hoeveelheid vragen en de omvang van het document (49 pagina's) is het niet doenlijk om op alle punten in te gaan. Daarom is hieronder een samenvatting te geven. De volledige zienswijze met alle vragen is als bijlage 1. bij de Nota van zienswijzen gevoegd. Hieronder de hoofdlijnen van de vragen en daarachter de nummers van de afzonderlijke vragen uit de zienswijze.

	Hoofdlijnen van de vragen/opmerkingen	Vragen uit de zienswijze waar deze hoofdlijnen naar verwijzen
a	Documenten worden niet aangehaald waar dat zou moeten of referentie worden niet volledig benoemd	1, 2,15, 106-108
b	Indiener wijst op typefouten, onjuiste zinsopbouw, onduidelijkheid in redeneringen en onderbouwingen, terminologie die onjuist is en wil graag dat gesproken wordt over windturbines i.p.v. windmolens	3-9,16,27,28,46,51,53,54,61,118,124,177, 178,180,193, 194
c	Vraagt zich af of de juiste (wettelijke) procedures zijn gevolgd voor de publicatie van het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030 als uitwerking van een omgevingsvisie. Vraagt of er een publicatie in de Staatscourant noodzakelijk is	10-15
d	De kolom "afspraken over elektriciteitsopwek" figuur 1 is niet eenduidig. - CO₂-reductie in lokale doelstellingen mist - Niet duidelijk waar de 2% energiebesparing aan gerelateerd is. - Hoe komt energiebesparing terug in doelstellingen vanuit het omgevingsprogramma Nieuwe Energie	17-29
e	Wat is het energieverbruik van bedrijven en hoe worden bedrijven gestimuleerd energieverbruik te verminderen?	30-38
f	- Klopt het dat in de vragen aangehaalde citaten over de gewenste verhouding 60/40 voor wind/zon - Dat 30% van dakoppervlak volgens Nationaal Programma RES voor zon realistisch. Waarom wordt in figuur 2 20% van het dakoppervlak genoemd. Hoeveel daken kunnen de komende jaren geschikt worden gemaakt?	40-43,48,49,52,62,63
g	Waarom een tiphoogte van 250 meter met grotere impact terwijl in het locatieonderzoek wordt gesproken van 210 meter. Wie gaat vervolgonderzoek doen of een locatie daadwerkelijk geschikt is. En is wel rekening gehouden met art. 2.4 van het Rarro (middels een onderzoek van TNO).	44,45,109,112-117,119,120-123,195

	Hoe kan een turbine met een dergelijke hoogte landschappelijk worden inpast	
h	Energie besparen, vooral bij bedrijven is erg belangrijk en wordt onvoldoend concreet gemaakt. Waarom is het geen onderdeel van de RES?	55-60
i	Het energiegebied langs de A1 is te optimistisch ingetekend; belemmeringen zijn niet of onvoldoende aangegeven. Onduidelijk is hoeveel bomen gekapt moeten worden en wat het effect is van panelen op reflectie van licht en geluid.	64-85,190,191
j	De totstandkoming en de precieze omvang van de grootschalige energiegebieden is onduidelijk. - Hoe zijn de zoekgebieden voor het binnenstedelijk gebied bepaald	80-90
k	In het locatie-onderzoek wordt onvoldoende rekening gehouden met: 1. de aanwezigheid van vleermuizen in het gebied en de vleermuisburcht bij het voormalig stadskantoor 2. de bouwmogelijkheden uit bestemmingsplan Slangenbeek Noord 3. opwarmeffecten door grootschalige zonnenvelden	91-98, 110, 111
l	Hoe gaat de 20% ruimte voor inpassing voor zonnepanelen in de praktijk uitpakken	126-128
m	Vragen over stimuleren zon op dak bij particulieren	129-135
n	Stelt vragen bij de participatie. Wordt dat niet te veel ingestoken vanuit het standpunt van de gemeente en te weinig vanuit het standpunt en de beleving van de bewoners van Hengelo en omliggende gemeenten. Wie wordt er betrokken? Is er wel sprake van een eerlijke en duidelijke communicatie? Staat de uitkomst al niet vast.	136-144,201 -204
o	Vraagt m.b.t. tot het stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats of gevel: 1. waarom energiebesparing/ isolatie in het plan geen rol speelt 2. of de aspecten die bij het realiseren van smart grids wel voldoende worden betrokken; 3. waarom scholen zelf verantwoordelijk zijn voor zon op dak als gemeente verantwoordelijk is voor huisvesting (verhouding huurder-eigenaar) 4. of de gemeente geen verantwoordelijkheid heeft/neemt ten aanzien van maatschappelijk vastgoed; 5. of de gemeente zelf een scope 12 inspectie laat uitvoeren en dat verplicht wil stellen voor alle grootschalige opwek met SDE ⁺⁺ -subsidie 6. het is niet duidelijk waar de voetnoot op pagina 6 bij hoort; 7. of een intentieovereenkomst met het BIT niet te vrijblijvend is; zou het niet taakstellen moeten zijn en bijvoorbeeld de top 5 gebruikers aan te spreken 8. verhoudt de inspanning om ook gevels te benutten zich wel met de inspanning die daarvoor nodig is; 9. wat recycling inhoudt en hoe dat georganiseerd gaat worden.	145-165, 179
p	Vragen over de bijlage Kleinschalig opwekken op daken van woningen. - Terugverdiëntijd - Naam van het energieloket van gemeente Hengelo	166-173
	Uitvoeringsprogramma Nieuwe Energie	
q	Wat is terecht gekomen van de doelstellingen uit het Nieuwe Energie Hengelo 2017-2021:	175,176

	10. om 45% bestaande koopwoningen naar label B te brengen gehaald 11. het stimuleren van zonnepanelen op particuliere daken (driekwart van de 48504 daken is geschikt)	
r	Uitvoeringsprogramma Nieuwe Energie Er komt een verdiepend onderzoek in RES verband; daarnaast wordt gesteld dat de gemeente zelf regie wil voeren. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar. De eigen regie wordt beperkt door wettelijke voorschriften.	181 -187
s	Welke aanbestedingsprocedure wordt gevolgd bij de ontwikkeling van windturbine(s). Waar is vermoeden op gebaseerd dat er voor zoekgebieden geen concurrerende initiatieven zijn.	197-200

Reactie

- a. *In het omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030 wordt bij 1.3 Reikwijdte aangegeven dat de basis voor het omgevingsprogramma wordt gevormd door een technisch onderzoek naar de potentie voor duurzame elektriciteitsopwekking met zon en wind binnen de zoekgebieden, een locatieonderzoek naar de effecten van zon en wind op de zoekgebieden met een landschappelijk (bijlage A) en een ecologisch onderzoek (bijlage B). Dit wordt toegevoegd en ook wordt er een bronvermelding opgenomen op de laatste pagina van het omgevingsprogramma Nieuwe Energie.*
- b. *Tekstuele suggesties worden deels overgenomen.*
- c. *Bekendmakingen van de decentrale diensten hoeven sinds 1 juli 2021 niet meer gepubliceerd te worden in de Staatscourant, maar via een eigen elektronische publicatieblad. Dit geldt ook voor Omgevingsdocumenten. Gemeente Hengelo gebruikt hiervoor een pagina op de eigen website 'Ter inzage'. Wijzigingen in de werkwijze voor omgevingsdocumenten zijn onderdeel van de Omgevingswet. De verplichting tot elektronische ter inzagelegging van conceptstukken via de officiële kanalen is pas van kracht na in werking treden van de Omgevingswet. Tot die tijd is publicatie op de eigen website voldoende.*
- d. *In het programma Nieuwe Energie zijn geen doelstellingen voor CO₂-reductie opgenomen, zie hiervoor ook bij de beantwoording bij 39. a. In het programma Nieuwe Energie Hengelo 2017-2021 is gekozen om op lokaal niveau te anticiperen op de wat er in een breder verband al gebeurde. Zo is er in 2017 bij het opstellen van het programma voor gekozen om jaarlijks 2% energie te besparen in lijn met de toenmalige nationale en provinciale doelstellingen. Energiebesparing is een belangrijk thema in de energietransitie en is daarom in het omgevingsprogramma als eerste stap opgenomen de voorkeursvolgorde. Het maakt echter geen onderdeel uit van het omgevingsprogramma. Het omgevingsprogramma gaat over hoe, waar en met wie we duurzame elektriciteit opwekken in 2030 en waar energieprojecten aan moeten voldoen. Wel heeft het college van B&W bij het vaststellen van het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma opdracht gegeven om een Stimuleringsplan energiebesparen op te stellen boven op wat er nu al gebeurt.*
- e. *Het energieverbruik van bedrijven bedraagt circa 72% van het totale elektriciteitsverbruik. Grote bedrijven vallen onder de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) die toeziet dat bedrijven een EED Energie-audit uitvoeren om te sturen op energiebesparen. Kleinere bedrijven moeten volgens het Activiteitenbesluit Milieu alle bezuinigingen doorvoeren die binnen 5 jaar terugverdiend kunnen worden. Het toezicht hierop valt onder de verantwoordelijkheid van de omgevingsdiensten. Gemeente Hengelo heeft hierover afstemming met de Omgevingsdienst Twente (ODT). In een Stimuleringsplan energiebesparen zal hiervoor een aanpak ontwikkeld worden.*
- f. *In de RES Twente 1.0 zijn er bestuurlijke afspraken gemaakt om duurzame energie voor 2030 op te wekken met 60% wind en 40% zon, waarbij zoveel mogelijk daken worden benut voor zonnepanelen. Op weg naar de RES 2.0 wordt dit uitgewerkt via subregionale samenwerking. Twentse gemeenten hebben met elkaar afgesproken niet meer dan 20% van het dakoppervlak in te brengen als realistische aanname om de opgave vanuit de RES Twente te halen, in afwijking van het Nationaal programma RES (NPRES). Daarom wordt er in het omgevingsprogramma 20% voor zon op dak gehanteerd. Mochten er meer daken worden benut dan de 20% telt dit wel mee in de bijdrage van Hengelo aan de RES Twente.*
- g. *In het technisch onderzoek is gekeken naar de potentie voor duurzame elektriciteitsopwekking met wind en zon binnen de zoekgebieden. In het locatie onderzoek zijn de mogelijkheden onderzocht om de zoekgebieden onderling met elkaar te vergelijken. Daarin is ook de maximale hoogte in kaart gebracht. Om alle effecten op de omgeving in*

- kaart te brengen wordt er vanuit de RES Twente een Omgevingseffect rapportage opgesteld (OER), waar een plan MER een onderdeel van vormt. Er vindt ook een vervolgonderzoek plaats naar de effecten van windturbines op de bedrijfsvoering van Thales i.v.m. het testen van radars net als de radar van vliegveld Twente verder onderzocht worden. Inpassing van windturbines zal ook onderdeel zijn van het onderzoek.
- h. De RES Twente gaat over de opwek van duurzame elektriciteit via wind en zon en het opstellen van een Regionale Structuur Warmte voor het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. Energiebesparing is geen onderdeel van de opgave van de RES.
  - i. Zie beantwoording bij 11. b. In deze fase van het proces is nog niet concreet aangegeven wat dit voor consequenties heeft op eventuele bomkap. Hiervoor moeten de kaders verder uitgewerkt worden en pas in de ontwikkelingsfase van energieprojecten moet bij vergunningaanvragen het aantal in kaart worden gebracht. Hetzelfde geldt voor de inpassing van zonnepanelen.
  - j. In de omgevingsvisie Hengeloos Buiten zijn de zoekgebieden in het Hengelose buitengebied vastgesteld. Daarin is tevens opgenomen dat ook binnenstedelijk gebied in kaart gebracht moet worden vanuit de randvoorwaarden die zijn meegegeven vanuit het cocreatieproces (zie inleiding):
    - eerst daken vol leggen met zonnepanelen.
    - windturbines langs snelwegen en op bedrijven- en industrieterreinen voor zon en wind
    - bedrijven- en industrieterreinen zoekgebieden voor zon en wind
    - gronden langs stadsranden met bedrijvigheid zijn geschikt voor zonnevelden. Zie ook bij de inleiding.
  - k.
    1. Zie beantwoording bij 1.b.
    2. Dit punt wordt overgenomen. De effecten van woningdichtheid in Slangenbeek Noord wordt als bijlage bij het raadsadvies toegevoegd als aanvulling op het locatieonderzoek.
    3. Hierover is nog niet zoveel bekend, omdat er geen veldonderzoek is gedaan in Nederland naar de invloed van zonnevelden op het lokale klimaat in de directe omgeving.
  - l. De provincie gaat ervan uit dat 20 % van de locatie wordt benut voor inpassing van de zonnepanelen. Hengelo maakt daarbij gebruik van de ruimte die de omgevingswet biedt om per gebied te kijken hoe dit wordt toegepast en bekijkt daarom per locatie hoe zonnevelden het beste ingepast kunnen worden, waarbij het gemiddelde in totaal op 20% voor heel Hengelo uitkomt.
  - m. Zie beantwoording bij 63.d.
  - n. Zie voor beantwoording bij 1. a.
  - o. In het kader van het stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats of gevel het volgende:
    1. Verduurzamen van woningen is geen onderdeel van het omgevingsprogramma. Aangezien energiebesparen wel een belangrijk onderdeel van de energietransitie is heeft het college van de gemeente Hengelo opdracht gegeven om een Stimuleringsplan energie besparen op te stellen, boven op de acties die hiervoor worden uitgevoerd.
    2. Om invulling te geven aan de doelstelling voor 2030 gaat het omgevingsprogramma uit van technieken die nu bekend zijn. Daarbij zetten we maximaal in om nieuwe technieken te benutten zoals smart grids, opslag enz. Daarvoor zet Hengelo pilots in om ruimte te bieden om deze te beproeven.
    3. Scholen hebben een eigen juridische status en worden los van de gemeenten gefinancierd. Hoewel de gemeente verantwoordelijk is voor onderwijshuisvesting ligt beheer en onderhoud van de gebouwen, net als het verduurzamen van de gebouwen, bij de scholen zelf.
    4. De gemeente neemt in ieder geval verantwoordelijkheid voor het verduurzamen van het eigen gemeentelijk vastgoed. Daar zijn de afgelopen jaren al veel stappen in gemaakt. Maar niet al het maatschappelijk vastgoed is van de gemeente b.v. ziekenhuizen en zorginstellingen. De gemeente faciliteert en stimuleert het verduurzamen wel. Het college heeft opdracht gegeven om een stimuleringsplan energiebesparen op te stellen. Hierin zal maatschappelijk vastgoed onderdeel van zijn.
    5. Daar waar er voor zon op dak een scope 12 inspectie noodzakelijk is zal de gemeente die laten uitvoeren. Voor andere grootschalige opwek voor zon op dak stimuleert en faciliteert de gemeente gebouw eigenaren om hier stappen in te zetten, daarbij hoort ook een scope 12 inspectie.
    6. Deze verwijzing wordt verwijderd.
    7. De intentieovereenkomst met het BIT is stimulerend en is naast het werken aan thema's zoals energiebesparing, vooral ook bedoeld om te onderzoeken wat

bedrijven nodig hebben om bij te dragen aan de doelstellingen voor het maximaal benutten van daken, parkeerplaatsen en gevels. Hierdoor wordt inzichtelijk welke dilemma's bedrijven ervaren, zoals netcongestie, draagkracht, verzekeringen enz. Verder zie beantwoording bij e.

8. *Ook gevels dragen bij aan de doelstellingen. De gemeente draagt bij om dit mogelijk te maken.*
9. *Voor het recyclen zijn afspraken gemaakt. De gemeente ziet toe dat hierop gehandhaafd wordt.*
- p. *De terugverdientijd voor zon op dak van particulieren bedraagt tegenwoordig ongeveer jaar. Met de huidige energieprijzen zal de terugverdientijd afnemen. Alle opwek na 7 jaar is een verdienmodel voor de eigenaar. Zon op particulier dak draagt bij aan energiebesparing. Een aanpak zal dan ook uitgewerkt worden in het stimuleringsplan zon op dak en informatie zal te zijner tijd worden verstrekt via het energieloket van de gemeente Hengelo dat te vinden is via Duurzaam Bouwloket.*
- q. *Hoort niet bij de reikwijdte van het omgevingsprogramma Nieuwe Energie Hengelo 2021-2030 of het uitvoeringsprogramma*
- r. *Zie beantwoording 1. b. Het schaalniveau en onderzoek van de regionale plan-MER wordt zo gekozen dat die lokaal toepasbaar is.*
- s. *Er is geen aanbesteding nodig voor het ontwikkelen van windturbines, zolang die niet op gemeentegronden worden gerealiseerd.*

180. Indiener 180

- a. *Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.*
- b. *Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.*
- c. *Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.*
- d. *Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.*
- e. *Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?*
- f. *Sprekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.*
- g. *Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.*
- h. *Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.*
- i. *Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?*
- j. *Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.*

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*

- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

181. Indiener 181

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonne-energie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

182. Indiener 182

- a. Maakt zich als burger van Hengelo veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland

in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.

- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

183. Indiener 183

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

184. Indiener 184

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 800 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

185. Indiener 185

- a. Maakt zich als burger van Borne bezwaar tegen het plaatsen van hogere windmolens. De locatie ligt dicht bij de woning in Kerkedennen. Verwacht daardoor overlast te ondervinden van geluid en slagschaduw, wat schade aan de gezondheid kan geven.
- b. Indiener is van mening dat de omgeving ernstig vervuild wordt door deze hoge masten en in de toekomst hoge kosten ontstaan wegens vervanging en zal tevens waardevermindering geven van onroerend goed.
- c. Is van mening dat windturbines verder van woonwijken geplaatst dienen te worden zoals weilanden richting Beckum.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 5. b.*
- c. *Beckum-Oele was zoekgebied voor wind en zon. Echter vanwege wettelijke beperkingen is dit gebied afgevalen voor wind.*

186. Indiener 186

- a. Maakt zich als burger van Hengelo zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1600 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's zoals trillingen, slaapverstoring, hart- en vaatziekten en de stofwisseling ziekten. Chronische hinder onder omwonenden en steeds vaker worden de negatieve effecten gezien als veroorzakers van langzaam ontwikkelde niet herstelbare ziekten waaronder Alzheimer. Er is geen onderbouwing waaruit blijkt dat de turbines wel in Woolde geplaatst kunnen worden op een kortere afstand van woningen dan door de EU is vastgesteld.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

187. Indiener 187

- a. Maakt zich als Borne West zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 500 tot 1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. Indiener is van mening dat door plaatsing 2 hoge turbines het aanwezige natuurschoon, de ruimtelijke kwaliteit van het Twents coulisselandschap en het historisch landschap van Twickel wordt aangetast. In het gebied zijn bijzondere vogels waargenomen.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 1. b.*

188. Indiener 188

- a. Maakt zich als burger van Hengelo zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 800 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

189. Indiener 189

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk. www.windwikki.nl en <https://nederwind.nl>
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. Indiener is van mening dat door plaatsing 2 hoge turbines het aanwezige natuurschoon, de ruimtelijke kwaliteit van het Twents coulisselandschap en het historisch landschap van Twickel wordt aangetast. In het gebied zijn bijzondere vogels waargenomen.
- d. Daarnaast is het rendement van windturbines in een windluw gebied als Twente een stuk lager dan in een windrijke omgeving langs de kust of op zee.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.
- c. Zie beantwoording bij 1. b.
- d. Zie beantwoording bij 13. c.

190. Erve Klein Buren, Voetpad van Delden naar Borne 26, 7495VV Ambt Delden

- a. Maakt zich als burger en direct belanghebbende van Hof van Twente zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. De in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie geplande industriële windturbines in Woolde komen op nauwelijks 700 meter van onze woonwijk. Dit komt boven op het particuliere initiatief van Wind voor Buren van 2 industriële hoge windturbines op 600 meter van onze boerderij. Indiener is van mening dat de gemeente zorg dient te dragen voor een goede woonomgeving en deze niet verslechterd, waarbij het belangrijk is dat we dit in Twente samen doen.
- b. Vindt dat het proces niet vanaf het begin goed is ingestoken en hadden vanaf het begin betrokken willen worden hij proces. Kregen middels een brief een uitnodiging voor de Karavaan van de Nieuwe Energie, maar die kwam niet in Hof van Twente.
- c. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- d. Maken zich zorgen over geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's zoals trillingen, slaapverstoring, hart- en vaatziekten en de stofwisseling ziekten. Chronische hinder onder omwonenden en steeds vaker worden de negatieve effecten gezien als veroorzakers van langzaam ontwikkelde niet herstelbare ziekten waaronder Alzheimer. Er is geen onderbouwing waaruit blijkt dat de turbines wel in Woolde geplaatst kunnen worden op een kortere afstand van woningen dan door de EU is vastgesteld. Maakt zich verder ook zorgen over de impact van windturbines op de natuur, waaronder vleermuizen, uilen.
- e. Vraagt aandacht voor het Twentse landschap en unieke kenmerken van landgoederen en dat een prachtig gebied verloren gaat door windturbines en zonnevelden.
- f. Heeft na bekendmaking van de plannen deze niet mogen ontvangen ook niet na herhaaldelijk vragen.
- g. Geeft aan dat er geen overleg-participatieplan met de omgeving is gedeeld. Hiermee is gedragscode niet nageleefd.
- h. In een windluw gebied als Twente een windturbine niet effectief en efficiënt kunnen draaien

- i. Indiener geeft aan windenergie onbetrouwbaar te vinden en dient altijd vergezeld te gaan van een kolen- of gasgestookte centrales. De subsidie die naar dit plan gaat is in feite alleen bedoeld om het project rendabel te maken.
- j. Mist energiereductie in het omgevingsprogramma b.v. via een grootschalige isolatieprogramma's voor woningen, reductie van alle openbare verlichting.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b en 57. b.
- b. *De omgevingsvisie Hengeloos Buiten is in cocreatie opgesteld met het buitengebied, waarbij er verschillende bijeenkomsten zijn georganiseerd. Er heeft ook een gebiedsbijeenkomst plaatsgevonden waar aan u deel kon nemen. Ook voor het omgevingsprogramma is er een zorgvuldig participatieproces doorlopen, waarvoor u bent uitgenodigd via verschillende communicatiekanalen, waaronder 2 fysieke nieuwsbrieven. U kon zich als inwoner van Hof van Twente inschrijven bij verschillende Karavanen van de Nieuwe Energie. Er waren verschillende Karavanen bij u in de buurt, zoals Woolder Es, Wensink Zuid en Bornsche Maten.*
- c. Zie beantwoording bij 4. b.
- d. Zie beantwoording bij 1. b.
- e. Zie beantwoording bij 1. b.
- f. *Na bekendmaking van de zoekgebieden is er een communicatieproces gestart waarin wij verwezen naar een pagina op de website van de gemeente Hengelo www.hengelo.nl/nieuwe-energie. Hier was de informatie beschikbaar en hadden bezoekers de mogelijkheid om zich in te schrijven voor een nieuwsbrief. Hiermee informeren wij inwoners, bedrijven en belanghebbenden over alle nieuwe ontwikkelingen en vervolgstappen in het proces.*
- g. Zie beantwoording bij 123. a.
- h. Zie beantwoording bij 13. c.
- i. Zie beantwoording bij 13. d.
- j. Zie beantwoording bij 25. b.

191. Indiener 191

- a. Maakt zich als burger van Hengelo zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 2000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. *Indiener geeft aan dat de afstand volgens de richtlijnen van de Nederlandse specialisten voldoen aan de afstand tot zijn woonwijk. Verder zie ook beantwoording bij 4. b.*

192. Indiener 192

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?

- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

193. Indiener 193

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op korte afstand van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. Indiener geeft aan dat er andere minder belastende methodes voor de omgeving zijn, zoals energie besparen.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 5. b.*

194. Indiener 194

- a. Maakt zich als directeur - eigenaar van Ekkelboom B.V. zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde, deze komen op nauwelijks 750 meter van onze bedrijf. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw, wat gezondheidsrisico's voor de 15 medewerkers met zich meebrengt.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. Indiener is van mening dat de informatievoorziening slecht is, zowel vanuit de gemeente als vanuit parkmanagement.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*

- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 49. e.*

195. Indiener 195

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. H.*
- j. *Zie beantwoording bij 57.h.*

196. Indiener 196

- a. Maakt zich als medewerker van een bedrijf in Borne op de Veldkamp zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 750 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

197. Indiener 197

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen hemelsbreed op ≤ 1500 meter van het huisadres. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk. Verwacht overlast van lichtflitsen op de windturbines. Het pand van de Odin groep aan de Expolaan gaf lichtoverlast door het grote multimedia-scherf.
- b. Maakt zich zorgen over waardevermindering van woningen.
- c. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 5. b.
- c. Zie beantwoording bij 4. b.

198. Indiener 198

- c. Maakt zich als burger van Hengelo (O) zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 750 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk. Eveneens zal meer fijnstof van de autobaan bij noorderwind zich over onze wijk verspreiden.
- d. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- c. Zie beantwoording bij 1. b.
- d. Zie beantwoording bij 4. b.

199. Indiener 199

- a. Maakt zich als inwoners van Twente zorgen over de voorgenomen plannen van gemeente Hengelo om tenminste 1 en mogelijk twee hoge windturbines te plaatsen. Indiener is primair eens met de doelen van het Transitieakkoord. Is van mening dat de aanpak niet goed is. De beoogde middelen wind en zon zijn verkeerde keuzes voor grootschalige energievoorziening. Geografisch is er te weinig wind, te weinig zon. De beschikbare ruimte is te gering. Indiener is van mening dat gemeente Hengelo zich onvoldoende heeft verdiept in de leefomgeving en hinder van de omwonenden. De RES verdiept zicht te eenzijdig op de 'biedingen'.
- b. De elektriciteitsprijzen gaan met alle plannen voor 2050 aanzienlijk stijgen. Dat veroorzaakt in het hoofdnet instabiliteit als het percentage voor zon en wind hoger wordt.
- c. Maakt zich zorgen over milieueffecten bij ontmantelen van wind en zon installaties
- d. Er is onvoldoende kennis en ervaring aanwezig bij de RES organisatie.
- e. Onaanvaardbare gezondheidsrisico's:
  - Het huidige normenkader voor deze 200+ meter hoge windturbines is verouderd. Deze zijn gebaseerd op de veel lagere windturbines.
  - Windturbines: invloed op de beleving en gezondheid van omwonenden.
  - Aantasting natuurbeleving en landschap
  - Schade aan flora en fauna.
- f. Wat is het alternatief
  - Maatregelen om gebruik van fossiele energie te reduceren. Isoleren!
  - (Voorlopig) niet van het gas af; gasttransport heeft grotere voordelen dan elektriciteit in combinatie met Warmtekrachtkoppeling. Waterstofgas zou het kunnen zijn.
- g. Rekening houden met de verre toekomst:
  - Lange termijn kernfusie, op middellange termijn Thorium centrales, op korte termijn traditionele en mini kerncentrales.
  - Pilotprojecten beschouwen in andere gemeenten en regio's.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. a.

- b. *In 2030 zal voor een deel van het energiesysteem nog fossiel brandstoffen nodig zijn. Voor 2050 worden er nieuwe innovatieve ontwikkelingen worden verwacht, waarbij opslag een belangrijke rol zal spelen. Alle technieken zijn nodig om in 2050 de energie die wordt verbruikt duurzaam op te wekken zonder fossiele brandstoffen. Het is onbekend wat de consequenties zijn voor de energieprijzen, maar de verwachting is dat die gaan stijgen.*
- c. *In het omgevingsprogramma zijn voorwaarden opgenomen voor de ontmanteling van windturbines en zonnevelden. De gemeente Hengelo ziet toe dat die worden nageleefd.*
- d. *De RES is niet meer dan een coördinerend orgaan dat op bestuurlijk niveau vanuit de regio de inspanningen heeft om de RES op te stellen. Hierin werken de RES-partners samen aan de vormgeving van de gestelde doelen in de RES. Verschillende partijen zijn hierbij betrokken, waaronder de 14 Twentse gemeenten, provincie Overijssel, waterschappen en netbeheerders. Daarnaast zijn kennisinstellingen, woningcoöperaties, natuur- en milieuorganisatie, belangenorganisaties, lokale initiatieven enz. betrokken. Zij brengen hun kennis in om invulling te geven aan de doelstellingen voor Twente.*
- e. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- f. *Zie beantwoording bij 25. b. Het aardgasvrij maken valt niet onder de reikwijdte van het omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030. Waterstof is een energiedrager. Om dat te produceren is elektriciteit nodig, dat dan duurzaam opgewekt moet worden. Daarmee wordt de opgave groter.*
- g. *Zie beantwoording bij 35. c. De gemeente Hengelo en de RES Twente bieden de mogelijkheid om pilots te starten om nieuwe technieken te beproeven.*

200. Indiener 200

- a. *Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.*
- b. *Vraagt of de gemeenten samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.*
- c. *Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.*
- d. *Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.*
- e. *Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?*
- f. *Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.*
- g. *Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.*
- h. *Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.*
- i. *Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?*
- j. *Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.*

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*

- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.
- e. Zie beantwoording bij 57. c.
- f. Zie beantwoording bij 57. e.
- g. Zie beantwoording bij 57. d.
- h. Zie beantwoording bij 63. h.
- i. Zie beantwoording bij 66. H.
- j. Zie beantwoording bij 57.h.

201. Indiener 201

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee industriële windturbines in Woolde. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's. Op dit moment onderzoekt het RIVM de effecten van windturbines.
- b. Staat achter de energietransitie en betreft al duurzame elektriciteit via zon op dak van een energiecoöperatie. Stelt voor om eerst energie te besparen.
- c. Daarnaast is het rendement van een windturbines lager in een relatief windluw gebied als Twente.
- d. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- e. Indiener is van mening dat voor er beslissingen worden genomen eerst verdere onderzoeken nodig zijn naar de risico's die turbines hebben op omwonenden en de nieuwe landelijke wet en regelgeving afgewacht moet worden.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 25. b.
- c. Zie beantwoording bij 13. c.
- d. Zie beantwoording bij 4. b.
- e. Zie beantwoording bij 1. b.

202. Rational Nederland, Twentepoort West 7, 7609 RD Almelo

- a. Maakt zich als ondernemer van Borne/Hengelo zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 250 meter van het in aanbouw zijnde bedrijf Rational. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. Indiener heeft zich gevestigd op de Veldkamp/Westermaat op basis van door de gemeente Borne/Hengelo verstrekte informatie dat dit een A-locatie park zou zijn. Op basis daarvan waren de hoge grondkosten voor ons acceptabel. Ons bedrijfspand mocht geen standaard hal worden maar moest voldoen aan bovengemiddelde beeldkwaliteitseisen welke onder architectuur (verplicht) gebouwd wordt. Voorzijde pand moest ook A1 gericht gebouwd worden. Het kan dus niet de bedoeling zijn dat een A-locatie wordt geconfronteerd met mega windturbines voor de deur, waarbij wij wellicht de voorzijde van ons gebouw moeten blinderen om normaal te kunnen werken.
- d. Vindt de informatievoorziening slecht, zowel de gemeente als vanuit parkmanagent en vraagt zich af waarom ondernemingen niet geïnformeerd zijn.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.
- c. Zie beantwoording bij 1. a.
- d. Zie beantwoording bij 49. e.

203. Indiener 203

- a. Maakt zich als burger in het invloedgebied van de windturbine zorgen over de voorgenomen plannen voor een energiegebied naast de kruising tussen de A1-A35. Op deze locatie zijn twee mega windturbines gepland op circa 1 km afstand. Windmolens met een dergelijke hoogte zijn tot in de verre omgeving zichtbaar en in de nachtperiode zijn de lampen op de windmolens bovendien nog voorzien van waarschuwingslichten, die tot in de

verre omtrek zichtbaar zijn. De geluidsoverlast van deze molens schijnt op 2 kilometer afstand hoorbaar te zijn. Tevens de wieken voor slagschaduw op de woningen zorgen. Het gebied maakt deel uit van het Nationaal Landschap Noord Oost Twente en het natuurnetwerk Nederland en kenmerkt zich door de grote mate van kleinschaligheid van het landschap, het groene karakter en het samenhangend complex van beken, essen, kampen en moderne ontginningen. De plaatsing van nieuwe windturbines (van welke hoogte dan ook) heeft impact op de natuur en het landschap. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.

- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

204. Indiener 204

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.
- b. Zie beantwoording bij 57. b.
- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.
- e. Zie beantwoording bij 57. c.
- f. Zie beantwoording bij 57. e.
- g. Zie beantwoording bij 57. d.
- h. Zie beantwoording bij 63. h.

- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

205. Indiener 205

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

206. Indiener 206

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon,

waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.

- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

207. Indiener 207

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven

kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.

- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

208. Indiener 208

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?

- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.
- b. Zie beantwoording bij 57. b.
- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.
- e. Zie beantwoording bij 57. c.
- f. Zie beantwoording bij 57. e.
- g. Zie beantwoording bij 57. d.
- h. Zie beantwoording bij 63. h.
- i. Zie beantwoording bij 66. h.
- j. Zie beantwoording bij 57. h.

209. Indiener 209

- a. Maakt zich als burger van Hof van Twente zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van onze woonwijk. Opmerkelijk omdat Twente zich wil als landgoed, waarbij het landschap kenmerkend is, met Twickel als landgoed. Het heeft impact op de natuur bijvoorbeeld de vogels en vogeltrek in het retentiegebied in Woolde en de aangrenzende natuurgebieden. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

210. Indiener 210

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.

- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

211. Indiener 211

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*

- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

212. Indiener 212

- a. Maakt zich als burger van Hengelo zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde hoogte van de Eiffeltoren. Deze komen op nauwelijks 100 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Er zijn geen locaties aan de Woolderesweg die zich op 100 meter afstand tot de zoeklocatie bevinden. Verdere beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

213. Indiener 213

- a. Indienen vinden het bijzonder dat na bezwaar op de windmolens, de zonnevelden als optie overblijven, terwijl deze bezwaren ook aanwezig zijn. Vraagt zich af hoe dit wordt afgewogen en welk bezwaar meer gegrond is? Het is gezien het beperkt aantal inwoners in Beckum/Oele een logisch gevolg dat er vanuit Beckum/Oele minder bezwaar kan worden gemaakt dan vanuit het aantal inwoners in bijvoorbeeld Borne/Hengelo op windmolens in die omgeving. Is zich wel bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie,

onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i. Uiteindelijk zal de raad een afweging maken hoe ze invulling wil geven aan de doelstellingen voor duurzame energieopwekking voor 2030.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

214. Indiener 214

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. Indiener is van mening dat er voldoende alternatieven zijn zoals zonnepanelen op de daken of kleine windturbines, kleinschalig op initiatief van bewoners.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Zie beantwoording 66. h.*

215. Indiener 215

- a. Maakt zich zorgen over de zoeklocaties voor windturbines in Twente. Indiener is van mening dat de kwaliteit van leven achteruit gaat.
- b. Is van mening dat de aandacht beter gericht kan worden op zonnepanelen op alle industriële daken.
- c. Stelt voor om voor toekomstige energievraag te richten op waterstof en kernenergie

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 11. a.*
- c. *Zie beantwoording bij 35. c.*

216. Indiener 216

- a. Indiener is van mening dat er een onevenredig grote last voor opwekking van energie bij een relatief klein deel van de bevolking van het buitengebied in Hengelo is neergelegd. Daarbij is indiener verbaasd dat er voor de plannen kwetsbare natuur wordt gebruikt voor grote plannen.
- b. Leest dat er maximaal wordt ingezet op het besparen van energie, alleen leest niet terug hoe dat gefaciliteerd wordt en wat dat eventueel oplevert.
- c. Vraagt zich af of gemeentegrond wil onteigenen
- d. Vraagt of er nagedacht is om delen van zowel de A1 als de A35 te overkappen met zonnepanelen? Dit zou behalve energieopwekking, meer voordelen voor onder andere verkeersveiligheid kunnen hebben.
- e. Vindt het vreemd dat de gemeente Hengelo geen subsidie verstrekt voor zon op dak.
- f. Vraagt of gemeente Hengelo ook bij omliggende gemeentes samenwerkt in de energietransitie.
- g. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- h. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven

kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.

- i. Indiener vraag welke vorm van compensatie er voor omwonenden is die met een forse waardevermindering van hun eigendom te maken krijgen?
- j. Vraagt of het elektriciteitsnet een forse vermeerdering van de belasting aan kan en of de e netbeheer al op de hoogte van de plannen van Hengelo?
- k. Wil graag betrokken blijven bij de ontwikkelingen.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. a en 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 193. c.*
- c. *Zie beantwoording bij 25. b.*
- d. *Het idee om de A1 en/of de A35 te overkappen is vaker ter sprake gekomen tijdens verschillende bijeenkomsten. Deze vraag is ook met RWS besproken. Die geven echter aan dat er dan sprake is van de Tunnelwet en dit financieel niet haalbaar is. Wel wordt er in een ruimtelijk ontwerp voor de pilot Duurzaamheidsroute A35, waar Hengelo ook aan deelneemt en ook de A1 inbrengt, gekeken of (delen van) de A1 eventueel half overkapt kunnen worden.*
- e. *Voor het plaatsen van zonnepanelen op daken van particulieren is er een nationale regeling, waarbij de btw terug gevraagd kan worden bij de Belastingdienst bij minder dan ca. 45 tot 50 panelen. Voor grotere installaties (> 15 KW) kan er via de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) SDE++ subsidie worden aangevraagd. Dit zijn een landelijke regeling om te stimuleren dat daken worden benut om zonnepanelen te plaatsen. Dat maakt dat gemeente Hengelo daar niet in hoeft te investeren. Wel is er in het Stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats en gevel een aanpak opgenomen om het benutten van daken maximaal te bevorderen.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- h. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- i. *Zie beantwoording bij 5. b.*
- j. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- k. *Via www.hengelo.nl/nieuwe-energie kunnen belangstellenden zich opgeven voor een nieuwsbrief. Via die weg kunnen inwoners, bedrijven en belanghebbenden ontwikkelingen volgen.*

217. Indiener 217

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen,

ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.

- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

218. Indiener 218

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en aandacht is voor gezondheidsrisico's voor windturbines.
- b. Recent is er een zichtwal langs de snelweg A35 gelegd om het landelijke beeld vanuit Oele niet te laten verstoren door de verschillende (auto-)bedrijven ten noorden van de snelweg A35. Mocht besloten worden dat er een windmolen met een tiphoogte van meer dan 200 meter hoog op het industrieterrein Twentekanaal Zuid wordt gerealiseerd heeft dat een negatieve impact op het landschappelijk karakter van (en uitzicht vanuit) Oele.
- c. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- d. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- e. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- f. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- g. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- h. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- i. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- j. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- k. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie,

onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- d. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- e. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- h. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- i. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- k. *Zie beantwoording bij 57. h.*

219. Indiener 219

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*

j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

220. Indiener 220

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

221. Indiener 221

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit

gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.

- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

222. Indiener 222

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven

kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.

- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

223. Indiener 223

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?

- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

224. Indiener 224

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*

- i. Zie beantwoording bij 66. h.
- j. Zie beantwoording bij 57. h.

225. Indiener 225

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. B

226. Indiener 226

- a. Maakt zich als burger van Hengelo zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 500 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

227. Indiener 227

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?

- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

228. Indiener 228

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken. Is absoluut geen voorstander van windturbines in verband met gezondheidsrisico's.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*

- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

229. Indiener 229

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 900 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

230. Indiener 230

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken. Is absoluut geen voorstander van windturbines in verband met gezondheidsrisico's.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*

- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

231. Indiener 231

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

232. Indiener 232

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.

- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

233. Indiener 233

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?

- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

234. Indiener 234

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet

meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?

- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

235. Indiener 235

- a. Indieners is als bewoner op landgoed Twickel niet eens met de plannen van de gemeente Hengelo de hoge windturbines te willen plaatsen. Willen niet steeds zoemend/brommend geluid horen dat volgens hen schadelijk is voor de gezondheid. Daarnaast is de slagschaduw die windturbines veroorzaken ook niet wenselijk en niet goed voor de gezondheid.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*

236. Indiener 236

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 750 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

237. Indiener 237

- a. Maakt zich als burger van Hof van Twente zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 750 tot 1000 meter van onze woning, waar tevens een particulier initiatief van Wind voor Buren die plannen heeft voor de realisatie van twee windturbines. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

238. Indiener 238

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.

- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

239. Indiener 239

- a. Maakt zich als medewerker van een bedrijf in Borne gevestigd op de Veldkamp zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen 750 meter van het bedrijf. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

240. Indiener 240

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op enkele meters van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.

Door plaatsing van 250 meter hoge turbines, ontstaat een grove aantasting van het Twentse landschap en het historisch landschap van Twickel.

- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer. Medische en wetenschappelijke specialisten adviseren een minimale afstand van 2,5 kilometer
- c. Indiener geeft aan dat het rendement van windturbines in een windluw gebied als Twente een stuk lager dan in een windrijke omgeving langs de kust of op zee.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 13 c.*

241. Indiener 241

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afsterking die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

242. Indiener 242

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

243. Indiener 243

- a. Maakt zich als medewerker van een bedrijf in Borne gevestigd op de Veldkamp zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen 750 meter van het bedrijf. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. B*

244. Indiener 244

- a. Indiener heeft geen bezwaar om een windturbine aan de horizon te zien. Is woonachtig in één van de bovenste woonlagen van een flat in de Nieuwe Es en maakt zich zorgen over slagschaduw en het effect dat dit eventueel kan hebben op het slapen. Dit kan stress- en gezondheidsklachten geven. Vraagt daarom dat hier naar gekeken wordt goed afgewogen wordt.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.

245. Indiener 245

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.
- b. Zie beantwoording bij 57. b.
- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.
- e. Zie beantwoording bij 57. c.
- f. Zie beantwoording bij 57. e.
- g. Zie beantwoording bij 57. d.
- h. Zie beantwoording bij 63. h.
- i. Zie beantwoording bij 66. h.
- j. Zie beantwoording bij 57. h.

246. Indiener 246

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt,

alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.

- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonnenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.
- k. Stelt voor om zon op dak van zowel industrie- als agrarische gebouwen te stimuleren door bij te dragen in de aanschafkosten of de business case interessanter te maken door bij te dragen aan de aanleg van kabels door de netbeheerder, dit is met name in het buitengebied een grote investering waardoor dakoppervlakten onbenut blijven.
- l. Compensatie te geven door bijvoorbeeld WOZ-verlaging van €2,- per vierkante meter zonnepaneel op het dak. Dit kan bij zowel bij particuliere huiseigenaren als industrie en agrarische daken. Voor de daken die niet benut worden de WOZ te verhogen!
- m. Indiener Gronden die benut worden door zonnepanelen kunnen in principe niet benut worden door schapen. Gras zonder fotosynthese zit geen voedingsstoffen waardoor de bodem uiteindelijk dood gaat!
- n. Geeft nog wel mee **'Zon op land is úw eten uit het buitenland'**

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*
- k. *Wij nemen uw voorstel op in het Stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats en gevel, zodat de mogelijkheden verkend worden in de verdere uitwerking.*
- l. *Wij nemen uw idee op in het Stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats en gevel, zodat de mogelijkheden verkend worden in de verdere uitwerking.*
- m. *Afhankelijk van de opstelling van een zonnenveld heeft dit op meer of mindere mate effect op de bodem. Uit onderzoek van de Universiteit Wageningen naar de effecten van*

zonnevelden op de bodem en vegetatie, blijkt dat in agrarisch intensief gebruikte gebieden (b.v. ook grasland) zonnevelden kunnen bijdragen aan de verhoging van de biodiversiteit. Dit komt omdat zonnevelden niet bemest worden. Hoe meer licht en water de bodem krijgt hoe beter dit is voor de bodem en de flora en fauna. Bij ontwerp en realisatie van zonnevelden kan hier rekening mee gehouden worden voor het verhogen van de biodiversiteit, even als bij het beheer na de aanleg van zonnevelden. De gemeente heeft hiervoor een aantal uitgangspunten opgenomen. Via de link <https://edepot.wur.nl/541057> verwijzen wij naar dit onderzoek.

n. *Zie beantwoording bij 11. d.*

247. Indiener 247

- a. Indiener heeft bezwaar tegen de omvang de twee windturbines in de plannen van Hengelo vanwege de impact op het landschap de omgeving en de natuur. Maakt gebruik van Twickel, Hengelo en Borne om te recreëren. Tevens zullen deze locaties voor de windturbines een landmark worden voor de weg naar Almelo, Oldenzaal of Enschede.
- b. Vraagt zich af wat het rendement van deze windturbines zijn op deze plek in Nederland. En als deze vaak stil staan vanwege slagschaduw op woningen en gebouwen wordt het rendement minder. Is van mening dat een goede kosten-baten analyse noodzakelijk is.
- c. Is zich bewust dat er sprake is van 'Not in my backyard', omdat ze 1000 meter van de zoeklocaties woont en werkt. Is zich bewust dat de energietransitie noodzakelijk is, maar vraagt om alternatieven voor mega windturbines. Stelt voor om samen met Almelo de daken van de bedrijfshallen aan de A35 te benutten voor zonnepanelen.
- d. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 13 c. Het opstellen van een kosten-baten analyse is pas relevant bij de ontwikkelfase.*
- c. *Om invulling te geven aan de opgaven van het Klimaatakkoord en de daaruit voortvloeiende opgaven van de RES Twente zijn alle technieken nodig waaronder zon op dak, parkeerplaatsen en gevels, zonnevelden en windturbines. Windturbines dragen tevens bij aan een efficiënter gebruik van het elektriciteitsnet, waardoor er minder investeringen nodig zijn voor verzwaring. Daarom is er in de RES Twente 1.0 opgenomen dat de opgave voor duurzame elektriciteitsopwekking ingevuld gaat worden met 60% wind en 40% zon, waar alle Twentse gemeenten aan bijdragen. De daken van de bedrijfshallen van het XL-park worden vanuit Almelo ingezet om bij te dragen aan de RES Twente. Deze dragen dan ook niet mee aan de bijdrage van Hengelo.*
- d. *Zie beantwoording bij 4. b.*

248. Indiener 248

- a. Maakt zich als medewerker van een bedrijf in Borne gevestigd op de Veldkamp zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen 750 meter van het bedrijf. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in de wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

249. Indiener 249

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 900 meter van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in de wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

250. Indiener 250

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonne-energie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.
- k. Stelt voor om zon op dak van zowel industrie- als agrarische gebouwen te stimuleren door bij te dragen in de aanschaffkosten of de business case interessanter te maken door bij te dragen aan de aanleg van kabels door de netbeheerder, dit is met name in het buitengebied een grote investering waardoor dakoppervlakten onbenut blijven.
- l. Compensatie te geven door bijvoorbeeld WOZ-verlaging van €2,- per vierkante meter zonnepaneel op het dak. Dit kan bij zowel bij particuliere huiseigenaren als industrie en agrarische daken. Voor de daken die niet benut worden de WOZ te verhogen!
- m. Indiener gronden die benut worden door zonnepanelen kunnen in principe niet benut worden door schapen. In gras zonder fotosynthese zitten geen voedingsstoffen waardoor de bodem uiteindelijk dood gaat!
- n. Geeft nog wel mee **'Zon op land is úw eten uit het buitenland'**

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*

- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*
- k. *Zie beantwoording bij 246. k.*
- l. *Zie beantwoording bij 246. l.*
- m. *Zie beantwoording bij 246. m.*
- n. *Zie beantwoording bij 11. d.*

251. Indiener 251

- a. Indiener maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in de wijk. Uit eerdere onderzoeken en berichtgevingen komt steeds meer naar voren wat de gezondheidsrisico's van grote windmolen meebrengt, o.a. de gevolgen voor de geestelijke gezondheid op lange termijn. Ook de gevolgen die het zal hebben op het natuurgebied Twickel.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. Verwijst naar het particuliere initiatief van Wind voor Buren die 2 windturbines willen realiseren en zijn van mening dat de verschillende belangen goed tegen elkaar afgewogen moeten worden.
- d. Adviseert om ook andere alternatieven te stimuleren.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- d. *Om invulling te geven aan doelstellingen voor duurzame elektriciteitsopwekking voor 2030 en de Hengelose bijdrage aan de RES Twente kiezen we voor bewezen technieken die haalbaar en betaalbaar zijn en waarvan we weten dat ze realiseerbaar zijn. Via pilots bieden we wel ruimte om nieuwe alternatieve technieken om te onderzoeken wat de bijdrage kan zijn aan de opgave voor 2030.*

252. Indiener 252

- a. Indiener geeft aan tegen hoge windturbines te zijn, omdat ze geen overlast willen hebben van gebrom, slagschaduw. Dit is slecht voor de gezondheid.
- b. Maken zich zorgen dat de woning minder waard wordt.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 5. b.*

253. Indiener 253

- a. Indieners zijn zich bewust de uitdaging die klimaatverandering met zich mee brengt en dat er een omslag moet komen in het opwekken van en het werken met duurzame energie. Verzoekt echter om af te zien om het gebied Slangenbeek Noord en Slangenbeek West als zoekgebied aan te wijzen voor opwekken van zon. Het is indieners niet duidelijk wat de zoeklocaties zijn in dit gebied, omdat alleen kleinschalige ontwikkelingen worden toegestaan en vraagt wat dat betekent.
- b. Maken zich zorgen dat de natuur wordt aangetast en indieners houden zich bezig met het optimaliseren van de gronden en verrijken van flora en fauna in het gebied om die in de toekomst veiligstellen van deze prachtige natuur. De aanleg van zonnevelden hebben een grote invloed op en doen een immense afbreuk aan de huidige natuur.
- c. Noemen als alternatief het benutten van daken van bedrijven, parkeerplaatsen, maar ook daken van stallen boerenschuren.
- d. Vraagt hoe de samenwerking is met ander Twentse gemeenten in de RES Twente.

Reactie

- a. *Er is rekening gehouden met het gebied en er kunnen alleen onder strikte voorwaarden energieprojecten worden gerealiseerd. Zie beantwoording bij 57. c.*
- b. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 11. a.*
- d. *Zie beantwoording bij 57. b.*

254. Indiener 254

- a. Maakt zich als burger van Borne veel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 900 meter van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in de wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

255. Indiener 255

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in de wijk. Hebben een kind met de ziekte van Fanconi Anemie en door windturbines loopt de gezondheid mogelijk meer schade.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

256. Wildbeheereenheid Twickel

- a. Indiener maakt zich als Wildbeheereenheid Twickel zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo en de blijvende schade die windturbines zouden kunnen veroorzaken aan de natuur. Niet alleen de visuele aantasting van de unieke natuurwaarden die deze mega turbines geven, maar ook de directe bedreiging voor de fauna, verschillende soorten beschermde roofvogels en vleermuizen en trekvogels tijdens de jaarlijkse migratie. Onder schade verstaat indiener: verstoring en verwonding / dood door aanvliegen van de wieken. Hierbij verwijst de WBE ook naar conclusies en rechtelijke uitspraken die geleid hebben tot het tegenhouden van vergunningen voor windturbines in relatie tot beschermde natuurwaarden.
- b. Tevens maakt indiener bezwaar op het parapluplan ondergrondse 110 kV kabelverbinding Almelo-Mosterdpot-Hengelo Weideweg alsmede het parapluplan ondergrondse 110kV kabelverbinding Hengelo Weideweg-Hengelo Oele.
- c. Verwijzen naar recentelijke uitspraak over de door de EU bepaalde uitgebreide MER-studies die verricht moeten worden voor plaatsing van windturbines.
- d. Is van mening dat de gemeente stelling moet innemen om geen eigen grondposities in te zetten voor de realisatie van windturbines

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *De inspraakprocedure op het omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030 staat los van het parapluplan ondergrondse 110KV kabelverbinding Almelo-Mosterdpot-Hengelo Weideweg en het parapluplan ondergrondse 110KV kabelverbinding Hengelo Weideweg-Hengelo Oele. Hiervoor loopt een andere inspraakprocedure. Deze zienswijzen zullen in het kader van de procedure van hiervoor genoemde parapluplannen behandeld worden.*
- c. *Zie beantwoording 1. b.*
- d. *De raad heeft in 2017 opdracht gegeven aan het college om te onderzoeken of eigen gronden kunnen worden gezet voor de energietransitie. Inmiddels zijn er al verschillende onderzoeken uitgevoerd welke locaties ingezet zouden kunnen worden om mogelijke zonnevelden en windturbines te ontwikkelen.*

257. Vos & de Lange advocaten namens de Odin Groep, Postbus 1-48, 2990 AC Barendrecht

- a. Indiener geeft aan dat realisatie van twee windturbines haaks staat op de belangen van de bedrijfsvoering van het bedrijf en verdere ontwikkeling van de Expo locatie van 6 hectare naar een kantoren- en bedrijventerrein, wat niet in het belang is van het behoud van de werkgelegenheid. Verwacht dat ernstige schade dreigt aan de ondernemingen van cliënt.

1. Vanuit zijn rol als ontwikkelaar is indiener ervan overtuigd dat het bedrijven afschrikt om zich te vestigen op het EBP wanneer de turbines (te) dicht op de locatie staan.
  2. Vanuit de rol als IT-ondernemer is de businesscase gebouwd op 24/7 dienstverlening en garandeert indiener 100% continuïteit, ook wel mission critical outsourcing genoemd. Bij uitval van het datacenter ten gevolge van windturbines kan het bedrijf sluiten.
- b. Vraagt zich af wat de invloed is met betrekking tot de externe veiligheid en de invloed van mogelijke wiekbreuk of ijsafwerping op de omgeving aangezien de windturbines gevaarlijk dichtbij komen te staan. Ondanks dat bedrijfsgebouwen geen gevoelige objecten zijn in wetstechnische zin, kan het werkzame personeel dagelijks en langdurig (negatieve) invloed ondervinden ten gevolge van geluid en (geluids-)trillingen, al dan niet hoorbaar, wat kan leiden tot ernstige gezondheidsschade en daarnaast spelen slagschaduw en lichtschittering een rol. Verder kan t.g.v. slijtage het wiekmateriaal loskomen dat en verontreiniging van de omgeving veroorzaakt. Verder blijken er tal van effecten te zijn tussen deze installaties en de omgeving, bijvoorbeeld samenpersing van lucht bij het passeren van een wiek van de mast waardoor chemische processen optreden. Ook zijn er volgens indiener geen specifieke onderzoeken gedaan naar de relatie tussen windturbines en mogelijke verstoring van het goede gebruik van datacenters en kritische IT-apparatuur.
  - c. Geeft aan maximaal 49% van alle door windturbines geproduceerde energie kan worden omgezet in bruikbare stroom en de rest van de bruto productie verloren gaat aan bijvoorbeeld wrijvingswarmte, elektrische en statische straling en geluidstrillingen.
  - d. De gehanteerde normen zijn niet vooraf getoetst volgens (SMB-)plan-MER, die tot voor kort gebezigde windturbinevoorschriften zijn door de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State buiten toepassing verklaard zijn voor windparken (ECLI:NL:RVS:202` :1395). Die uitspraak raakt weliswaar niet rechtstreeks plannen voor twee windturbines, maar geeft wel aan dat normen werden gebruikt waarvan niet was vastgesteld dat deze daadwerkelijk adequaat bescherming konden bieden aan de gezondheid van de mens en aan diens leefomgeving. Het Ministerie van EZK heeft inmiddels laten weten dat het wel 2 tot 4 jaar kan duren voordat verantwoorde nieuwe normen zijn ontwikkeld. Daar is nog veel ontwikkeltijd voor nodig. Het gebruik van oude normen die schade blijken toe te brengen aan gezondheid en leefomgeving lijkt daarmee niet aangewezen, ook niet voor twee windturbines.
  - e. De Europese SMB-richtlijn gaat ervan uit dat ontwikkelingen in het projectgebied in samenhang op hun aanzienlijke milieugevolgen moeten worden beoordeeld en vergund. Anders is mogelijk sprake van ontwijking van dwingendrechtelijke regels. Onduidelijk is hoe dat hier is geregeld.
  - f. Indiener uit zijn zorg over de ontwikkelplannen. Hij is uiteraard waar nodig graag tot toelichting en overleg bereid.
  - g. Indiener geeft aan als rechtstreeks belanghebbende niet door de gemeente op de hoogte te zijn gesteld van de plannen. Hij moest dat via de media vernemen. Ook collega-ondernemers zijn niet bekend of bekend gemaakt met deze plannen. Vraagt in het kader van transparantie en participatie hier in het vervolg invulling aan te geven.

Reactie

- a. *Om de effecten van deze windturbines op de omgeving in kaart te brengen is verder onderzoek noodzakelijk. De gemeente zal deze onderzoeken in eigen regie laten uitvoeren alvorens deze zoeklocaties worden vrijgegeven als ontwikkellocatie. Op basis van de uitkomsten zal er afweging gemaakt worden tussen alle maatschappelijke belangen, waarbij ook de bedrijfsvoering belangen van indiener mee gewogen zullen worden. Er is bij voorbaat geen aanleiding om aan te nemen dat de bedrijfsvoering van indiener beïnvloed wordt door het plaatsen van een windturbine.*
- b. *Zie beantwoording bij 1.b.*
- c. *De theoretisch maximale hoeveelheid energie die een apparaat (zoals een windturbine) aan bewegende lucht kan onttrekken is ca. 59%. Moderne windturbines halen ongeveer 80% van dit theoretisch maximum, oftewel ca. 47%. Energieverliezen door trilling, warmte etc. zijn, in tegenstelling tot wat indiener beweert, verwaarloosbaar. Verlies als gevolg van zog effect (waarbij bovenwindse windturbines de luchtstroom verstoren, met lagere opbrengst tot gevolg), intern elektriciteitsgebruik, reductievoorschriften (bv. om geluid- en slagschaduwhinder te verminderen) en stilstand t.b.v. reparatie treedt wel op, maar leidt tot een jaarlijkse derving van hoogstens enkele procenten.*
- d. *Binnen de zoekgebieden voor wind zijn niet meer dan 2 zoeklocaties voor windturbines, waardoor de uitspraak van de Raad van State niet van toepassing. Daarnaast is in de uitspraak waarnaar verwezen wordt expliciet gesteld dat een gemeente lokale normen kan*

opstellen om het gebrek aan nationale normen op te vangen. Ook als de uitspraak wel van invloed zou zijn op de ontwikkelingen in Hengelo, zou de uitspraak realisatie van de projecten niet in de weg staan.

- e. Gemeente Hengelo gaat deelnemen aan een door de RES Twente op te stellen plan-MER als onderdeel van een omgevingsmilieueffectrapportage. Ontwikkelingen rondom de zoeklocaties voor windturbines worden in samenhang beoordeeld ten aanzien van milieugevolgen. De uitkomsten bieden criteria die input leveren voor het omgevingsprogramma ten behoeve van de afwegingskaders voor windturbines. Pas als de zoeklocaties worden vrijgegeven als ontwikkellocatie kunnen pas onderzoeken plaats vinden ten behoeve van vergunningverlening. Verder worden de milieueffecten in het kader van vergunningverlening beoordeeld.*
- f. In deze fase is er nog geen sprake van dat de zoeklocaties worden vrijgegeven voor ontwikkeling. Er is gelegenheid voor indiener om bij de vervolgonderzoeken betrokken te worden.*
- g. Zie beantwoording bij 49. e.*

258. Indiener 258

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Deze komen op nauwelijks 900 meter van woonwijk Wensink Zuid in Borne. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in de wijk. Daarnaast verwacht indiener schade aan het natuurlijk evenwicht zoals aan vogels ten gevolge van windturbines.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. Zie beantwoording bij 4. b.*

259. Indiener 259

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 800 meter van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in de wijk. Landelijk worden er ook nog hernieuwd onderzoek gedaan naar windturbines bij woonwijken en vindt het logisch eerst op de uitslag van die onderzoeksresultaten af te wachten voordat er weloverwogen beslissingen kunnen worden genomen.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b. De zoeklocaties worden niet eerder vrijgegeven voor ontwikkeling alvorens de uitkomsten van alle onderzoeken bekend zijn.*
- b. Zie beantwoording bij 4. b.*

260. Indiener 260

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.

- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

261. Stichting duurzame en leefbare driehoek Hengelo, Delden, Borne

- a. Indiener is het eens dat de energietransitie noodzakelijk is, maar dat dit niet op lokaal niveau opgelost kan worden, maar regionaal, provinciaal of eventueel op landelijk niveau, eventueel zelfs op Europees niveau. Vraagt zich af hoe de plannen van Hengelo in verhouding staan tot wat de Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel publiceerde in de gespreksnotitie 'Panorama's omgevingsvisie Overijssel'.
- b. Geeft aan dat Twente het meest windluwe gebied van Nederland, zelfs turbines van 250 meter hoog zullen nog steeds niet rendabel zijn en alleen met veel subsidie rendabel te krijgen zijn.
- c. Zijn van mening dat er eerst naar alternatieven gekeken moet worden, zoals zon op dak of wind op zee of kleinschalige kernenergie (Small Modular Reactors) en Thorium centrales bieden mogelijke oplossingen in de energiestrategie.
- d. Geeft aan dat de gemeente heeft verzuimd om de belanghebbenden van de beoogde windturbines officieel op de hoogte te stellen. Dit geldt zowel voor inwoners uit de gemeente Borne en Hof van Twente, maar ook voor inwoners uit uw eigen gemeente die binnen de door de Raad van State gestelde afstandsgrens van de beoogde turbine wonen. Tevens zijn de ondernemers die gevestigd zijn op de industrieterreinen, die direct gelegen zijn bij de beoogde turbines, Westermaat, Veldkamp en ook Twentekanaal zuid, niet officieel ingelicht over de plannen.
- e. Is van mening dat het participatieproces dat door de gemeente Hengelo is doorlopen ervaren wordt als eenzijdig en volgens de participatieladder van Sherry Arnstein er sprake van een 'nepparticipatieproces'. Er was onvoldoende tijd tijdens de Karavaan en de statafelgespreken om in gesprek te gaan en de er dat de mogelijkheid tot inspreken bij de gemeenteraad zich beperkt tot 5 minuten, zonder gelegenheid tot discussie.
- f. Indiener geeft aan dat in de Grondwet is verankerd dat de overheid de plicht heeft om de leefomgeving van burgers te beschermen en te verbeteren (artikel 21 en 22 Grondwet). Indiener is van mening dat het plaatsen van windturbines hier haaks op staat, dat in plaats van verbeteren de leefomgeving zal verslechteren en burgers bloot gesteld worden aan

onaanvaardbare gezondheidsrisico's. Ook hebben windturbines aanzienlijke gevolgen voor de flora en Fauna. De zoeklocatie voor wind in het retentie gebied van het Woolde is hierbij nog ernstiger dan de andere locaties, maar ook de alternatieve locaties hebben zeer nadelige gevolgen. Daarnaast is Woolde al zwaar belast met meerdere infrastructurele activiteiten, zoals het spoor, de hoogspanningsleidingen, snelwegen enz. Het is niet uit te leggen dat windturbines daar nog wel bij kunnen. Bovendien is de redenering paradoxaal, omdat dergelijke hoge windturbines ook v r buiten Woolde zal worden ervaren. Dit zal de skyline voor van Twente veranderen, omdat deze turbines van dit formaat op grote afstand zichtbaar zijn.

- g. Verder zal de plaatsing van hoge windturbines nabij woningen waardevermindering tot gevolg hebben. Bij turbines met een hoogte van 250 meter zal niet alleen de afstand tot de voet van de turbine aanzienlijk vergroten, maar ook de geleden schade per geval zal aanzienlijk toenemen.
- h. Stelt vragen over risico's van hoge windturbines met zich meebrengen, omdat er nog onvoldoende bekend is wat de impact is op de veiligheid, zoals ernstige ongelukken door op hol geslagen windturbines met weggeslingerde bladen, brand, gebroken en omgevallen turbines en de milieubelasting door het gebruik van staal, beton en epoxyharsen die in de natuur terecht komen.
- i. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichter bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- j. Is van mening dat Woolde meer dan evenredig is belast met overlast-gevende activiteiten die de leefbaarheid van bewoners, ondernemers, flora en fauna ernstig aantasten, zoals bedrijfsterreinen, Westermaat, de Veldkamp en Plein Westermaat en de daarmee samenhangende verkeer-infrastructuur, toenemend lawaai en fijnstof-uitstoot van A1 en A35, overlast van de rioolzuivering, hoogspanningsmasten, spoor met zwaar goederentransport, uitbreiding TenneT station enz. Windturbines van 250 meter hoogte tast het welzijn aan en heeft impact op het retentiegebied van Twickel, denk daarbij aan vogels, vleermuizen en andere dieren. Dit ligt ook niet in de lijn van het door de gemeente Hengelo getekende Pact van Twickel.
- k. Voorziet dat de plaatsing van windturbines van 250 meter hoog op deze afstand van woningen een substantiële waardevermindering van de huizen tot gevolg zal hebben.
- l. Vraagt zich af hoe de Hengelose plannen zich verhouden tot de provinciale plannen. Volgens inspreker werkt de provincie aan drie grote windparken, terwijl hengelo plannen maakt voor solitaire turbines.
- m. Stelt dat plaatsen van windturbines een vergaande ingreep betekent op het bijzondere waardevolle landschap van Noordoost-Twente, het Natuurnetwerk Nederland, flora en fauna en een ingrijpende impact hebben op het woon- en leefklimaat in de verre omgeving.
- n. Stelt dat de turbines minder opbrengen dan is voorgerekend in het rapport van Bosch & Van Rijn.

Reactie

- a. *Indiener loopt vooruit op de besluitvorming in PS. De provincie is onderdeel van RES-Twente. Via de RES1.0 hebben alle gemeenten de verantwoordelijkheid genomen om bij te dragen aan de opwek van 1,5 TWh aan elektriciteit door middel van zonnepanelen en windturbines. Daar heeft de provincie mee ingestemd. De gespreksnotitie "Panorama's omgevingsvisie Overijssel" is bedoeld als discussiestuk ter voorbereiding op de Provinciale omgevingsvisie. De provincie geeft daarin aan waar mogelijkheden zijn voor winenergie en onder welke voorwaarden. Kijk ook onder 60. g.*
- b. *Zie beantwoording bij 13. c.*
- c. *Zie beantwoording bij 54. c. en 35 c. In het klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt hoe duurzame elektriciteit wordt opgewekt in 2030. Daarin is opgenomen dat RES-regio's 35 TWh op land met zon en wind gaan opwekken en er 49 TWh opgewekt gaat worden via wind op zee.*
- d. *Zie beantwoording bij 123. a en 49. e.*
- e. *Er is een zorgvuldig participatieproces doorlopen dat bijna 2 jaar heeft geduurd (zie inleiding bij participatieproces). Op verschillende momenten en niveaus hebben mensen kunnen meepraten en – denken. In de participatieladder van Edelenbos en Monninkhof hebben we de niveaus weergegeven. In het begin van het participatieproces is het hoogste niveau bereikt: coproductie of cocreatie. We hebben online als offline mensen proberen te bereiken. Ook hebben we geprobeerd om zoveel mogelijk meningen op te halen, zoals van het Hengelo Panel. Tijdens de Karavaan konden mensen zich opgeven voor een tijdslot. Als er niet genoeg tijd was tijdens dat tijdslot, konden ze tijdens dezelfde  f een andere bijeenkomst een nieuw tijdslot boeken. Daarnaast was een telefonisch of persoonlijk gesprek met een medewerker ook altijd een mogelijkheid. Ook een zienswijze indienen is*

een vorm van inspraak waar inwoners en andere belangstellenden gebruik van hebben kunnen maken. Al deze inspraak is verwerkt in deze Nota van Zienswijzen. Zie ook onder inleiding bij participatieproces.

- f. Zie beantwoording bij 1. b.*
- g. Zie beantwoording bij 5. b. Verder is in het omgevingsprogramma opgenomen dat bij een initiatief er een eerlijke verdeling plaats vindt tussen enerzijds een grondvergoeding voor grondeigenaren en anderzijds vergoeding voor omwonenden vanwege eventuele hinder. Uitgangspunt is een eerlijke verdeling tussen de lusten en lasten ook wel 'gesocialiseerde gebiedsbijdrage' genoemd.*
- h. Ter borging van de veiligheid geldt binnen een contour waarin een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, een kans op overlijden van één keer in de miljoen jaar als rechtstreeks gevolg van een falende windturbine geen woningen of andere kwetsbare objecten mogen liggen. Voor andere objecten in de buurt van een windturbine geldt dat deze kans één keer in de honderdduizend jaar optreedt.*
- i. Zie beantwoording bij 4. b.*
- j. Zie beantwoording bij 178. bij d.*
- k. Zie beantwoording bij 5. b.*
- l. Zie beantwoording bij 60. g.*
- m. Zie beantwoording bij 1. b.*
- n. Er is geen reden om te twijfelen aan de berekeningen van het adviesbureau Bosch & van Rijn. Verder zullen energieprojecten door de RES Twente gemonitord worden en worden uniforme regionale berekeningen gehanteerd.*

262. Indiener 262

- a. Indiener begrijpt dat er gezocht moet worden naar alternatieve energie en acht windturbines een goed initiatief. Is echter van mening dat te snel is besloten om in Nederland windenergie op land op te wekken i.p.v. op Europees niveau of op zee. Geeft aan dat het onrendabel is om windenergie op te wekken in windluwe gebieden, zoals bijv. in Hengelo.
- b. Vraagt waarom de gemeente Hengelo kiest voor een hoge bijdrage aan de RES Twente voor duurzame elektriciteitsopwekking, wetend dat er beperkte ruimte beschikbaar is om hier invulling aan te geven.
- c. Er is in RES verband onvoldoende rekening gehouden met de oppervlaktes van de verschillende gemeenten, terwijl opwekking van wind- en zonne-energie ruimte kost die Hengelo niet heeft.
- d. Vindt het uitgangspunt van GS van Overijssel om tot clustering te komen van drie grote windparken met ca. 15 turbines bij de grote steden veel logischer dan verspreid enkele turbines. Welke invloed heeft deze visie op de plannen in Hengelo.
- e. Woont binnen de straat van 10 x de tiphoogte en voelt zich daarom, net als veel andere bewoners van de Woolderes (zie ook de petitie) bedreigd in gezondheid en welzijn. Indiener en ook andere bewoners van de wijk hadden daarom persoonlijk als belanghebbende benaderd moeten worden, maar zijn niet geïnformeerd.
- f. De informatiecampagne was ondermaats.
- g. Er is onderzoek dat laagfrequent geluid kan leiden tot gezondheidsklachten. Daarom moet eerst afgewacht worden wat de resultaten zijn van fundamenteel onderzoek naar mogelijke gezondheidsschade door de GGD en het RIVM in het recent opgerichte het "Expertisecentrum Windenergie en Gezondheid"
Verzoekt om de garantie dat er bij de plaatsing van windturbines in Woolde er geen sprake is van gezondheidsrisico en niet zal leiden tot schending artikelen 21 en 22 van de Grondwet waarin de overheid de plicht heeft de leefomgeving van burgers te beschermen en te verbeteren.
De argumenten die zijn gehanteerd om af te zien van turbines op de Westermaat zijn één op één ook van toepassing op Woolde; om die reden had de gemeente ook moet afzien van turbines in Woolde.
- h. Indiener wijst erop dat de gemeente een intentieovereenkomst met Twickel heeft gesloten ook wel 'Pact Twickel' genoemd en dat de plaatsing van windturbines strijdig is met het voornemen om de (cultuurhistorische) waarde van het landgoed en de overgangsgedebied naar de stad te behouden en te versterken.
- i. Is van mening dat Woolde meer dan evenredig is belast met overlast-gevende activiteiten die de leefbaarheid van bewoners, ondernemers, flora en fauna ernstig aantasten, zoals bedrijfsterreinen, Westermaat, de Veldkamp en Plein Westermaat en de daarmee samenhangende verkeer-infrastructuur, toenemend lawaai en fijnstof-uitstoot van A1 en A35, overlast van de rioolzuivering, hoogspanningsmasten, spoor met zwaar

goederentransport, uitbreiding TenneT station enz. Windturbines van 250 meter hoogte tast het welzijn aan en heeft impact op het retentiegebied van Twickel, denk daarbij aan vogels, vleermuizen en andere dieren. Dit ligt ook niet in de lijn van het door de gemeente Hengelo getekende Pact van Twickel.

- j. Wijst erop dat het bestaande elektriciteitsnet nieuw opgewekte energie niet kan transporteren en eventueel te plaatsen windturbines in Woolde en knooppunt Buren problemen kunnen geven (netcongestie).
- k. Vraagt zich af of deze zoeklocaties verstoring geven op de werkzaamheden (radar) van Thales.
- l. Indiener vraagt waarom er in december al een besluit genomen wordt over de zoeklocaties en niet wordt gewacht op nader onderzoek en technische ontwikkelingen. Andere gemeenten hebben ook besloten om vooralsnog geen turbines te plaatsen.
- m. Wil graag op de hoogte worden gehouden en zo nodig uitgenodigd worden om de zienswijze toe te lichten.

Reactie

- a. *In het Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt hoe duurzame elektriciteit wordt opgewekt in 2030. Daarin is opgenomen dat RES-regio's 35 TWh op land met zon en wind gaan opwekken en er 49 TWh opgewekt gaat worden via wind op zee. Zie beantwoording bij 13. c.*
- b. *Voor de bijdrage de gemeente Hengelo aan de RES Twente zijn de doelstellingen voor duurzame energieopwekking uit het programma Nieuwe Energie Hengelo 2017-2021 leidend. Deze zijn op 27 september 2017 vastgesteld door de raad.*
- c. *Om invulling te geven aan de opgaven van het Klimaatakkoord en de daaruit voortvloeide opgaven van de RES Twente zijn alle technieken nodig waaronder zon op dak, parkeerplaatsen en gevels, zonnepanelen en windturbines. Windturbines dragen tevens bij aan een efficiënter gebruik van het elektriciteitsnet, waardoor er minder investeringen nodig zijn voor verzwaring. Daarom is er in de RES Twente 1.0 opgenomen dat de opgave voor duurzame elektriciteitsopwekking ingevuld gaat worden met 60% wind en 40% zon, waar alle Twentse gemeenten aan bijdragen. Om de effecten op de leefomgeving in kaart te brengen en de regionale samenhang van overige locaties voor windturbines zal er een omgevingseffectrapportage worden uitgevoerd.*
- d. *Zie beantwoording bij 60. g.*
- e. *Zie beantwoording bij 123. a en 49. e.*
- f. *Zie beantwoording bij 261. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 1. b. Voordat de uitkomsten van de onderzoeken bekend zijn worden de zoeklocaties niet vrijgegeven voor ontwikkeling.*
- h. *Twickel heeft samen met een aantal gemeenten (waaronder Hengelo), het waterschap en de provincie gewerkt aan het Pact van Twickel. Partijen hebben de intentie uitgesproken om de komende jaren te gaan werken aan een vervolg 'Pact van Twickel 2.0'. Over de intenties zijn partijen het eens. Duurzame elektriciteitsopwekking kan hier onderdeel zijn van zijn. Over de vraag in hoeverre een windturbine inbreuk maakt op (cultuurhistorische) waarde van het landschap zal verder gesproken moeten worden. Cultuur en cultuurhistorie staan niet stil. Maatschappelijke ontwikkelingen en opgaven zoals de dreigende klimaatcrises hebben onvermijdelijk invloed. De gemeente Hengelo werkt hier graag aan mee.*
- i. *Zie beantwoording bij 178. d.*
- j. *Met netbeheerders zijn er afspraken gemaakt dat de bijdragen van gemeenten aan de RES Twente ook op het elektriciteitsnet kan worden ingevoegd. Netbeheerders verzwaren daarvoor het elektriciteitsnet. Windturbines dragen bij aan een efficiënter gebruik van het elektriciteitsnet, waardoor er minder investeringen nodig zijn voor verzwaring. Daarom is er in de RES Twente 1.0 opgenomen dat de opgave voor duurzame elektriciteitsopwekking ingevuld gaat worden met 60% wind en 40% zon, waar alle Twentse gemeenten aan bijdragen.*
- k. *Er zullen verdiepende onderzoeken worden uitgevoerd in hoeverre de zoeklocaties voor windturbines van invloed zijn op het testen van de radarsystemen van Thales. Uit de eerste verkennende gesprekken lijken de zoeklocaties in Woolde hier geen tot minimale invloed op te hebben.*
- l. *De zoeklocaties worden nu nog niet vrijgegeven voor ontwikkeling. Wel worden deze locaties ingebracht bij de RES Twente t.b.v. het opstellen van een omgevingseffectrapportage (OER) om de effecten die windturbines op de omgeving hebben in kaart te brengen. Pas na afronding van alle onderzoeken zal de raad op basis van de uitkomsten besluiten of zoeklocaties voor wind worden vrijgegeven als ontwikkellocaties als blijkt dat deze geen grote nadelige effecten hebben op de omgeving. Door de zoeklocaties voor wind vast te*

stellen kunnen deze ingebracht worden in de OER en worden andere locaties, die op grond van de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten niet wenselijke zijn, niet betrokken.

- m. Iedereen die een zienswijze heeft ingediend krijgt de Nota van zienswijzen toegestuurd, waarin een reactie wordt gegeven op alle zienswijzen en hoe die verwerkt zijn in het definitieve omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030, Uitvoeringsprogramma 2021-2025 en Stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats en gevel.*

263. Indiener 263

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt en alternatieve maatregelen zijn bekeken.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Sprekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen. En zo ja welke veilig alternatieven wordt gedacht.
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.
- b. Zie beantwoording bij 57. b.
- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.
- e. Zie beantwoording bij 57. c.
- f. Zie beantwoording bij 57. e.
- g. Zie beantwoording bij 57. d.
- h. Zie beantwoording bij 63. h.
- i. Zie beantwoording bij 66. h.
- j. Zie beantwoording bij 57. h.

264. Indiener 264

- a. Maakt zich als burger van Hengelo zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 750 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.

- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

265. Scholengroep Carmel Hengelo, Postbus 898 Sportlaan Driene 6 – 1, 7550 AW Hengelo

- a. Indiener maakt zich als centrale directie van Scholengemeenschap Carmel Hengelo zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1 tot 1,5 km meter van drie van de scholen komen te staan (Twickel College Borne, Twickel College Hengelo en het C.T. Stork College). Met name dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's die kunnen ontstaan voor leerlingen en medewerkers en de invloed die dat kan hebben op de kwaliteit van het onderwijs. Op de drie scholen leren en werken ruim 2000 leerlingen en ruim 250 medewerkers en er is onvoldoende zicht op de gevolgen voor mogelijke overlast en gezondheidsrisico's. Wensen dat over deze plannen en mogelijke overlast- en gezondheidsrisico's met hen gecommuniceerd wordt, zodat er een goed beeld ontstaat van mogelijke consequenties.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

266. Indiener 266

- a. Maakt zich als burger van Hengelo zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 100 meter van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in wijken van Hengelo en Borne.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. Geeft aan dat de kuststreek en voor de kust is het veel gunstiger om middels windturbines energie op te wekken.
- d. Zonenergie kan lokaal gestimuleerd worden op bedrijfsgebouwen, parkeerplaatsen en woningen of op oude stortplaatsen en langs snelwegen. Opofferen van landbouwgrond is hier absoluut niet gewenst.
- e. Is van mening dat er een lobby moet plaatsvinden om de salderingsregeling voor zonne-energie niet af te schaffen.

Reactie

- a. *Er liggen geen zoeklocaties op 100 meter van woonwijken in Hengelo. Zie voor verdere beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 13. c.*
- d. *Zie beantwoording bij 11. a.*
- e. *Gemeente Hengelo heeft samen met gemeente Enschede en Almelo een lobby gevoerd tegen het wetsvoorstel voor de afbouw van de salderingsregeling. Dit heeft ertoe geleid dat dit voorstel controversieel is verklaard. Pas als er een nieuw kabinet is zal dit wetsvoorstel opnieuw behandeld worden. De lobby op dit dossier gaat onverminderd door.*

267. Indiener 267

- a. Maakt zich als burger van Hengelo zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Deze komen op nauwelijks 100 meter van de werkplek op het industriegebied Twentekanaal Zuid. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's voor de mensen in de naastgelegen woonwijk(en).

- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. Is van mening dat de regio Twente financieel niet toereikend is voor windenergie, omdat windturbines niet het rendement halen waarvoor ze oorspronkelijk bestemd zijn.
- d. Ziet het inrichten van zonnevelden voor de bewoners van gemeente Hengelo als beter alternatief, hoewel daar ook weerstand tegen zal zijn.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.
- c. Zie beantwoording bij 13. c.
- d. Zie beantwoording bij 11. a.

268. Indiener 268

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in de wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

269. Indiener 269

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Sprekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie,

onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

270. Indiener 270

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raak en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

271. Indiener 271

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.
- b. Zie beantwoording bij 57. b.
- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.
- e. Zie beantwoording bij 57. c.
- f. Zie beantwoording bij 57. e.
- g. Zie beantwoording bij 57. d.
- h. Zie beantwoording bij 63. h.
- i. Zie beantwoording bij 66. h.
- j. Zie beantwoording bij 57. h.

272. Indiener 272

- a. Maakt zich als burger van Hof van Twente zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen te dicht op bij woningen en bij een landgoed. Volgens indiener grijpt dit in op het landschap en onvermijdelijke schade tot gevolg hebben.
- b. Er rekening gehouden moet worden met de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten dat windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine kunnen worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

273. Indiener 273

- a. Indiener begrijpt dat er gezocht moet worden naar alternatieve energie en acht windturbines een goed initiatief. Is echter van mening dat te snel is besloten om in Nederland windenergie op land op te wekken i.p.v. op Europees niveau of op zee. Geeft aan dat het onrendabel is om windenergie op te wekken in windluwe gebieden, zoals bijv. in Hengelo.
- b. Vraagt waarom de gemeente Hengelo kiest voor de bijdrage aan de RES Twente voor duurzame elektriciteitsopwekking, wetend dat er beperkte ruimte beschikbaar is om hier invulling aan te geven.
- c. Er is in RES verband onvoldoende rekening gehouden met de oppervlaktes van de verschillende gemeenten, terwijl opwekking van wind- en zonne-energie ruimte kost die Hengelo niet heeft.
- d. Vindt het uitgangspunt van GS van Overijssel om tot clustering te komen van drie grote windparken met ca. 15 turbines bij de grote steden veel logischer dan verspreid enkele turbines. Welke invloed heeft deze visie op de plannen in Hengelo.
- e. Woont binnen de straat van 10 x de tiphoogte en voelt zich daarom, net als veel andere bewoners van de Woolderes (zie ook de petitie) bedreigd in gezondheid en welzijn. Indiener en ook andere bewoners van de wijk hadden daarom persoonlijk als belanghebbende benaderd moeten worden, maar zijn niet geïnformeerd.
- f. De informatiecampagne was ondermaats.
- g. Er is onderzoek dat laagfrequent geluid kan leiden tot gezondheidsklachten. Daarom moet eerst afgewacht worden wat de resultaten zijn van fundamenteel onderzoek naar mogelijke gezondheidsschade door de GGD en het RIVM in het recent opgerichte het "Expertisecentrum Windenergie en Gezondheid"
Verzoekt om de garantie dat er bij de plaatsing van windturbines in Woolde er geen sprake is van gezondheidsrisico en niet zal leiden tot schending artikelen 21 en 22 van de Grondwet waarin de overheid de plicht heeft de leefomgeving van burgers te beschermen en te verbeteren.
De argumenten die zijn gehanteerd om af te zien van turbines op de Westermaat zijn één op één ook van toepassing op Woolde; om die reden had de gemeente ook moet afzien van turbines in Woolde.
- h. Indiener wijst erop dat de gemeente een intentieovereenkomst met Twickel heeft gesloten ook wel 'Pact Twickel' genoemd en dat de plaatsing van windturbines strijdig is met het voornemen om de (cultuurhistorische) waarde van het landgoed en de overgangsgebied naar de stad te behouden en te versterken.
- i. Is van mening dat Woolde meer dan evenredig is belast met overlast-gevende activiteiten die de leefbaarheid van bewoners, ondernemers, flora en fauna ernstig aantasten, zoals bedrijfsterreinen, Westermaat, de Veldkamp en Plein Westermaat en de daarmee samenhangende verkeer-infrastructuur, toenemend lawaai en fijnstof-uitstoot van A1 en A35, overlast van de rioolzuivering, hoogspanningsmasten, spoor met zwaar goederentransport, uitbreiding TenneT station enz. Windturbines van 250 meter hoogte tast het welzijn aan en heeft impact op het retentiegebied van Twickel, denk daarbij aan vogels, vleermuizen en andere dieren. Dit ligt ook niet in de lijn van het door de gemeente Hengelo getekende Pact van Twickel.
- j. Wijst erop dat het bestaande elektriciteitsnet nieuw opgewekte energie niet kan transporteren en eventueel te plaatsen windturbines in Woolde en knooppunt Buren problemen kunnen geven (netcongestie).
- k. Vraagt zich af of deze zoeklocaties verstoring geven op de werkzaamheden (radar) van Thales.
- l. Indiener vraagt waarom er in december al een besluit genomen wordt over de zoeklocaties en niet wordt gewacht op nader onderzoek en technische ontwikkelingen. Andere gemeenten hebben ook besloten om vooralsnog geen turbines te plaatsen.
- m. Wil graag op de hoogte worden gehouden en zo nodig uitgenodigd worden om de zienswijze toe te lichten.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 13. c.
- b. Zie beantwoording bij 262. b.
- c. Zie beantwoording bij 262. c.
- d. Zie beantwoording bij 60. g.
- e. Zie beantwoording bij 49. e.
- f. Zie beantwoording bij 261. e.
- g. Zie beantwoording bij 1. b. Voordat de uitkomsten van de onderzoeken bekend zijn worden de zoeklocaties niet vrijgegeven voor ontwikkeling.
- h. Zie beantwoording bij 262. h.

- i. *Zie beantwoording 178.bij d.*
- j. *Zie beantwoording bij 262. j.*
- k. *Zie beantwoording bij 262. k.*
- l. *Zie beantwoording bij 262. l.*
- m. *Zie beantwoording bij 262.m.*

274. Indiener 274

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap naar rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Sprekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonne-energie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.
- k. Hoe wordt er omgegaan met plaatsen van zonnevelden op natuur en heidegronden? Dit gaat toch ten koste van de biodiversiteit.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*
- k. *Zonnevelden worden niet gerealiseerd op natuur en heidegronden, maar alleen op agrarische productiegronden. Zie ook beantwoording bij 246. m.*

275. Indiener 275

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap naar rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.
- k. Hoe wordt er omgegaan met plaatsen van zonnevelden op natuur en heidegronden? Dit gaat toch ten koste van de biodiversiteit.
- l. In het omgevingsprogramma is opgenomen dat zonnepanelen 95% recyclebaar zijn, waar is dit op gebaseerd?
- m. Hoe ziet het landschap na 2050 eruit als de energiebehoefte stijgt?
- n. Indiener vraagt zich af of hij dan nog kan genieten van natuur en landschap als hij groot is of dat dan alles vol ligt met panelen en er overal windmolens staan?

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.
- b. Zie beantwoording bij 57. b.
- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.
- e. Zie beantwoording bij 57. c.
- f. Zie beantwoording bij 57. e.
- g. Zie beantwoording bij 57. d.
- h. Zie beantwoording bij 63. h.
- i. Zie beantwoording bij 66. h.
- j. Zie beantwoording bij 57. h.
- k. Zie beantwoording bij 246. m.
- l. Zonne-energieproducenten zijn wettelijk verplicht te voldoen aan de richtlijn Afgedankt Elektrisch en Elektronisch Afval (AEEA) wat de Nederlandse implementatie is van de Europese WEEE-richtlijn
- m. In het omgevingsprogramma geeft invulling aan de doelstellingen van 2030 en nog niet aan de doelstellingen voor 2050. Aangezien nu nog niet bekend wordt hoe invulling wordt

gegeven aan doelstellingen voor 2050, is het ook niet duidelijk wat dit betekent voor het landschap na 2050.

- n. Om versnippering te voorkomen heeft Hengelo gekozen om 2 gebieden aan te wijzen als energielandschap. In de overige zoekgebieden staan we alleen kleinschalige ontwikkelingen toe die ingepast kunnen worden in het landschap. Daarmee wordt de natuur en het landschap niet aangetast.*

276. Indiener 276

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap naar rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Sprekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.
- k. Hoe wordt er omgegaan met plaatsen van zonnevelden op natuur en heidegronden? Dit gaat toch ten koste van de biodiversiteit.
- l. In het omgevingsprogramma is opgenomen dat zonnepanelen 95% recyclebaar zijn, waar is dit op gebaseerd?
- m. Hoe ziet het landschap na 2050 eruit als de energiebehoefte stijgt?
- n. Indiener vraagt zich af of jij dan nog kan genieten van natuur en landschap als hij groot is of dat dan alles vol ligt met panelen en er overal windmolens staan?

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.
- b. Zie beantwoording bij 57. b.
- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.
- e. Zie beantwoording bij 57. c.
- f. Zie beantwoording bij 57. e.
- g. Zie beantwoording bij 57. d.
- h. Zie beantwoording bij 63. h.
- i. Zie beantwoording bij 66. h.
- j. Zie beantwoording bij 57. h.

- k. *Zie beantwoording bij 246. m.*
- l. *Zie beantwoording bij 275. l.*
- m. *Zie beantwoording bij 275. m.*
- n. *Zie beantwoording bij 275. n.*

277. Indiener 277

- a. Maakt zich als burger en moeder van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van onze woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in de wijk die hieraan worden blootgesteld. Indiener geeft hiervan een opsomming met bronnen.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*

278. Indiener 278

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap naar rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*

- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

279. Indiener 279

- a. Indiener is van mening dat er een onevenredig grote last voor energieopwekking bij een relatief klein deel van de bevolking in het buitengebied wordt neergelegd waarvoor kwetsbare natuur voor wordt gebruikt.
- b. Stelt dat gemeente Hengelo maximaal in wil zetten op energiebesparing, maar leest niet terug in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma hoe gemeente Hengelo daar invulling aan wil geven.
- c. Heeft vernomen dat onteigening tot de mogelijkheden behoort als doelstellingen niet gehaald worden. Geldt dat ook voor bedrijven/industrie en winkelgebieden?
- d. Vraagt over er nagedacht is delen van zowel de A1 als de A35 te overkappen met zonnepanelen, zodat er naast energieopwekking ook voordelen kunnen zijn voor onder andere verkeersveiligheid.
- e. Vindt het vreemd dat er geen subsidies beschikbaar zijn voor het volleggen van daken met zonnepanelen.
- f. Vraagt zich af of er afstemming is met andere partijen, bijvoorbeeld bedrijven voor zon op dak.
- g. Vraagt wat wordt bedoeld met 'zoekgebied voor zonne-energie op kleine schaal onder strikte voorwaarden'? Wat is kleine schaal? Wat zijn de strikte voorwaarden precies? Wat betekent de term 'lokaal eigenaarschap'?
- h. Vraagt zich af wat er met het huidige bestemmingsplan van de gronden in het buitengebied, 'natuur' en 'landbouw' gebeurt.
- i. Vraagt of er een compensatie komt voor de waardevermindering van eigendom door de komst van windturbines
- j. Vraagt of het stroomnet al getoetst is op een forse vermeerdering van de belasting door toevoeging van windturbines
- k. Mocht blijken dat alle plannen van het college toch te ambitieus zijn, welke alternatieven zijn er dan al in kaart gebracht.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. a.*
- b. *Zie beantwoording bij 25. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 216. c.*
- d. *Zie beantwoording bij 216. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 216. e.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- h. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- i. *Zie beantwoording bij 5. b.*
- j. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- k. *Zie beantwoording bij 66. h.*

280. Indiener 280

- a. Indiener heeft een petitie ondertekent die door Stichting duurzame en leefbare driehoek Hengelo, Delden, Borne is ingediend en toont met deze zienswijze zijn steunbetuiging aan deze petitie dat plaatsing van circa 250 hoge windturbines in Twickel, Woolde en nabij knooppunt Buren zal leiden tot:
  - o Onaanvaardbare gezondheidsrisico's
  - o Slagschaduw, geluidsoverlast, lichthinder
  - o Grotere verspreiding van fijnstof
  - o Schade aan flora en fauna
- b. Indiener verzoekt het college van B en W om:
  - o Woolde te schrappen als locatie voor de plaatsing van windturbines
  - o te voorkomen dat inwoners, ondernemers en natuurliefhebbers van Twickel, Hengelo, Borne en Hof van Twente aan onaanvaardbare gezondheidsrisico's worden blootgesteld en hun leefomgeving blijvend wordt aangetast.
- c. Te zoeken naar alternatieven voor de energietransitie
- d. Wijst op het feit dat 2.764 mensen de petitie hebben ondertekend en daarmee persoonlijk de bovengenoemde zorgen en verzoeken hebben uitgesproken.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*

- b. *Eerst zijn er verdiepende onderzoek nodig om de effecten van windturbines op de omgeving in kaart te brengen. Mocht blijken dat de effecten op de omgeving onaanvaardbaar zijn zullen de zoeklocaties in zoekgebied Woolde vervallen.*
- c. *Zie beantwoording bij 66. H*
- d. *Zie beantwoording bij 62.c.*

281. Indiener 281

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Sprekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonne-energie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

282. Indiener 282

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.

- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Sprekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

283. Indiener 283

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.

- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

284. Indiener 284

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.

- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

285. Indiener 285

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap na rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

286. Indiener 286

- a. Indiener maakt zich als inwoner van de Woolderes zorgen over de voorgenomen plannen voor windturbines in Hengelo. Deze komen binnen een straal waarbij overlast verwacht wordt. Daardoor worden ze opgezadeld met overlast en gezondheidsklachten.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. Stelt dat Twente in een windluw gebied ligt, waardoor opbrengsten van de windturbines maximaal 25% van het beoogde aantal MW zal zijn.
- d. Stelt dat eerst naar andere alternatieven gekeken moet worden, zoals energie besparen meer zon op daken

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 13. c.*
- d. *Zie beantwoording 25. B en 11. a.*

287. Indiener 287

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Hengelo, die veel te dicht bij de woonwijk. Dit gaat ten koste van inwoners van Borne. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. Geeft aan niet tegen initiatieven te zijn om op een duurzame wijze energie te winnen, is er wel op tegen dat dit zou gebeuren in deze omgeving. Er zijn nog meer dan voldoende alternatieven. Denk aan kleine windmolens bij boerderijen en huizen. Er zijn nog vele hectares aan dak te beleggen met zonnepanelen enzovoort.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 66. h.*

288. Indiener 288

- a. Maakt zich als burger van Hof van Twente zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van onze woonwijk. Dit gaat ten koste van het landgoed Twickel en van het kenmerkende landschap, natuur en bijvoorbeeld de vogels en vogeltrek in het retentiegebied in Woolde en de aangrenzende natuurgebieden. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dicht bij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

289. Indiener 289

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 600 meter van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.
- c. Stelt dat eerst naar andere alternatieven gekeken moet worden, zoals energie besparen meer zon op daken
- d. Geeft, als lid van de belangengroep "Geen windmolens bij woonwijken", aan dat indien de plannen in Woolde doorgaan juridisch tot het uiterste te gaan om dit te voorkomen.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 25. b en 11. a.*
- d. *Dit is een recht dat eenieder heeft via bezwaar en beroepsprocedure.*

290. Indiener 290

- a. Maakt zich als medewerker van een bedrijf in de gemeente Borne gevestigd op de Veldkamp, zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 750 meter van het. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in onze wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

291. Indiener 291

- a. Maakt zich als burger van Hengelo zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 500 meter van de wijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in de wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

292. Indiener 292

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 300 meter van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in de wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

293. Indiener 293

- a. Maakt zich zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo aan de rand van Borne, in de achtertuin. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen

van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst.

- b. Indiener is zich bewust dat er plannen moet komen voor de energietransitie en is daar voorstander van, mist dit vanuit integraliteit met plannen voor Nederland. Het is bekend dat er weinig wind is in Twente en met name in de gemeenten. Dan zou een windpark op zee toch veel aantrekkelijker zijn?
- c. Pleiten voor een provinciaal overleg over waar deze turbines in de provincie te plaatsen, in plaats dat iedere gemeente dat zelf bedenkt waardoor er een versnipperde aanpak ontstaat van de energieopgave.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 4. b.
- b. Zie beantwoording bij 13. c.
- c. Zie beantwoording bij 1. b en 60. g.

294. Indiener 294

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1000 meter van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in de wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

295. Indiener 295

- a. Maakt zich als burger van Borne zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 1300 meter van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in de wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

296. Indiener 296

- a. Maakt zich als burger van Hengelo zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Tenminste 1, maar wellicht zelfs 2 turbines staan gepland in Woolde. Deze komen op nauwelijks 300 meter van de woonwijk. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor de kinderen in de wijk.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 4. b.

297. Stichting Duurzaam en leefbare driehoek Hengelo, Delden, Borne

De Stichting duurzame en leefbare driehoek Hengelo, Delden, Borne, dient namens de 2764 personen die op de website "Petitie.nl" de petitie met de naam "Geen windturbines in Twickel, Hengelo, Borne en Delden" hebben ondertekend de zienswijze in zoals die is verwoord op in de petitie:

- a. de plaatsing van circa 250 meter hoge windturbines in Twickel, Woolde en nabij knooppunt Buren zal leiden tot:
  - o Onaanvaardbare gezondheidsrisico's
  - o Slagschaduw, geluidsoverlast, lichthinder
  - o Grotere verspreiding van fijnstof

- Schade aan flora en fauna
- b. de gemeente moet gezondheid en welzijn van inwoners en ondernemers prioriteit geven bij de invulling van de RES.
- c. verzoekt de raad en het college van B en W om:
  - Woolde te schrappen als locatie voor de plaatsing van windturbines
  - te voorkomen dat inwoners, ondernemers en natuurliefhebbers van Twickel, Hengelo, Borne en Hof van Twente aan onaanvaardbare gezondheidsrisico's worden blootgesteld en hun leefomgeving blijvend wordt aangetast.
- d. Te zoeken naar alternatieven voor de energietransitie.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 1. b.
- b. Zie beantwoording bij 1. b.
- c. Zie beantwoording bij 280. b.
- d. Zie beantwoording bij 66. h.

298. Indiener 298

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap naar rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Spreekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. Zie beantwoording bij 57. i.
- b. Zie beantwoording bij 57. b.
- c. Zie beantwoording bij 57. f.
- d. Zie beantwoording bij 63. d.
- e. Zie beantwoording bij 57. c.
- f. Zie beantwoording bij 57. e.
- g. Zie beantwoording bij 57. d.
- h. Zie beantwoording bij 63. h.

- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

299. Indiener 299

- a. Is zich bewust dat gemeente Hengelo moet bijdragen aan de realisatie van de RES Twente onder de voorwaarde dat de gehele Hengelose gemeenschap naar rato bijdraagt, alternatieve maatregelen zijn bekeken en er aandacht is voor de gezondheidsrisico's voor windmolens.
- b. Vraagt of de gemeente samenwerking zoekt met omliggende gemeenten aangezien Hengelo veel inwoners per vierkante meter heeft, dit een flinke doelstelling is waaraan moet worden voldaan.
- c. Vraagt zich af of bij het niet realiseren van genoeg windmolens de energieopwekking moet worden gecompenseerd met zonne-energie en initiatieven in de zoekgebieden voor zon, waaronder Beckum/Oele, geforceerd worden gerealiseerd onder andere voorwaarden. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid en de waarde van de woningen/bedrijven in Beckum/Oele.
- d. Vindt het vreemd dat particuliere opwekking niet meetelt in het totaal vermogen aan duurzame opgewekte energie. Hierdoor worden burgers ontmoedigd om mee te werken aan de doelstelling.
- e. Vraagt zich af wat er wordt verstaan onder kleinschalige zonnevelden alleen met draagvlak en hoe voorkomen wordt dat kleinschalige initiatieven als een olievlek zullen uitbreiden. Worden hier harde eisen aan gesteld om dit te voorkomen dat de kleinschaligheid van het gebied verdwijnt?
- f. Sprekt zorg uit dat de gronden die nu de bestemming agrarisch of natuur hebben bij de realisatie van zonnepark een andere bestemming krijgen. Beckum/Oele zou daardoor de aanduiding 'agrarisch gebied' kwijt kunnen raken en in de toekomst zouden bedrijven kunnen verrijzen. Dat past niet bij wat er is omschreven in de Omgevingsvisie Hengeloos Buiten.
- g. Vraagt wat er wordt verstaan onder 100% lokaal eigenaarschap. Of dit gaat over lokaal grondbezit, of dat de gehele investering en exploitatie lokaal gedragen dient te worden.
- h. Vraagt of netcapaciteit leidend is voor de keuze waar energieprojecten gerealiseerd gaan worden en of een zoekgebied waar wel netcapaciteit is verplicht wordt om iets te doen, ongeacht de afwegingen en de voorkeursvolgorde in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030.
- i. Vraagt of er naar alternatieven wordt gekeken als blijkt dat het lastig wordt om met wind- en zonenergie de energieopwekking doelstellingen te halen en waarom daar nu al niet meer naar gekeken wordt, gezien de weerstand tegen windmolens en zonnevelden op landbouwgronden?
- j. Bij de realisatie van zonnevelden moet er afstemming/overleg zijn met de omwonenden over de voorwaarden die zijn samengesteld door de Werkgroep Oele – Werkgroep Energie, onder andere over inpassing van zonnevelden in het landschap en natuurlijke afrastering die past binnen het Twentse essenlandschap.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 57. i.*
- b. *Zie beantwoording bij 57. b.*
- c. *Zie beantwoording bij 57. f.*
- d. *Zie beantwoording bij 63. d.*
- e. *Zie beantwoording bij 57. c.*
- f. *Zie beantwoording bij 57. e.*
- g. *Zie beantwoording bij 57. d.*
- h. *Zie beantwoording bij 63. h.*
- i. *Zie beantwoording bij 66. h.*
- j. *Zie beantwoording bij 57. h.*

300. Thales Nederland B.V., Postbus 42, 7550 GD Hengelo

- a. Indiener geeft aan de zoektocht naar alternatieven in de energietransitie toe te juichen en ziet het belang en de noodzaak van de ontwikkelingen, zoals beschreven in het voorlopig ontwerp van het Omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030. Stelt zichzelf tot doel om de uitstoot van schadelijke gassen te verminderen en wil in 2030 50% minder CO2 uitstoten, heeft daar al stappen in gezet en werkt actief met programma's om daar ook verder in te ontwikkelen.

- b. Merkt op dat het in de omschrijving in het omgevingsprogramma niet gaat om 'de radar van Thales' maar om radarsystemen die Thales ontwikkelt en test in verscheidene stadia voor meerdere eindgebruikers.
- c. Wijst op de effecten die windturbines hebben op de bedrijfsvoering van het bedrijf, zodat die in de besluitvorming door de gemeente Hengelo kunnen worden meegenomen. In het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma wordt aangegeven dat er een onafhankelijk onderzoek moet plaatsvinden naar die effecten. Thales werkt aan een dergelijk onderzoek uiteraard mee en maakt daarover graag nadere afspraken. Daarbij merkt indiener wel op dat specifieke werking van en effecten op de radars die Thales ontwikkelt en test niet zonder meer openbaar worden gemaakt, omdat het bedrijfsvertrouwelijke en door overheden geclassificeerde informatie betreft.
- d. Geeft aan dat het bedrijf vooroploopt in de wereld als het gaat om digitale radarsystemen en de bijbehorende signaalverwerking. Het publieke belang dat het bedrijf dient, is gedefinieerd in de Defensie Industrie Strategie (DIS) en is gericht op het behoud van de ontwikkeling en productie van met name radartechnologie in Nederland. Deze technologie is van groot belang voor de krijgsmacht en daarmee draagt het bedrijf in belangrijke mate bij aan de positie van Nederland en de Nederlandse Defensie, maar ook (direct en indirect via toeleveranciers) aan werkgelegenheid in Nederland en in de regio Twente.
- e. Ontwikkelt onder meer radarsystemen in Hengelo niet alleen voor de Nederlandse markt, maar wereldwijd. De radaractiviteiten zijn grofweg te verdelen in drie categorieën, namelijk: onderzoek, radarontwikkeling (nieuwe producten) en leveren van reeds bestaande producten ("serie" productie). De onderzoeksfase is van groot belang voor de sterke innovatiekracht van Thales. Gedurende elke fase van onderzoek, ontwikkeling en testen voor aflevering, is het belangrijk dat het bedrijf in haar omgeving onderzoek en ontwikkeling kan doen naar de werking van innovaties en van reeds uitontwikkelde radarsystemen (testen). Hiervoor heeft het bedrijf de vereiste vergunningen en de locatie is ingericht met meerdere mogelijkheden voor testopstellingen voor radarsystemen. Voor zover er al een andere geschikte testlocatie zou zijn, is in verband met het sterke ontwikkelingskarakter van het testen van de radarsystemen het van belang om dit te kunnen doen met ervaren medewerkers op de locatie in Hengelo. Het is niet haalbaar om honderden betrokken medewerkers, voorzieningen en andere testmiddelen regelmatig naar een andere locatie te laten reizen.
- f. Radarsystemen worden ontwikkeld om met de versturende effecten van onder meer windturbines om te gaan. Met name bij het onderzoeken van nieuwe technieken en het verder ontwikkelen daarvan, hebben obstructies en reflecties ten gevolge van windturbines een negatieve invloed. Tijdens de ontwikkeling van een radarsysteem wordt getest in een zo onverstoorde mogelijke omgeving, bijvoorbeeld door te testen op verkeersvliegtuigen of door het bedrijf ingezette testvluchten. Onzekerheid veroorzaakt door de omgeving leidt tot extra complexiteit en beperkingen. In de richting van een windturbine kunnen geen engineering of testen worden gedaan die gericht zijn op de kwalificatie en zonder kwalificatie kan het bedrijf geen radarsystemen leveren.
- g. Begrijpt dat lokale overheden en dus ook de gemeente Hengelo, voor grote uitdagingen staan in de energietransitie en indiener is en blijft bereid daar een bijdrage aan te leveren. Indiener is dan ook blij dat in het voorlopig ontwerp omgevingsprogramma en ook in het Uitvoeringsprogramma wordt aangegeven dat het effect van windturbines nader moet worden onderzocht. Verzoekt nadrukkelijk dit breder toe te passen dan alleen voor de locatie ten zuiden van het Twentekanaal, omdat ook op andere plaatsen mogelijk hinder kan ontstaan. Bij een windturbine zoals beoogd, met een tiphoogte tot meer dan 250 meter, zijn de in deze zienswijze beschreven effecten merkbaar in een straal van ca. 6 km rondom de locatie van het bedrijf. Daarbij merkt indiener op dat er voor specifieke locatie minder tot geen (extra) hinder wordt veroorzaakt vanwege reeds bestaande obstructies die in dat gebied zijn gesitueerd.
- h. Verzoekt om in het omgevingsprogramma op te nemen dat locaties in dit gebied afvallen als uit onderzoek blijkt dat de effecten voor Thales ontoelaatbaar zijn. De bedrijfsvoering van het bedrijf vindt al 100 jaar plaats op deze locatie. Indiener vraagt de gemeente Hengelo dan ook om op zoek te gaan naar de best mogelijke oplossing, zodat het bedrijf vanuit de locatie waar het bedrijf nu gevestigd is nog vele jaren kan bijdragen aan een sterker en innovatiever Twente en Nederland.

Reactie

- a. *Gemeente Hengelo is op de hoogte van de inzet van indiener in de energietransitie en werkt reeds meerdere jaren samen om deze doelstellingen te bereiken.*
- b. *Het tekstuele voorstel wordt overgenomen in het omgevingsprogramma.*
- c-h *De gemeente Hengelo is zich terdege bewust van het belang van Thales en ook van het belang van Thales voor Hengelo en de regio Twente. Zoals ook bij de reactie op andere*

zienswijzen opgemerkt worden de zoeklocaties ingebracht in een omgevingeffectrapportage (OER). Het mogelijke (verstorende) effect dat windturbines kunnen hebben op de bedrijfsvoering van Thales en de best mogelijke oplossingen om die effecten zoveel mogelijk te beperken zullen als een belangrijk onderdeel in de OER worden betrokken. Wij houden daarbij uiteraard rekening met het vertrouwelijke karakter van de informatie die nodig is om deze onderzoeken uit te voeren. Dat zal in nauw overleg met Thales gaan gebeuren. Hierover vinden reeds gesprekken plaats met de RES Twente en Thales.

301. Nijwa Groep B.V., Postbus 22 7460 AA, Rijssen

- a. Indiener maakt zich als ondernemer van Borne/Hengelo zorgen over de voorgenomen plannen voor twee mega windturbines in Hengelo. Er staan blijkbaar grote windturbines gepland op nauwelijks 600 meter van het bedrijf. Het is ondertussen bekend dat windturbines gezondheidsschade opleveren, door geluidsoverlast, laagfrequent geluid, slagschaduw en gezondheidsrisico's ook voor medewerkers die hieraan blootgesteld gaan worden.
- b. Volgens de internationale richtlijnen en adviezen van Nederlandse specialisten kunnen windturbines niet dichterbij woningen dan 10x de hoogte van de turbine worden geplaatst. Dat is een afstand van 2,5 kilometer.

Reactie

- a. *Zie beantwoording bij 1. b.*
- b. *Zie beantwoording bij 4. b.*

III CONCLUSIE EN VOORSTEL

Voorgesteld wordt:

1. De volgende zienswijzen geven aanleiding tot het aanpassen van de omgevingsvisie:

11 onder b, c en d	De kaart met zoeklocaties bij 3.3 is aangepast. Aan het energiegebied langs de A1 zijn zoeklocaties toegevoegd volgens de uitkomsten van de verkenning die heeft plaatsgevonden in het kader van de 'Duurzaamheidsroute A35'. In het uitvoeringsprogramma bij 3.2.2. is bij 'aanvullende voorwaarden voor kleinschalige zoeklocaties' opgenomen dat er een afweging wordt gemaakt tussen Zuid of Oost-West georiënteerde opstelling van zonnepanelen. In het uitvoeringsprogramma is bij 3.2.1 opgenomen dat via een pilot ruimte wordt geboden om ervaring op te doen met verticale zonnepanelen voor grootschalige opwek
39 onder b	In de uitwerking van het omgevingsprogramma Nieuwe Energie onderzoeken wij of we een instrument kunnen ontwikkelen om aan de hand van de CO₂ footprint inzichtelijk te maken waar Hengelo staat.
62 onder b en c.	In het omgevingsprogramma is in Hoofdstuk 4 opgenomen dat de gemeente de zoeklocaties voor wind nu nog niet vrijgeeft als ontwikkellocatie, maar ze inbrengt bij de RES Twente voor het opstellen van een omgevingseffectrapportage (OER). Een plan-milieueffectrapportage (MER) is onderdeel van de OER. Pas als alle effecten op de omgeving bekend zijn en er een regionale afweging is gemaakt, neemt de raad een besluit of ze de zoeklocaties vaststellen als ontwikkellocaties.
91 onder i	In het omgevingsprogramma bij 2.9 is opgenomen dat de energietransitie kansen biedt voor een kwaliteitsimpuls door verzwaring en verbetering van het elektriciteitsnet. We starten een pilot om de mogelijkheden voor de inzet van kleinschalige opslag en smart grids te verkennen.
96 onder d	In het uitvoeringsprogramma bij communicatie en participatie is opgenomen dat na vaststellen van het omgevingsprogramma, in de fase van de realisatie van plannen, werkbezoeken worden georganiseerd naar verschillende windlocaties om te ervaren wat de effecten van windturbines zijn.
168 onder b	In het uitvoeringsprogramma 2021-2025 onder hoofdstuk 3 is als aanvulling opgenomen dat er voor goede landschappelijke inpassing op basis van aanwezige gebiedskenmerken gebruik gemaakt kan worden van (externe) expertise van bijvoorbeeld een landschapsarchitect
179 onder a, b, k en o	Verwijzing naar de uitvoerder van de onderzoeken is bij 'Reikwijdte' opgenomen en bronvermelding op de achterzijde van het omgevingsprogramma. Tekstuele suggesties zijn deels overgenomen. De effecten van woningdichtheid in Slangenbeek Noord zijn in een bijlage verwerkt en toegevoegd als aanvulling op het locatieonderzoek. De voetnoot op pagina 6 van het Stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats en gevel is weggehaald.
246 onder k en l	De ideeën zijn toegevoegd aan het stimuleringsplan zon op dak, parkeerplaats en gevel om te stimuleren dat daken maximaal worden benut.
300 onder b.	De omschrijving 'radar van Thales' is aangepast in 'radarsystemen die Thales ontwikkelt en test in verscheidene stadia voor meerdere eindgebruikers'.

2. De overige zienswijzen worden niet overgenomen.